

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MARKETINGU A OBCHODU

Měření spokojenosti se studijními pobyty ERASMUS

Satisfaction Measurement with the ERASMUS Learning Mobility

Student: Bc. Adéla Mrázková

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Vojtěch Spáčil, CSc.

Ostrava 2016

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Adéla Mrázková**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208T062 Marketing a obchod

Téma: **Měření spokojenosti se studijními pobyty ERASMUS**
Satisfaction Measurement with the ERASMUS Learning Mobility

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika programu ERASMUS
 3. Teoretická východiska měření spokojenosti zákazníků
 4. Metodika shromažďování dat
 5. Analýza výsledků výzkumu
 6. Návrhy a doporučení
 7. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- OLIVER, Richard L. *Satisfaction: A Behavioural Perspective on the Consumer*. 2nd ed. Armonk: M. E. Sharpe, 2010. 519 p. ISBN 07-656-1770-6.
- VAŠTIKOVÁ, Miroslava. *Marketing služeb – efektivně a moderně*. Praha: Grada, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5037-8.
- VYSEKALOVÁ, Jitka et al. *Chování zákazníka*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 360 s. ISBN 978-80-247-3528-3.

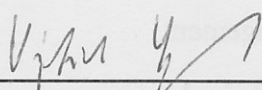
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

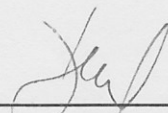
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Vojtěch Spáčil, CSc.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

doc. Ing. Vojtěch Spáčil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Ostravě dne 22. dubna 2016

.....

Bc. Adéla Mrázková

Mé poděkování patří panu docentovi Ing. Vojtěchu Spáčilovi, CSc., za odborné vedení, ochotu a cenné rady při vypracování této diplomové práce a členům International Office za vstřícnost a poskytnuté informace.

Děkuji také mojí rodině a nejbližším za podporu a pochopení během mých studií.

Obsah

1	Úvod	5
2	Charakteristika programu ERASMUS	6
2.1	Evropská spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě.....	6
2.2	Program celoživotního učení	10
2.3	Program Erasmus	11
2.4	Program Erasmus+	15
2.5	Mobility na EkF - VŠB-TUO Ostrava.....	17
3	Teoretická východiska měření spokojenosti zákazníků.....	21
3.1	Spokojenost zákazníka.....	21
3.2	Věrnost versus loajalita.....	24
3.3	Měření spokojenosti zákazníka.....	25
3.4	Marketing školy jako neziskové organizace.....	30
3.5	Nákupní chování spotřebitele	32
3.6	Faktory ovlivňující chování spotřebitele	33
4	Metodika shromažďování dat	34
4.1	Přípravná fáze	34
4.2	Realizační fáze.....	37
5	Analýza výsledků výzkumu	46
5.1	Motivace ke studiu v zahraničí	46
5.2	Atributy zahraničního studijního pobytu	49
5.2.1	Délka zahraničního pobytu	50
5.2.2	Kvalita zahraniční výuky	52
5.2.3	Integrace mezi místní studenty	54
5.3	Ekonomické aspekty mobility	56
5.3.1	Výše stipendia a výdaje	56
5.3.2	Průměrná míra pokrytí výdajů	60
5.4	Hodnocení pobytu Erasmus	62

5.4.1	Informace podané domácí univerzitou	62
5.4.2	Informace podané zahraniční univerzitou	63
5.4.3	Nabídka partnerských univerzit	65
5.4.1	Odborný a osobní přínos	66
5.4.2	Motivace versus přínos studijního pobytu	68
5.4.3	Celkové hodnocení pobytu	70
5.4.4	Hledání zaměstnání	73
5.4.5	Zájem o další pobyt	75
5.4.6	Zájem o práci v jiné evropské zemi	79
5.5	Vyhodnocení zahraničních zemí	81
6	Návrhy a doporučení	83
6.1	Doporučení pro celou univerzitu VŠB-TUO	83
6.2	Doporučení pro oddělení International Office na EkF	85
6.3	Doporučení uchazečům o studium v zahraničí	86
7	Závěr	87
	Seznam použité literatury	88
	Seznam zkratek	93
	Seznam příloh	96

1 Úvod

Erasmus byl vzdělávací program Evropské unie zaměřen na vysokoškolské vzdělávání, spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi, na odborné vzdělávání na vysokoškolské úrovni a kooperaci mezi vysokoškolskými institucemi a podniky v Evropě. Programu se mohli zúčastnit jak studenti, učni, učitelé i vedoucí mládeže. Studenti si vybírali, zda poskytované stipendium využít na studium či pracovní stáž v zahraničí. Projekt podporoval široké spektrum aktivit – studentské mobility, mobility zaměstnanců, intenzivní programy, tematické sítě, přípravné návštěvy, multilaterální projekty. Po 27 letech existence byl však tento program nahrazen novým aktualizovaným projektem Erasmus+ na období 2014-2020.

Přínosy mezinárodních mobilit ve vzdělání jsou evidentní. Mladí lidé, kteří využijí možnosti vzdělání v zahraničí, získají nejen odborné znalosti, ale i sebevědomí, soběstačnost a praktické zkušenosti, které jsou vysoce ceněny potencionálními zaměstnavateli. Zejména v dnešní době velké nezaměstnanosti je důležité tyto přínosy připomínat. V neposlední řadě pobyt v zahraničí umožní studentům navázat četné společenské vazby a cenné kontakty po celém světě. Z této investice do vědomostí a schopností budou profitovat jak jednotlivci, tak i celá společnost, neboť přispěje k soudržnosti a propojenosti evropské společnosti. Je navíc účinnou prevencí proti násilí a rasistickým tendencím.

Hlavním cílem diplomové práce je zkoumat spokojenost studentů Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava se zahraničním studijním pobytem Erasmus - prozkoumat jejich motivaci k výjezdu podle několika zásadních kritérií, zhodnotit kvalitu místní výuky, integraci mezi místní žáky, vyčíslit ekonomické aspekty mobility a analyzovat celkové hodnocení pobytu. Dílčím cílem je pomoci Ekonomické fakultě VŠB-TUO s analýzou výjezdů studentů.

Diplomová práce se skládá z části teoretické a praktické. Získaná data z databáze studentských zpráv z mobilit Erasmus a interní evidence International Office budou zkoumána a na základě výsledků výzkumu budou v šesté kapitole definovány návrhy a doporučení.

2 Charakteristika programu ERASMUS

Svět se neustále vyvíjí, proto je nezbytné souběžně modernizovat vzdělávací systémy podle nových způsobů výuky a potřeb společnosti. Evropa musí zajistit svým občanům kvalitní vzdělání jako předpoklad pro znalostní společnost. Ve studii spokojenosti účastníků mezinárodních mobilit Bryla (2015) uvádí, že studenti zmínili jako hlavní přínosy vyplývající z jejich účasti na programu Erasmus získání praktických znalostí, rozvíjení schopností, učení se cizím jazykům, zvýšení šance na nalezení dobrého zaměstnání, posílení sebevědomí, otevřenost vůči jiným kulturám a tolerance. Právě proto hrál Erasmus klíčovou roli při zlepšování uplatnění absolventů v jejich profesním životě. Na program Erasmus navazuje aktualizovaný program Erasmus+, který usnadňuje zahraniční mobility díky simplifikaci pravidel a legislativy.

2.1 Evropská spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě

Již od samotného počátku bylo Evropské hospodářské společenství (EHS) přesvědčeno o důležitosti vzdělávání a odborné přípravy a jejich dopadu na hospodářskou integraci. Lidský kapitál je i nadále považován za hlavní bohatství Evropské unie. Investice do vzdělání jsou klíčovým faktorem konkurenceschopnosti, udržitelného rozvoje a zaměstnanosti. Dle Národního ústavu odborného vzdělávání (2012) země, které zprostředkovávají kvalitní pracovní místa, sociální ochranu a investují do lidských zdrojů, jsou odolnější vůči hospodářské krizi. Podle dokumentu Evropské komise o vývoji zaměstnanosti a sociální situace v Evropě za rok 2014 byl negativní dopad recese na zaměstnanost a příjmy obyvatel nižší v zemích, které mají přístupnější a jednotnější trhy práce a více investují do vzdělání. Z přehledu dále vyplývá, že efektivní investice do lidského kapitálu obnáší i vytváření vhodných podmínek, jež by občanům pomohly znalosti držet a rozvíjet v průběhu celého jejich života. S cílem podpořit produktivitu je nutná taková politika, která zvýší produktivitu a do budoucna zajistí hospodářský růst.

Oblast vzdělání nepatří do společných politik, má status tzv. doplňující politiky. Evropská unie respektuje vzdělávací systémy členských zemí a považuje je za součást národní identity, a proto je ponechává v kompetencích jednotlivých zemí. Činnost EU je založena na spolupráci členských států. Evropská unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělání a odborné přípravy podporou spolupráce mezi členskými státy formou systematické a rozsáhlé finanční podpory. Podpora se odehrává na základě kolektivně odsouhlasených cílů a prostřednictvím strukturálních fondů a programu celoživotního vzdělávání. Členské státy ručí za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní i jazykovou různorodost.

Finální odpovědnost za řízení programu Erasmus má Evropská komise. Komise spravuje rozpočet a průběžně stanovuje priority, cíle a kritéria programu. Řídí a sleduje celkové provádění, následná opatření a hodnocení programu na evropské úrovni.

Evropská komise (2016) uvádí, že vstupem do EU získala Česká republika možnost plně se zapojit do všech aktivit v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, programů podpory rozvoje systémů vzdělávání a odborné přípravy a spolupráci mezi vzdělávacími institucemi mezi členskými státy a organizacemi třetích zemí. Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP) jako součást Domu zahraničních služeb koordinovala vzdělávací programy mezinárodní spolupráce. NAEP vznikla díky nové generaci programu LLP 2007-2013 (Program celoživotního učení), kam se transformovaly aktivity Národních agentur Socrates a Leonardo da Vinci. Česká národní agentura prezentovala a prováděla program na vnitrostátní úrovni a působila jako prostředník mezi Evropskou komisí a zúčastněnými organizacemi na lokální, regionální a celostátní úrovni.

2.1.1 Strategický rámec

Byla to právě Lisabonská strategie schválená v roce 2000 a přijatá v první polovině roku 2002, na základě které definovali ministři členských zemí EU strategické vize a cíle v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Tyto vize měly Evropskou unii nasměřovat k cíli stát se nejvyspělejší znalostní ekonomikou světa a získaly pracovní název „Vzdělávání a odborná příprava 2010“. Odtud vznikla zkratka ET 2010 v plném znění Education and Training 2010. Těsně před vypršením platnosti programu byl v období českého předsednictví (květen 2009) přijat Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě pod názvem ET2020 – respektive Education and Training 2020.

Education and Training 2020 je orientován na 4 strategické cíle:

1. realizovat celoživotní učení a mobilitu,
2. zlepšit kvalitu a efektivitu vzdělávání a odborné přípravy,
3. prosazovat spravedlivost, sociální soudržnost a aktivní občanství,
4. zlepšit kreativitu a inovace, včetně podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy.

Podle MŠMT (2010) strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy definuje principy evropské kooperace v souvislosti s Kodaňským procesem v odborném vzdělávání a Boloňským procesem ve vysokém školství, dále zdůrazňuje vazby na ostatní politiky a nutnost spolupráce mezi mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi. Mimo jiné formuluje cílové hodnoty průměrných výsledků všech zemí EU ve společných hlavních oblastech, což jsou tzv. evropské referenční ukazatele (European benchmarks).

2.1.2 Budoucnost vzdělávání v EU

Národní ústav odborného vzdělávání (2012) informuje, že Evropská komise pomohla utvořit několik nástrojů pro usnadnění mobility a celoživotního učení. Vzdělávání a rozvoj lidského kapitálu je stále prioritou Evropské unie. Příkladem může být soubor dokladů o vzdělání, osobních kompetencích, jazykových dovednostech, odborné kvalifikaci a pracovních zkušenostech, EUROPASS. Europass tvoří životopis a evropský pas dovedností (jazykový pas, doklad o mobilitě, dodatek k diplomu). Obsažené dokumenty podávají potencionálním zaměstnavatelům a vzdělávacím institucím ucelené informace o dané osobě ve všech jazycích členských států a usnadňují uznávání kvalifikace.

NÚOV (2012) dále uvádí, že celoživotní učení komplikuje zejména nedostatečná komunikace a spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a orgány na různých úrovních v různých zemích. EU usiluje o sladění jednotlivých národních vzdělávacích systémů. Nečiní tak harmonizací předpisů, nýbrž na základě Evropského rámce kvalifikací (EQF). EQF by měl napomoci k zvýšení transparentnosti a vzájemné důvěry v oblasti kvalifikací. Program je založen na systému osmi referenčních úrovní a na společném jazyku, který umožňuje lépe poměřovat kvalifikace. V České republice se jedná o Národní soustavu kvalifikací (NSK), která si klade za cíl i mimo jiné srovnatelnost kvalifikačních úrovní v ČR a v EU.

Dalším významným krokem bylo v prosinci 2010 přijetí Komuniké z Brugg. Jedná se o znovuoživení kodaňského procesu a dokument definuje krátkodobé i dlouhodobé cíle pro období mezi lety 2011 a 2020.

2.2 Program celoživotního učení

Program celoživotního učení (Lifelong Learning Programme, LLP) je program Evropské unie pro oblast vzdělávání a odborné přípravy. Kumpakaité (2015) tvrdí, že mezi klíčové dovednosti, které účastníci mobility programu LLP získali, patřila komunikace v cizích jazycích, sociální a občanské kompetence a kulturní povědomí.

Program byl zaveden na základě rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES, vydaného dne 15. listopadu 2006, které vstoupilo v platnost dne 14. prosince 2006. Program celoživotního učení nahradil programy Socrates II a Leonardo da Vinci II z předchozího období 2000–2006.

Podle Basla (2013) bylo obecným cílem Programu celoživotního učení, prostřednictvím souvislého a nepřetržitého učení, rozvoj Společenství jako vyspělé znalostní společnosti s udržitelným hospodářským rozvojem, s větším počtem a vyšší kvalitou pracovních míst a s větší sociální soudržností. Také bylo dbáno na zajištění udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí pro budoucí generace. Program kladl důraz zejména na podporu výměny, spolupráce a mobility mezi systémy vzdělávání a odborné přípravy v rámci Evropské unie a měl zároveň napomáhat zvyšovat kvalitu ve všech oblastech vzdělávání. Mimo jiné podporoval studium jazyků a jazykovou rozmanitost, mezikulturní dialog, aktivní občanství, tvořivost, konkurenceschopnost a využívání komunikačních technologií.

Do LLP se zapojily všechny členské země EU, včetně zemí Evropského sdružení volného obchodu (Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko) a kandidátská země Turecko. Některých aktivit se mohli zúčastnit i další země – Albánie, Bosna a Hercegovina, Makedonie, Černá Hora a Srbsko.

Tab. 1.1 Struktura programu LLP

4 ODVĚTVOVÉ PODPROGRAMY			
COMENIUS Předškolní, základní a střední vzdělávání	ERASMUS Vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání na vysokoškolské úrovni	LEONARDO DA VINCI Odborné vzdělávání a odborná příprava na jiné než vysokoškolské úrovni	GRUNDTVIG Vzdělávání dospělých a celoživotní učení
PRŮŘEZOVÝ PROGRAM <ul style="list-style-type: none"> - spolupráce a inovace politik - podpora studia jazyků - informační a komunikační technologie - šíření a využívání výsledků v oblasti celoživotního učení 			
JEAN MONNET Akce Jean Monnet a provozní granty evropské unie.			

Zdroj: http://www.naerasmusplus.cz/file/645/llp_statistiky_2007-2013.pdf

2.3 Program Erasmus

S nabídkou zahraniční mobility v rámci programu Erasmus byl každý student vysoké nebo vyšší školy zpravidla obeznámen již na počátku studia. Jak tvrdí Feyen (2013), projekt podporoval evropské občany k cestování a rozšiřování obzorů prostřednictvím mezikulturní spolupráce.

2.3.1 Charakteristika programu

V období 1987-2014 probíhal v Evropě program Erasmus, jehož cílem bylo posílit evropský rozměr v oblasti vysokého školství. Tento program, vlajková loď EU v oblasti programů vzdělávání a odborné přípravy, byl zaměřen na mobilitu a spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě.

Jak je uvedeno na webu International Office Ekonomické fakulty, Česká republika se zapojila do tohoto programu v roce 1998 a za dobu existence projektu vycestovalo do zahraničí více než 60 000 studentů a 20 000 pedagogů a zaměstnanců vysokých škol. Program byl přístupný nejen pro země EU, ale i země skupiny ESVO (Island, Norsko, Lichtenštejnsko) a kandidátské země EU. Program Erasmus podporoval aktivity širokého rozsahu - studentské mobility, mobility zaměstnanců, intenzivní programy, tematické sítě, multilaterální projekty aj. Erasmus propagoval především získávání zkušeností a budování nových dlouhodobých vztahů mezi jednotlivci a institucemi napříč národy a rozvíjení vztahů mezi vysokými školami a podniky. Erasmus měl kromě vzdělávacích a kulturních aspektů také důležitý sociální význam.

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (2011) informovala, že mezi operativní cíle projektu patřilo zvýšit kvalitu, objem, transparentnost:

- mobilit studentů a zaměstnanců, aby se do roku 2012 zúčastnily Erasmusu a programů, které mu předcházely, alespoň 3 miliony osob;
- multilaterální spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi v Evropě;
- kvalifikací vysokoškolského vzdělávání v Evropě;
- multilaterální spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi a podniky.

Mobility jsou rozděleny na mobility studentů a mobility zaměstnanců. Pod záštitou programu Erasmus byly studentům nabízeny tři možnosti výjezdu do zahraničí, a to studijní pobyt, pracovní stáž nebo intenzivní jazykový kurz.

Studijní pobyt

Délka studijního pobytu byla minimálně 3 měsíce (nebo jeden celý akademický trimestr) a maximálně 12 měsíců. Studijní pobyt se musel realizovat na základě bilaterální smlouvy mezi institucemi, které vlastní Erasmus University Charter (EUC). Student nesměl před nebo během pobytu v zahraničí studium na domácí vysokoškolské instituci přerušit nebo ukončit. Student musel být před odjezdem vybaven schváleným a podepsaným plánem studia na zahraniční instituci.

Studijní pobyt bylo možné si prodloužit, povolí-li to vnitřní předpisy vysílající instituce a pokud existuje písemný souhlas přijímací a vysílající instituce o prodloužení studijního pobytu, který je podepsán před ukončením původního pobytu.

Pracovní stáž

NAEP (2016) specifikuje pracovní stáž jako několikaměsíční pracovní pobyt ve firmě v jedné z programových zemí (mezi které patřily členské státy EU a další partnerské země) financovaný z programu Erasmus. Stáže bývaly zpravidla neplacené, protože jejich účelem není ani tak přivydělat si, jako spíše získat cenné zkušenosti a zvýšit svou kvalifikaci. Hlavní motivací pro studenta může být zvýšení šance uplatnění na trhu práce, ale také poznání nové kultury, adaptace pracovním zvyklostem dané země a v neposlední řadě získání neocenitelných zkušeností. Po dobu pobytu měl od Evropské unie student nárok na příspěvek na zvýšené životní náklady v zahraničí (netýká se tzv. „zero-grant“ studentů), uvádí zastoupení Evropské komise v ČR (2014).

Intenzivní jazykové kurzy (EILC)

Intenzivní jazykové kurzy Erasmus (Erasmus Intensive Language Courses - EILC) byly úzce zaměřené jazykové kurzy méně používaných jazyků států zapojených do Programu celoživotního učení (Lifelong Learning Programme - LLP), kde je v těchto jazycích vyučováno.

NAEP (2016) na svých webových stránkách specifikuje, že na kurz EILC se mohl přihlásit každý student, který v příslušném akademickém roce vyjel na studijní pobyt či pracovní stáž do některé z výše uvedených zemí. Kurz EILC by měl předcházet studijnímu pobytu či pracovní stáži, student nebyl oprávněn k účasti na kurzu EILC po skončení studijního pobytu nebo pracovní stáže. Student neměl nárok na stipendium na kurz EILC, pokud zároveň navštěvoval kurz EILC a studoval nebo pracoval v rámci programu Erasmus. Student obdržel pouze stipendium na studijní pobyt nebo pracovní stáž.

2.3.2 Databáze závěrečných zpráv studentů z pobytů ERASMUS

Na webových stránkách oddělení International Office Ekonomické fakulty se uvádí, že jednou z hlavních povinností studentů je po návratu ze studijního pobytu nebo pracovní stáže napsat závěrečnou zprávu a případně poskytnout další zpětnou vazbu domácí vysokoškolské instituci, Evropské komisi nebo Národní agentuře. Národní agentura NAEP zprovoznila od školního roku 2008/2009 veřejně přístupnou databázi, která sbírala informace a zkušenosti od všech účastníků programu Erasmus z vysokých a vyšších škol v České republice.

Do databáze může student vstoupit poté, co obdrží na svůj e-mail přihlašovací údaje. Zpráva ze studijního pobytu se člení na 9 oddílů, zatímco z pracovní stáže 8 oddílů. Respondent popisuje aktivity před odjezdem, průběh studia v zahraničí, praktické záležitosti pobytu, finanční aspekty, získané kredity oproti uznaným a v neposlední řadě hodnotí mobilitu z hlediska přínosnosti pro osobní i profesní život.

2.3.3 Finanční aspekty zahraniční mobility

Stipendium mohou získat do programu přijatí studenti a základní kritérium výše stipendia je ekonomická a hospodářská situace v zemi, do které student vycestuje. Částku vyplácenou v eurech se student dozví písemně v Účastnické smlouvě a instituce by měla první splátku stipendia vyplatit před odjezdem do zahraničí. Poskytované stipendium nemusí pokrýt veškeré náklady na studium v zahraničí, jedná se pouze o příspěvek.

Počet studentů, který je zahraniční vysoká škola ochotná přijmout, je dán bilaterální smlouvou. Student se může zúčastnit studijního pobytu i jako tzv. zero-grant student, tj. jako student, který má stejná práva a povinnosti jako řádný Erasmus student, nedostává však od vysílající instituce stipendium.

2.3.4 Evropský systém pro převod a akumulaci kreditů

V Příručce pro uživatele ECTS (2009) je uvedeno, že Evropský systém pro převod a kumulaci kreditů úzce souvisí s modernizací vysokoškolského vzdělávání v EU. Pomáhá při navrhování, popisu, poskytování studijních programů a udělování vysokoškolských kvalifikací. Díky tomuto systému lze srovnávat programy vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě. Klíčovou roli hraje zejména v boloňském procesu, jehož cílem bylo dosáhnout souladu vnitrostátních vzdělávacích systémů.

Vzdělávací instituce jsou zavázané k tomu, aby na internetu zveřejnily nabízené studijní programy, včetně podrobného popisu. Každý studijní výsledek je vyjádřen tzv. kredity. Při přenosu či akumulaci kreditů studenti a instituce využívají katalog studijních programů, studijní smlouvy, doklad o absolvování předmětů (tzv. Transcript of Records) a dodatek k diplomu.

2.4 Program Erasmus+

Po 27 letech existence program Erasmus skončil a byl nahrazen novým programem ERASMUS+ . Jedná se o nový vzdělávací projekt Evropské unie na období 2014–2020, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu a mládeže. Je nástupcem Programu celoživotního učení, programu Mládež v akci a dalších. Doba trvání programu je stanovena na sedm let a Erasmus+ bude čerpat z rozpočtu ve výši 14,7 miliardy eur, což je téměř 40% nárůst oproti předchozímu stavu (oproti 2,7 milionu v období 2007–2013). Program poskytne podporu více než 125 000 institucím a organizacím při práci zaměřenou na inovaci a modernizaci způsobů výuky a práce s mládeží.

Cílem programu je rozvíjet schopnosti a dovednosti mladé generace a zlepšit její uplatnění na trhu práce, reorganizovat vzdělávání, odbornou přípravu a práci s mládeží. Více než 4 miliony občanů Evropské unie dostanou příležitost obohatit své studium, profesní život či praxi o zkušenosti ze života v zahraničí.

Erasmus+ spojuje sedm současných programů EU v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže. V komparaci s původním projektem přináší více možností spolupráce napříč odvětvími vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a poprvé je také podporován sport. Propaguje navazování hlubší spolupráce mezi oblastí vzdělání a trhem práce, aby došlo k jejich propojení nezbytnému k řešení nesouladu mezi potřebami evropského pracovního trhu a typy kvalifikace, které jsou v Evropě k dispozici. Díky zjednodušení předpisů je rovněž snazší se ho účastnit, než tomu bylo u jeho předchůdců. Evropská komise navíc stanovila, že každý jedinec má nárok v každém stupni studia vyjet až na 12 měsíců, což umožňuje i opakovaný výjezd.

Programu Erasmus+ se smějí účastnit členské státy Evropské unie, členské státy Evropského hospodářského prostoru (Norsko, Island, Lichtenštejnsko), Turecko, Makedonie, partnerské země sousedící s EU. Některé klíčové akce programu jsou otevřeny jakékoliv partnerské zemi z celého světa.

Na evropské úrovni v současné době odpovídá za provádění centralizovaných akcí programu Erasmus+ Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast. Výkonná agentura je pověřena řízením těchto projektů během celé doby jejich trvání, od propagace programu, přes analýzu žádostí o granty, sledování projektů na místě, až po šíření výsledků projektů a programu. Výkonná agentura odpovídá rovněž za zveřejnění zvláštních výzev k předkládání některých návrhů, jak píše Evropská komise (2016).

Dále uvádí, že se program rozděluje na tři klíčové akce:

1. KA 1 - Vzdělávací mobilita jednotlivců
2. KA 2 - Spolupráce na inovacích a výměna osvědčených postupů
3. KA 3 - Podpora reforem vzdělávací politiky

2.5 Mobility na EkF - VŠB-TUO Ostrava

Všude ve světě je běžnou praxí, že část studia na vysoké škole je absolvována v cizím jazyce na některé ze zahraničních univerzit, proto se VŠB-TU Ostrava snaží svým studentům umožnit výjezd do zahraničí na jednosemestrální nebo dvousemestrální studijní pobyt. Pouze dlouhodobé budování zahraničních aktivit umožní a pomůže studentům a pedagogům rozvíjet zahraniční spolupráci, získávat nové informace, zkušenosti a znalosti.

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, jak je uvedeno na univerzitních webových stránkách věnovaných zahraničním mobilitám, kromě výměnného programu Erasmus nabízí studentům další informace o možných nabídkách a programech v oblasti vzdělávání. Patří zde například programy CEEPUS, AKTION, DAAD, Finanční mechanismy EHP/Norska, Mezinárodní Visegrádský fond a Fulbrightova komise. V současné době se mohou nejen studenti, ale i pedagogové, opřít o institucionální zabezpečení zahraničních aktivit, podporu od vedení fakult a činnost International Office včetně jeho spolupráce s katedrami.

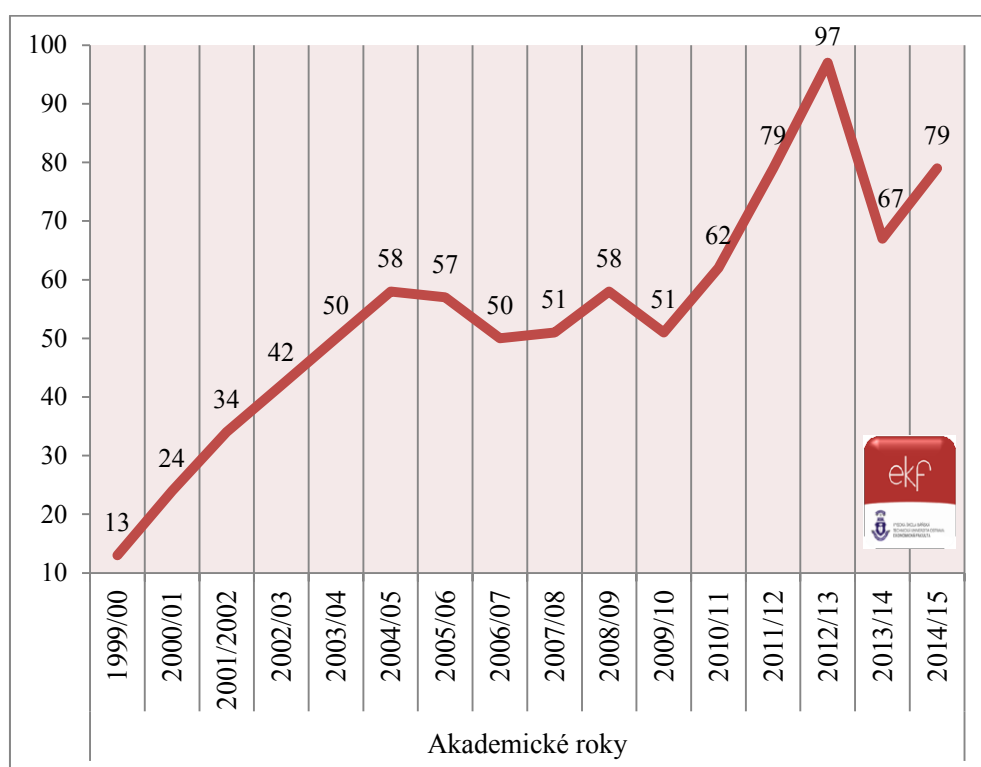
Ekonomická fakulta, jak je psáno na webu oddělení International Office, se aktivně zapojovala do programu Erasmus v letech 1999-2015. V tomto období studovalo na partnerských univerzitách více než 860 studentů. V rámci jiných dohod pak vyjelo za hranice dalších 230 studentů. Fakulta v rámci tohoto programu přivítala více než 800 studentů a navíc na základě jiných dohod pak dalších 300 studentů ze zahraničí. Ve stejném období vyjelo na stáže téměř 400 pedagogů a Ekonomickou fakultu navštívilo 160 pedagogů.

Veškerou činnost týkající se organizace výjezdů studentů do zahraničí má na starosti na Ekonomické fakultě International Office (IO). Vedoucím oddělení je proděkan pro zahraniční vztahy, rozvoj a legislativu. Hlavním cílem IO je dlouhodobé budování zahraničních aktivit, které umožní studentům a pedagogům rozvíjet mezinárodní kooperaci, získávat nové perspektivy, zkušenosti, znalosti a dovednosti.

Pro lepší informovanost studentů a zvýšení atraktivity zahraničních pobytů v očích studentů pořádá International Office na začátku každého semestru tzv. International Day, kde jsou prezentovány možnosti studijních a pracovních výjezdů do zahraničí v rámci programu ERASMUS+, grantů MŠMT, CEEPUS a bilaterálních dohod (zejména s asijskými univerzitami).

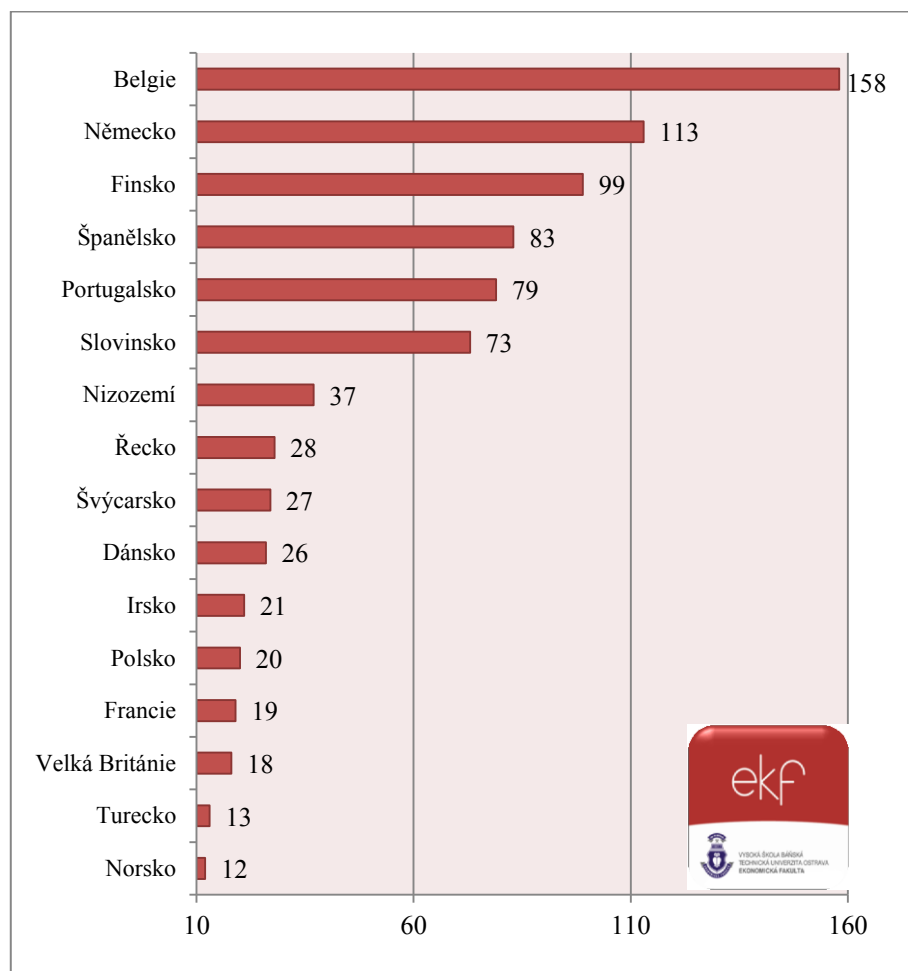
Kromě veškerých těchto aktivit přichází International Office do kontaktu se zahraničními studenty přijíždějícími na fakultu a poskytuje jim celou řadu služeb od administrace, přes pomoc při adaptaci na nové prostředí a kulturu až po nabídku volnočasových aktivit.

Obr. 2.1 a Obr. 2.2 znázorňují četnost výjezdů studentů na Ekonomické fakultě VŠB-TUO. Trend vývoje počtu zahraničních Erasmus mobilit je rostoucí, s mírnou fluktuací.

Obr. 2.1 Počet výjezdů studentů na EkF v akademických letech (zpracováno autorem)

Obr. 2.2 udává žebříček nejoblíbenějších výjezdových zemí s minimálně deseti mobilitami studentů z EkF. Na prvním místě se s výrazným předstihem umístila Belgie (158 výjezdů), dále pak Německo (113) a Finsko (99).

Obr. 2.2 Počet výjezdů studentů na EkF dle zahraničních zemí (zpracováno autorem)

2.5.1 Podmínky účasti na studentské mobilitě

Podmínkou účasti je studium akreditovaného bakalářského, magisterského nebo doktorského studijního programu na vysoké škole nebo studium vyšší odborné školy. Student může být občanem jakékoliv země, ale musí studovat v České republice prezenční, kombinovanou nebo distanční formou studia. Podmínky uvedené Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy jsou vyžadovány i v navazujícím projektu Erasmus+.

Další podmínkou účasti výměnného pobytu je dle interních zdrojů na Ekonomické fakultě úspěšné složení jazykových testů nebo doložení certifikátu (FCE, TOEFL apod.). Jazykové testy jsou pořádány dvakrát ročně, a to na jaře a na podzim. Student se může přihlásit výběrového řízení pro výjezd do zahraničí až poté, co má tyto testy úspěšně absolvovány. Výběr cílové univerzity probíhá ze seznamu partnerských univerzit. Velikost seznamu značně ovlivňuje fakt, že program Erasmus fungoval recipročně a záviselo pouze na každé fakultě a katedře, s kterými z partnerských univerzit uzavře smlouvu o počtech vyměněných studentů. Před vyplněním formulářů a provedení administrativních záležitostí má student jako povinnost konzultovat s garantem oboru výběr předmětů na zahraniční univerzitě a garant stanoví, které zkoušky mu budou odpuštěny, a které musí vykonat po návratu z mobility. V procesu vyřizování administrativy jsou vyplněné formuláře zaslány na zahraniční školu a je podepsána účastnická dohoda. Před samotným výjezdem student e-mailem potvrzuje, že má úspěšně ukončený semestr nebo ročník.

3 Teoretická východiska měření spokojenosti zákazníků

Následující kapitola obsahuje teoretické poznatky o analýze spokojenosti zákazníků, marketingu škol a nákupním chování spotřebitelů získané z odborné literatury a jiných zdrojů.

3.1 Spokojenost zákazníka

Kozel (2006) specifikuje spokojenost jako subjektivní pocit jedince o naplnění jeho potřeb a přání. Ta jsou závislá jak na zkušenostech a očekávání, tak na osobnosti člověka a prostředí.

Podle Kotlera (2012) spokojenost obvykle znamená věrnost, s ní spojené stabilní tržby a tzv. snowball efekt. Má teoreticky základ v myšlence rozporu - zákazníci hodnotí marketingové nabídky a podle nich činí svá nákupní rozhodnutí. Zákazník musí v nákupním procesu vynaložit jak finanční, tak časové, energetické a psychické náklady spojené s marketingovou nabídkou. Požadavky deklaruje podle svých okamžitých potřeb, minulých zkušeností a zpráv z okolí, včetně reklamy. Logicky volí nabídku, která mu přináší nejvyšší hodnotu – rozdíl mezi celkovým přínosem pro nakupujícího a celkovými náklady. Pokud produkt nebo služba splní očekávání, zákazník je spokojen. Obvykle je v důsledku nedokonalostí vnímaná kvalita a zážitek horší, než původní očekávání. Avšak důležité je brát v úvahu vliv času, opakovanou spokojenost či nespokojenost a sklon zákazníka k zvyklostnímu chování.

Oliver (2010) upozorňuje na fakt, že přesná definice slova není jednoznačná a v odborné literatuře se značně rozchází. Pojem spokojenost pochází z latinského slova satis (dostatek) a facere (vytvořit, udělat). Se spokojeností souvisí dvě příbuzná slova nasycení a sytost. Nasycení znamená uspokojení potřeby až do bodu přemíry, sytost lze vysvětlit jako nadměrný přebytek až do doby, kdy je to naprosto nežádoucí. Oliver také uvádí, že zákaznickova interpretace významu spokojenosti má obvykle větší rozsah a hloubku než pouhé naplnění očekávání. Pojem splnění znamená, že si

jedinec uvědomuje přesnou míru nasycení, protože je to základní předpoklad jeho obživy.

Světlík (1996) aplikuje pojem spokojenost do oblasti vzdělávání. Každý student po výběru školy přichází s určitými představami a předpoklady. Očekávání je determinováno názorem rodičů, dalších členů rodiny, image a marketingovými snahami školy na druhé straně. Studenti a jejich rodiny vždy očekávají tu nejvyšší kvalitu výuky a poskytovaných služeb zejména od věhlasných škol. V situaci, kdy je odchylka mezi očekáváním studenta a skutečným vnímáním vyučování značná, dochází u něj ke zklamání, ztrátě důvěry a motivace. Lze konstatovat, že absolutní ukazatel kvality měřených univerzit, který neobsahuje jejich vnímání kvality, není účinný.

El-Hilali (2014) v jeho studii uvádí, že spotřebitelé, jako jsou studenti, obvykle provádí rozhodnutí o koupi na základě vlastního názoru na marketing dané organizace. Nicméně se jejich spokojenost v zásadě odvíjí od individuálního přesvědčení o kvalitě produktů nebo služeb a skutečnosti, zda služby splňují očekávání či potřeby daného jedince. V případě, že jsou vysokoškolské instituce srozuměny s faktory, které zlepšují vnímání studentů, budou schopny poskytovat lepší služby a současně zdokonalit služby stávající. Instituce obvykle pracují na zlepšení kvality služeb prostřednictvím pěti aspektů, kterými jsou spolehlivost, jistota, empatie, pohotové reakce a hmotné vybavení univerzity. Spolehlivost v tomto kontextu znamená, že jsou studentovi opravdu poskytnuty slíbené služby. Tento rozměr má zásadní význam v oblasti vzdělávání.

3.1.1 Míra spokojenosti

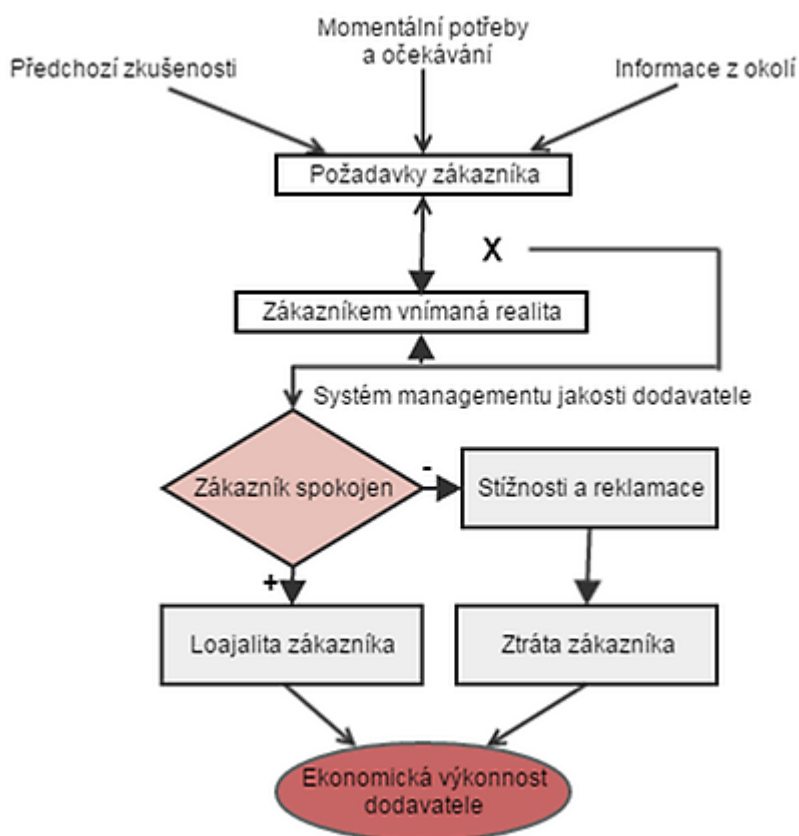
Každý jedinec svou spokojenost poměřuje individuálně z hlediska racionální a emocionální stránky. Oliver (2010) obhájí spotřebitele v tom smyslu, že pokud měli před nákupem určitou představu a očekávání od výrobku či služby a byli přesvědčeni, že je produkt schopen tuto očekávání splnit, je nákup naprosto přirozená a pochopitelná reakce. Je vysoce pravděpodobné, že pokud produkt nepřinese slíbený

užitek, bude spotřebitel nespokojený. Nespokojenost může dokonce dosáhnout úrovně frustrace, protože spotřebitelovi potřeby nebyly naplněny.

Nenadál (2002) konstatuje, že pokud mluvíme o spokojenosti zákazníka, jeho představách o službě, produktu nebo skutečnosti, můžeme definovat tři různé stavy spokojenosti zákazníka:

1. potěšení zákazníka – potřeby by byly uspokojeny více, než zákazník očekával, je tedy zcela spokojený (tzv. nadšený zákazník),
2. naprostá spokojenost zákazníka – nastal soulad mezi očekávanou zkušeností zákazníka a realitou (tzv. spokojený zákazník),
3. limitovaná spokojenost – došlo k rozporu, požadavky nebyly reálně zcela naplněny, zákazník odchází v určité míře nespokojen (tzv. zklamaný zákazník).

Uvedené charakteristiky spokojenosti jsou v souladu s Nenadalem (2008) a tzv. modelem spokojenosti, který je uveden na Obr. 3.1.

Obr. 3.1 Model spokojenosti
Zdroj: Nenadál (2008, str. 176)

Funkce umožňující vyčíslit míru spokojenosti zákazníků (MSZ) má jako argument velikost mezery mezi očekáváním a realitou a je vyjádřena vztahem:

$$MSZ = f(X) \quad [3.1]$$

kde *MSZ* ... míra spokojenosti zákazníků

f ... funkce

X ... rozdíl mezi požadavky zákazníka a vnímanou hodnotou

V současné době rozšiřování spektra zahraničních, mobilit nabývá hodnocení spokojenosti účastníků studijních pobytů stále většího významu. Podle Kozla (2006) je spokojenost zpravidla analyzována pomocí statistické analýzy a zdrojem bývají informace kvantitativní, mající sekundární charakter. Komplikovanější otázkou patřící do analýzy zákazníků je otázka, proč se zákazník pro daný produkt či službu rozhodl. Měření spokojenosti s sebou však přináší několik problémů. Především je nutné si uvědomit, že se jedná o čistě subjektivní názor jedinců, který může být velmi obecný, v některých případech až nesprávný.

3.2 Věrnost versus loajalita

Nenadál (2004) pojem věrnost zákazníka vymezuje jako způsob chování zákazníka projevující se na trhu zejména dvěma důsledky – opakovanými objednávkami a pozitivními referencemi do okolí.

Věrnost lze definovat odlišně. Vyjadřuje dobrovolný závazek k neustále opakovanému nákupu produktu nebo služby od stejné značky, vyplývající z hlubokého přesvědčení o jejich unikátnosti a kvalitě, navzdory situačním vlivům a marketingovým stimulům, které se konstantně snaží ovlivnit spotřebitele v jeho spotřebním chování. (Hayes, 2008; Oliver, 2010).

Loajalita představuje vnímání zákazníka a je spojena se silným emočním prožíváním. V případě zahraničních mobilit se lze domnívat, že není příliš pravděpodobné, aby student při případné opakované volbě zahraničního pobytu volil

stejnou destinaci i univerzitu. Věrnost se však může proměnit v loajalitu. Student sice zcela totožný Erasmus pobyt ve svém dalším studiu nevolí, ale svou loajalitu podvědomě potvrzuje v případě, kdy odpoví kladně na následující otázky, zda by:

- zvolil podruhé stejnou cílovou zahraniční univerzitu,
- doporučil danou zahraniční univerzitu přátelům,
- se chtěl znova zúčastnit programu Erasmus.

3.3 Měření spokojenosti zákazníka

Dle Yanova (2015) je měření spokojenosti zákazníků ve vzdělávání důležitým nástrojem pro vývoj nezávislého hodnocení kvality vzdělávání. Jak je obecně známé, předmětem veřejného zkoumání úrovně vzdělávání je studium subjektivních pohledů lidí na kvalitu a vzdělávací standardy institucí.

Světlík (1996) upozorňuje, že je spokojenost žáků nebo studentů obtížně měřitelná. Každý jedinec může připisovat jednotlivým hodnoceným atributům odlišnou důležitost. Při hodnocení spokojenosti je možné využít tzv. nepřímých indicií. Mohou jimi být zvyšování, respektive snižování počtu zájemců o služby vysoké školy, počet úspěšných absolventů, atd. Pro dosažení co nejpřesnějších výsledků měření by univerzity měly výzkum doplnit i o přímá měření. Zajímavé informace získají například dotazníkovým šetřením, hloubkovým interview nebo panelovou diskuzí. V případě, že se škola rozhodne pro sběr dat pomocí dotazníků, zahrnuté otázky se mohou týkat celkové spokojenosti žáků či studentů se situací na univerzitě, nebo mohou respondenti posuzovat jednotlivé faktory. Nespornou výhodou dotazníkového šetření je fakt, že strukturované otázky přináší objektivnější výsledky. Výstupem hodnocení je také zajímavé porovnání poměru respondentů, kteří vyjádřili svou nespokojenost k neutrálním až spokojeným studentům. Metoda pozorování se používá v případech, kdy nositel informací nechce nebo nemůže informace sám poskytnout. Z tohoto důvodu se pozorování jeví jako vhodná doplňková metoda k ověření určité hypotézy nebo doplnění informací. Vzhledem k tomu, že má v druhém tisíciletí každá škola poměrně snadný přístup k výpočetní

technice, je vhodné při vyhodnocování využít co nejširší spektrum statistických metod.

Nedál (2004) píše, že je obecně při měření spokojenosti zákazníka doporučováno učinit následující modifikovatelnými kroky, a to:

- definováním zákazníka,
- identifikací požadavků a znaků spokojenosti,
- návrhem a tvorbou dotazníku,
- určením vhodné metody sběru dat a velikosti výběru,
- výběrem vhodné metody sběru dat,
- zpracováním dat,
- využitím výsledků měření jako inspirace pro vylepšování.

Spáčil (2004) navrhuje jiný metodický postup, avšak ve stejném počtu kroků. V první řadě doporučuje definovat posuzované faktory a jejich úrovně, poté stanovit významnost jednotlivých faktorů a přiřadit jednotlivé typy úrovní (nepříjemná, očekávaná, skutečná) pro každý faktor. Zlepšení skutečné úrovně faktorů pomáhá stanovení priorit, konstrukce zón tolerance. V závěru se provádí samotný výpočet spokojenosti u jednotlivých aspektů.

Existují však tendence pro vyloučení marketingového výzkumu ve službách, a to v důsledku rozdílů mezi výzkumem na poli služeb a v oblasti výrobků. Vašítková (2014) ve své publikaci jmenuje rozdíly, které výzkum komplikují, a to:

- přístup organizací poskytujících služby k marketingovému výzkumu (prodražení výzkumu),
- rozdíl v kvalitě sekundárních zdrojů v oblasti služeb (neúplnost a neslučitelnost),
- rozdíl v problémech odvozených z vlastností služeb (komplikace s patentováním, nesnadné standardizace, přímých vztahů mezi producentem a odběratelem, atd.).

Po průzkumu celkové spokojenosti zákazníků a rozboru konkrétních důvodů vedení rozhoduje o nápravných opatřeních k zlepšení situace v daném školském zařízení. Ředitel organizace by měl být způsobilý aplikovat závěry výzkumu do strategického plánování rozvoje školy a při rozhodování o jednotlivých prvcích marketingového mixu. Úspěšné zlepšení zpravidla stavu vyžaduje změny ve vzdělávacím programu a přístupu ke studentům, optimalizaci vnitřních procesů, nákup nového fyzického vybavení, atd. (Světlík, 1996).

3.3.1 Význam výzkumu spokojenosti zákazníka

Situace, kdy všichni poskytovatelé služeb usilují o uspokojení potřeb svých zákazníků, způsobuje následné přesycení trhu a plošné zvyšování kvality. Podle Kozla (2006) ubývá racionálních důvodů ke koupi, naopak přibývá obtížněji měřitelných důvodů jako je například psychologický. Klíčovým významem výzkumu je myšlenka, že spokojený zákazník je zákazník loajální, vrací se i podruhé a podává reference o svých zkušenostech dalším potenciálním zákazníkům.

Podle Světlíka (1996) případná nespokojenost studentů vede často k nižšímu studijnímu úsilí, omezené loajalitě, případně nepřítomnosti při výuce. Výraznější nespokojenost ústí nejenom v nižší úsilí a zájem o vzdělávání, ale i v horší studijní výsledky a snížení image školy v očích v očích potenciálních zájemců o studium. Můžeme tvrdit, že šťastný student je odrazem kvality celkové práce školy.

3.3.2 Metody měření spokojenosti zákazníka

Dle Spáčila (2004) se spokojenost zákazníka může zjistit měřením spokojenosti založeným na numerické nebo ordinální škále. Mezi výhody tohoto typu měření patří jednoduchost a srozumitelnost a nevýhody vysoká subjektivita a nemožnost analyzovat příčiny. Druhým možným způsobem je metoda vnímaných diferencí založená na deskriptivní škále. Je objektivnější a nabízí možnost hlubší analýzy příčin, avšak použití této metody komplikuje vyplňování dotazníku a náročnost na čas.

Podle Kozla (2011) je princip založen na měření tzv. celkové spokojenosti, kterou ovlivňuje široké spektrum dílčích faktorů spokojenosti. Jednotlivé faktory musí být měřitelné a je nezbytné chápat jejich význam, jinak řečeno váhu, pro zákazníka. K měření spokojenosti zákazníka se obvykle používá index spokojenosti zákazníka (ACSI, ECSI) a model Kano. ACSI je americký způsob k měření a ECSI je evropský přístup k měření spokojenosti. ECSI je determinován čtyřmi hypotetickými proměnnými a jejich dalšími proměnnými. Řadí se mezi ně očekávání zákazníka, image, vnímaná kvalita, vnímaná hodnota, stížnosti zákazníka a loajalita zákazníka.

Autorka Yanova (2015) uvádí, že index spokojenosti zákazníka (CSI) je pevně zakotven v paradigmatu vzdělávání a zaujímá silnou pozici v povinném veřejném podávání zpráv o vzdělávacích institucích. Index ukazuje míru, do jaké současná úroveň kvalitního vzdělávání odpovídá potřebám spotřebitelů. Je často používána jako procentuální ukazatel pro porovnání výsledků získaných nezávisle na měřicích metodách. Dále upozorňuje, že průzkum všeobecných vzdělávacích soustav v letech 2007-2014 ukázal rozdíly ve statistikách CSI v závislosti na zvoleném modelu výpočtu. Rozdíly modelovacích technik jsou spojeny s vzorcem pro výpočet indexu, výběr měřicí škály a formulace otázky.

Hypotetické proměnné je možné vyzkoumat analýzou stížností, zpětnou vazbou z prodejních řetězců nebo vlastních zákazníků, marketingovým výzkumem zákazníků kvalitativního charakteru či marketingovým výzkumem zákazníků pomocí tzv. satisfakčního reprezentativního šetření. Podle Foreta (2003) je třeba každou hypotetickou proměnnou determinovat měřitelnými proměnnými a určit podle vztahu:

$$\text{Index spokojenosti zákazníka: } \varepsilon_j = \frac{\sum_{i=1}^n v_{ij} \cdot x_{ij}}{10 \sum_{i=1}^n v_{ij}} \quad [3.2]$$

kde ε_j ... index spokojenosti zákazníka j
 v_{ij} ... váha i -té proměnné pro j -tou hodnotu
 x_{ij} ... hodnota měřitelné proměnné
číslo ... vztahuje se ke škále (stupnice od 1 do 10)
 n ... počet měřitelných proměnných

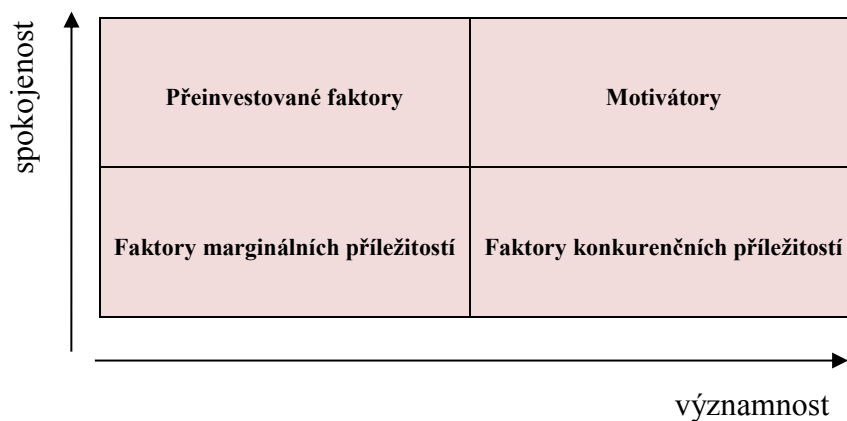
Proměnná v_{ij} se určí jako kovariance mezi hodnotou x_{ij} a y_j u každého zákazníka, kde y_j je součet všech měřitelných proměnných pro j -tého zákazníka.

Foret (2003) uvádí indexy v procentech. V analýze spokojenosti lze dále pokračovat zkoumáním vztahu mezi jednotlivými hypotetickými proměnnými, eventuálně měřitelnými proměnnými.

3.3.3 Výstupy měření spokojenosti

Jak uvádí Spáčil (2004), výsledek měření spokojenosti spotřebitelů může být zpracován do podoby:

- indexu významnosti faktorů služby,
- index spokojenosti s jednotlivými faktory i celkově,
- poziční mapy podle spokojenosti a významnosti,
- poziční mapy podle spokojenosti a směrodatné odchylky.

Obr. 3.1 Poziční mapa podle spokojenosti a významnosti
Zdroj: Spáčil (2004, str. 46)

3.4 Marketing školy jako neziskové organizace

Po letech centralizovaného modelu řízeného školství došlo k výrazným změnám v organizaci a obsahu studia. Řízené mechanismy byly většinou nahrazeny nepřímými nástroji s výrazným prostorem pro autonomní rozhodování. Primárním cílem marketingu školy, potažmo státní neziskové organizace, je služba zákazníkovi (Světlík, 1996).

3.4.1 Marketing školy

Kotler (2007) označuje marketing, který uplatňují neziskové organizace, za neziskový. Donedávna využívaly společnosti poskytující služby marketing podstatně méně než producenti výrobků. Některé servisní organizace, například školy či církve, byly tak žádané, že až do nedávna žádnou propagaci nepotřebovaly. Úspěšné servisní organizace si však již plně uvědomují, že na míru připravený marketingový plán je kvůli specifickému charakteru služeb nezbytný. Školy stojí před třemi nejdůležitějšími propagačními výzvami – zvýšit svou konkurenční diferenciaci, kvalitu služeb a produktivitu.

Světlík (1996) je přesvědčený, že podmínkou úspěchu školy na trhu vzdělávacích služeb je aplikování marketingově orientovaného smýšlení na všech úrovních. Všichni pracovníci od ředitele po školníka ovlivňují vztah a postoj studentů, rodičů a veřejnosti ke škole. Marketingové přístup školy se reflektuje již do představ o tvorbě kurikula, metodách výuky a zvyšování její kvality, komunikaci s hospodářskou a společenskou oblastí atd. Spokojenost cílové skupiny se podílí na dobré image vzdělávacího zařízení a zvyšuje loajalitu studentů a partnerů.

3.4.2 Zákazníci školy

Světlík (1996) tvrdí, že uspokojování potřeb ve školství funguje na principu směny. Směna je proces, při kterém dochází mezi zúčastněnými k výměně hodnot. Poskytnutou hodnotou může být jak protislужba, tak finanční prostředky. Školský trh tvoří všechny subjekty, které se směny účastní, jinak řečeno jsou schopny a ochotny

se do směny zapojit. Trh zahrnuje samotné školy, jejich zákazníci (studenty, rodiče, firmy a další instituce) a ministerstva státní správy. Vztah učitele a žáka je natolik specifický, že je vhodnější označovat žáka za klienta školy než za zákazníka. Pokud se jedná o žáky základních škol, dá se dle přisouzených atributů konstatovat, že roli zákazníka hrají jejich rodiče. Poněkud odlišná situace nastává v dospělém věku, kdy si jedinci o své budoucnosti a studiu často rozhodují sami nezávisle na rodičích. V návaznosti na rozdílné věkové kategorie, dospívání studentů a jejich vlastní zájem o vzdělání je také nezbytné oddělit role zákazníka-uživatele a zákazníka-rozhodovatele. Při výběru školského zařízení mají důležité postavení i ovlivňovatelé, což jsou rodinní příslušníci, kamarádi, známí, atd. Vztah mezi školou a žákem se však v posledních letech velmi změnil. Student již není závislý na škole, nýbrž je škola závislá na žákovi.

3.4.3 Komunikace školy

Jak zdůrazňuje Jakubíková (2008), komunikace již dávno neslouží k pouhé výměně informací. Získala podobu moderního multifunkčního oboru, jehož úkolem je ovlivnit názor, prodat a vytvořit novou hodnotu. Organizace si předává informace s okolím na všech úrovních marketingového mixu. Komunikační politika prezentuje stanovisko firmy ve vztahu ke komunikačním aktivitám, dále i chování a informování veřejnosti.

Pokud je však zkoumanou organizací škola a uvažujeme o cíli komunikační strategie pouze jako prodeji, uvažujeme nesprávně. Světlík (1996) říká, že komunikace primárně utužuje vztahy mezi školou a jejími potencionálními klienty, ale i dalšími partnery. Všechny úvahy o komunikaci musí být založené na pochopení osmi prvků komunikačního procesu, jimiž jsou zdroj komunikace, příjemce, sdělení, přenos, dekodování, zpětná vazba a výskyt tzv. komunikačního šumu. Sdělení by mělo vyjadřovat cíle organizace a sdělovací informace musí mít stanovený účel, kvůli kterému je komunikována. Úspěch a dosah sdělení bývá měřen dle toho, jak se podaří získat pozornost příjemců.

3.5 Nákupní chování spotřebitele

Role spotřebitele a zákazníka přísluší všem lidem. Pojem spotřebitel obecně označuje spotřebu všeho, tedy i toho, co sami nenakupujeme. Dohromady tito koncoví spotřebitelé, jednotlivci nebo domácnosti, tvoří spotřební trh. Naopak zákazník je pouze ten, který zboží objednává, nakupuje i platí. Charakteristické znaky kupujícího prvně ovlivňují jeho vnímání podnětů a reakci na ně, samotný rozhodovací proces potom ovlivní nákupní chování.

Pro jednodušší pochopení podstaty spotřebního chování uvádí Vysekalová (2011) modely spotřebního chování, protože umožňují niterné procesy kvantifikovat a zkoumat. Modely umožňují pochopit zákazníky, respektive studenty vysoké školy, pokládat jim správné otázky, a učí, jak studenty ovlivnit při volbě studijního pobytu. Engel-Kollat Blackwelův Model podnětu a reakce (model černé skříňky) znázorňuje obtížnost odhadu chování člověka. Sdružuje informace a jejich zpracování včetně kulturních a společenských vlivů ve vztahu k motivaci, rozhodovacím procesům a v neposlední řadě konečný výsledek v chování jedince. Model představuje mentální proces a je založen na vztahu podnět – černá skříňka – reakce, kdy černá skříňka představuje předpoklady spotřebitele ke kupnímu rozhodování. Počátečním impulsem celého procesu je podnět, a to jak vnější, tak vnitřní. Exogenní (vnější) vlivy, zejména sociálně-kulturní, můžeme zkoumat a kvantifikovat. Faktory vnitřní, tedy individuální, je obtížné zkoumat a pochopit.

Kotler (2007) tvrdí, že marketingové podněty obsahují čtyři P marketingového mixu - produktovou politiku, cenovou politiku, distribuční politiku a komunikační politiku. Uvádí také, že se ostatní stimuly týkají významných vlivů a událostí v prostředí kupujícího (ekonomických, politických, technologických a kulturních). Všechny tyto podněty vstupují do černé skříňky a proměňují se v reakce spotřebitelů, např. volbu produktu, volbu značky, načasování koupě.

3.6 Faktory ovlivňující chování spotřebitele

Každý člověk je předurčen k určitému spotřebnímu chování. Nákupní rozhodnutí je ovlivňováno kulturními, společenskými, osobními a psychologickými faktory. Následující tabulka Tab. 3.1 zpracovaná Kotlerem (2007) znázorňuje podrobné rozdělení.

Tab. 3.1 Faktory ovlivňující chování

Kulturní	Sociální	Osobní	Psychologické
<ul style="list-style-type: none">• Kultura• Subkultura• Společenská třída	<ul style="list-style-type: none">• Skupiny• Rodina• Role a status	<ul style="list-style-type: none">• Věk a fáze života• Zaměstnání• Ekonomická situace• Životní styl• Osobnost	<ul style="list-style-type: none">• Motivace• Vnímání• Učení• Přesvědčení a postoje

Zdroj: Kotler , 2007, str. 310

4 Metodika shromažďování dat

Metodika výzkumu se skládá ze dvou částí, které na sebe logicky navazují. Jsou to přípravná a realizační fáze. Každá fáze se skládá z několika kroků, které je nutné dodržet pro úspěšný a spolehlivý výzkum.

4.1 Přípravná fáze

4.1.1 Definice problému

Jelikož je cílem vzdělávací politiky Evropské unie umožnit mobilitu až čtyř milionům občanů, čímž EU umožní rozvíjet schopnosti a dovednosti mladé generace a zlepšit její uplatnění na trhu práce, je spokojenost s mobilitou klíčovým rozhodovacím prvkem o případném opakovaném výjezdu, nebo i o možnosti mobility vůbec. Spokojený student je zdrojem pozitivních doporučení, která může předávat dalším potenciálním zájemcům o studium v zahraničí. Proto je důležité analyzovat dostupná data, zjistit úroveň spokojenosti studentů a využít výsledky šetření k vylepšení služeb International Office a informačních toků k dosažení vyšší míry uspokojení studenta.

Ekonomická fakulta VŠB-TUO, respektive zodpovědné oddělení International Office, doposud nemá k dispozici sofistikovaně zpracované přehledy mobilit studentů, kteří na zahraniční pobyt za poslední roky vycestovali. Ve stávajícím souboru dat ve formátu aplikace Microsoft Word chybí v některých letech obory a ročníky studia, informace navíc nelze kvůli zvolenému textovému formátu dále analyzovat. Veřejně přístupné zprávy v databázi zkušeností z mobilit studentů nemapuje univerzita vůbec, tudíž nemá přehled o spokojenosti (případně nespokojenosti) studentů s aspekty pobytu, úrovní vyučování na hostujících školách, práci oddělení IO EkF nebo se spektrem nabízených zahraničních univerzit. Domácí oddělení tudíž chybí zpětná vazba a důležitý zdroj podnětů ke zlepšení.

4.1.2 Definice cíle výzkumu

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit a změřit spokojenost studentů Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava s jejich studijním pobytem Erasmus na zahraniční vysoké škole. Dále prozkoumat jejich motivaci k výjezdu podle několika zásadních kritérií, zhodnotit kvalitu místní výuky, integraci mezi místní žáky, vyčíslit ekonomické aspekty mobility a analyzovat celkové hodnocení pobytu. Dále pomoci Ekonomické fakultě s vyhotovením přehledných datových tabulek, které mohou být v budoucnu použity pro univerzitní potřeby či potřeby fakulty.

Partnerské zahraniční univerzity jsou studentům doporučovány v oddělení International Office s ohledem na obor či ročník studia spíše z osobních zkušeností a slovních referencí od malého vzorku studentů, než na základě statisticky podložených skutečností. Proto mohou výsledky výzkumu pomoci uchazečům o studium v zahraničí v prvotních fázích rozhodování při výběru cílové země a univerzity. Výsledky marketingového výzkumu usnadní zájemcům o Erasmus výběr cílové zahraniční země, a to prostřednictvím žebříčků nejlépe hodnocených zahraničních zemí, případně škol. Studenti mohou z diplomové práce čerpat praktické informace po celou dobu jejich pobytu.

4.1.3 Hypotézy

V souladu s cíli diplomové práce bylo stanoveno několik výzkumných hypotéz. Definice a vyhodnocení hypotéz je k nalezení v podkapitolách, které s předmětem zkoumání věcně souvisí. Přehled konkrétních využitých metod a okomentované závěry jsou vždy doplněny informativními tabulkami.

4.1.4 Typ dat a způsob sběru

Pro účely analýzy budou shromážděny a zpracovány sekundární data. Dle Kozla (2006) sekundární výzkum, také známý jako výzkum od stolu, zahrnuje sběr dat, která již existují – byla posbírána někým jiným a pro jiný účel a jsou stále k dispozici. Data mohou být získána z interních nebo externích zdrojů.

V diplomové práci budou využita jak data interní, tak externí. Mezi interní se řadí seznam studentů, kteří vyjeli v posledních 15 letech na zahraniční pobyt, poskytnutý oddělením International Office, doplněný o chybějící obory a ročníky studia z jiného zdroje na katedře.

Jako sekundární externí zdroj poslouží databáze Zpráv z mobility studentů ERASMUS veřejně přístupná na webových stránkách www.erasmus-database.naep.cz. Databáze obsahuje zprávy studentů všech českých univerzit o jejich zahraničním pobytu od roku 2007/2008 až po akademický rok 2015/2016. Dotazníky jsou rozčleněny na 9 oddílů. Studenti v nich popisují aktivity před odjezdem, průběh studia v zahraničí, praktické záležitosti pobytu, finanční aspekty, získané kredity oproti uznaným a v neposlední řadě hodnotí mobilitu z hlediska přínosnosti do osobního i profesního života.

Nástrojem sběru dat budou dva vytvořené datové soubory, do nichž budou zkoumaná data zapisována z uvedených zdrojů.

4.1.5 Zkoumaný soubor respondentů

Základním souborem budou všichni studenti Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, kteří se v rámci jejich studia v letech 1999-2016 zúčastnili zahraniční mobility pod záštitou programu Erasmus nebo nového projektu Erasmus+.

Výběrový soubor pak tvoří respondenti, jejichž zpráva z mobility je evidována v databázi zkušeností na webu www.erasmus-database.naep.cz.

4.1.6 Časový harmonogram

Následující Tab. 4.1 znázorňuje chronologicky časový sled jednotlivých etap marketingového výzkumu.

Tab. 4.1 Časový harmonogram

Činnost	Časové období				
	10/2015	12/2015	2/2016	3/2016	4/2016
Definice problému a cíle	x				
Tvorba plánu výzkumu		x			
Sběr sekundárních dat				x	
Editace dat a analýza				x	x
Interpretace výsledků					x

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Realizační fáze

4.2.1 Sběr dat

Přepisování dotazníků z veřejné databáze za celou univerzitu VŠB-TU Ostrava a seznamu studentů Ekonomické fakulty do přehledných datových matic proběhlo v únoru 2016. Další drobné editace matic byly prováděny i v průběhu měsíce března.

Vznikly tak dva datové soubory, s kterými se posléze pracovalo. Důvodem vzniku dvou souborů byl předpoklad samostatné analýzy spokojenosti studentů za celou univerzitu a evidování počtu výjezdu pouze v rámci EkF. V součtu bylo zaevidováno 811 zpráv z mobility studentů ERASMUS od roku 2008 a v druhém datovém souboru 872 výjezdů studentů z ekonomické fakulty, kteří vyjeli od let 1999/2000.

Je nezbytné poznamenat, že ve veřejné databázi zkušeností studentů v letech 2013/2014 a 2014/2015 chybí jakékoliv záznamy domácí VŠB-TUO. Chybějící data signalizují fakt, že došlo v roce 2014 k přechodu z původního programu Erasmus na projekt Erasmus+ a po dobu transformace nebylo vyplnění závěrečné zprávy pro studenty povinné. V akademickém roce 2015/2016, respektive v době sběru dat a provedení analýzy, obsahovala veřejná databáze pouze čtyři závěrečné zprávy, proto byly kvůli malému množství z výzkumu vyloučeny.

4.2.2 Zpracování dat

Odpovědi respondentů z veřejné databáze i interního seznamu Ekonomické fakulty o účastnících zahraničních mobilit byly přepsány v zakódované podobě do datové matice. Pro účel zpracování byly v dalším kroku odstraněny přebytečné údaje, jejichž využití nebylo v diplomové práci plánované. Navíc v rámci kontroly dat byly vyřazeny dotazníky týkající se pracovních stáží, protože neodpovídají tématu diplomové práce a nejsou tedy předmětem zkoumání. Tím došlo k redukci zpracovatelných zpráv z mobility na počet 748.

Spokojenost, kterou respondenti hodnotili na stupnici 1-5 jako ve škole, bude přepočítána do relativního vyjádření pomocí vzorce:

$$IS = ((5 - PZS) / (5 - 1)) \cdot 100 \quad [4.1]$$

kde *IS* ... index spokojenosti

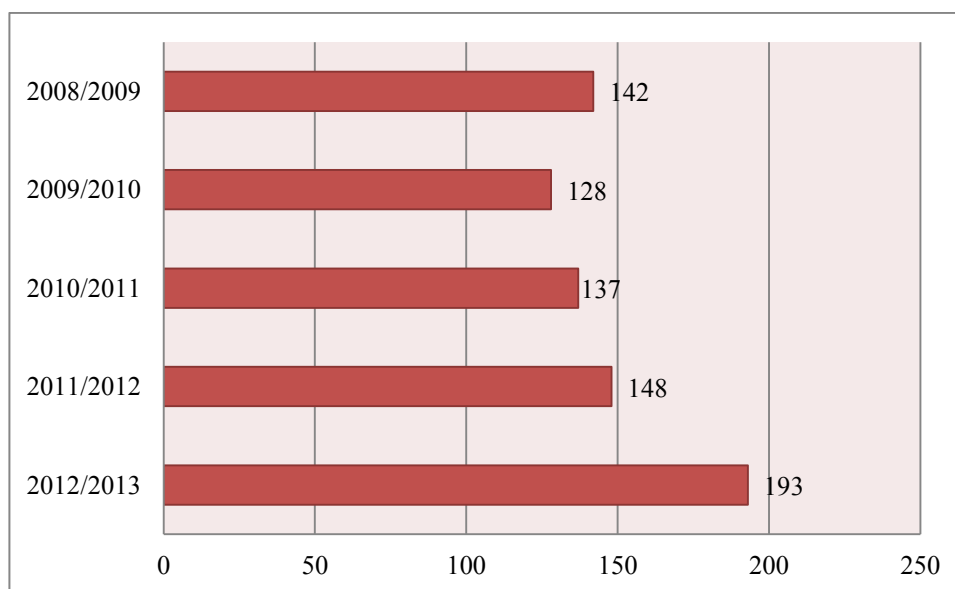
PZS ... průměrná známky spokojenosti

4.2.3 Struktura výběrového souboru

Skutečná velikost výběrového souboru činila 748 Zpráv z mobilit studentů Erasmus. Další dílčí části analýzy jsou dle charakteru otázky zpravidla vyhodnoceny dle akademického roku výjezdu do zahraničí, domácí fakulty VŠB-TUO, studijního programu, cílové země zahraniční mobility, případně zahraniční fakulty.

Počet zpráv dle akademických let

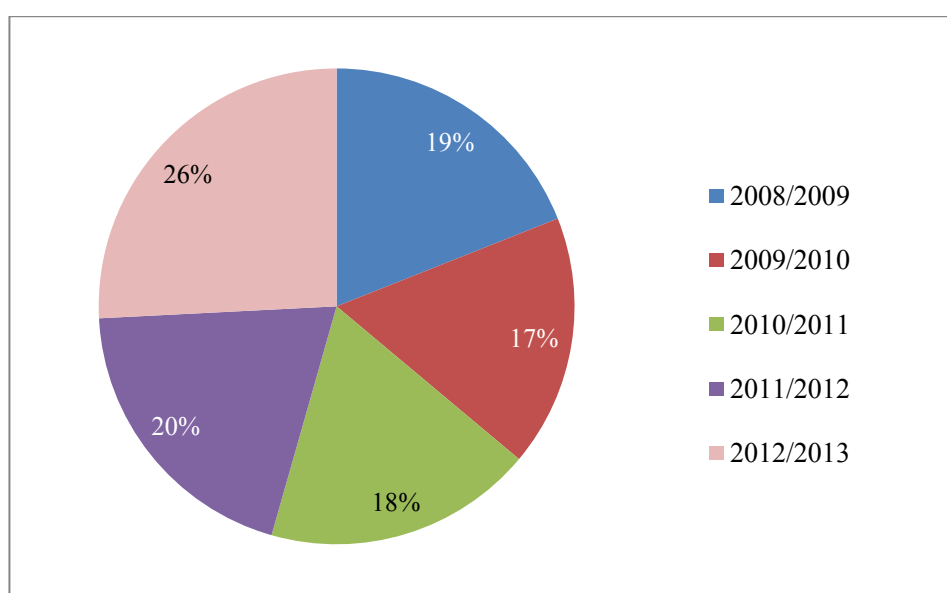
Jednou z důležitých identifikačních otázek pro účastníky mobilit byla otázka na akademický rok, ve kterém se zahraniční Erasmus mobility zúčastnili. Dle Obr. 4.1 je patrné, že se nejvíce výjezdů (193) uskutečnilo v akademickém roce 2012/2013. Počet mobilit má tedy spíše rostoucí tendenci, i když mírně kolísá. Zájem studentů o Erasmus se evidentně ve zkoumaných letech zvyšoval a nárůst lze interpretovat jako přirozený výsledek intenzivnějšího působení marketingových stimulů a usnadnění podmínek pro výjezd. V akademickém roce 2015/2016 byly v průběhu výzkumu evidovány pouze 4 závěrečné zprávy, proto byly vyloučeny, aby nezkreslovaly celkové výsledky.

Obr. 4.1 Počet zpráv z mobilit dle akademických let v absolutním vyjádření

Jak již bylo zmíněno, pro akademické roky 2013/2014 a 2014/2015 chybí domácí VŠB-TUO jakékoliv záznamy z důvodu přechodu na nový program Erasmus+ a zrušení povinnosti vyplnit závěrečnou zprávu. Předpokládá se však, že nový projekt Erasmus plus umožní v roce 2015/2016 vycestovat do zahraničí rekordnímu počtu studentů díky možnosti absolvovat studijní i pracovní pobyty vícekrát.

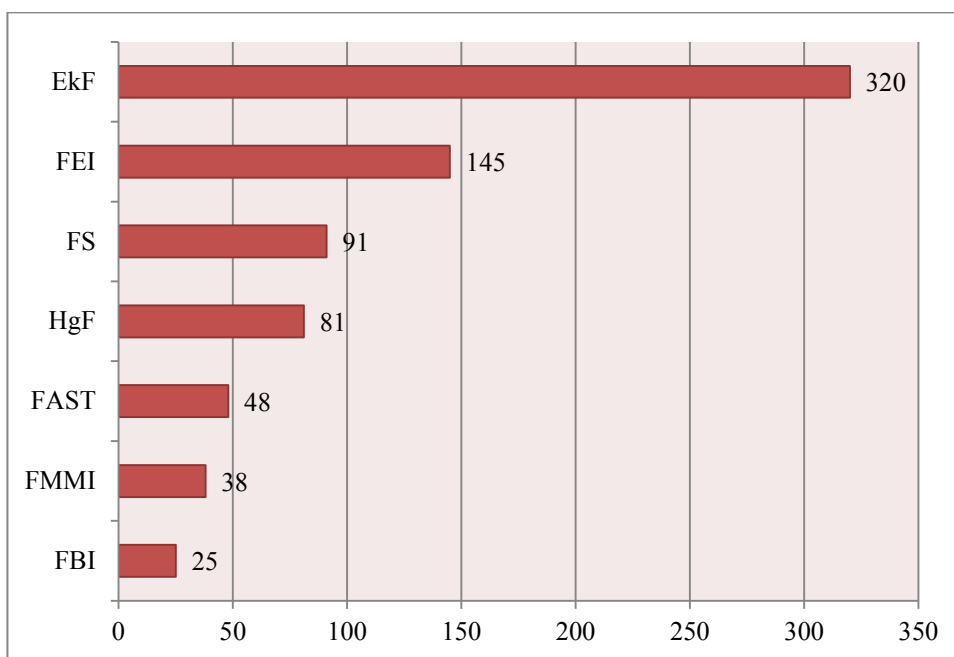
Počet zpráv z mobilit dle akademických let v relativním vyjádření je zobrazen na Obr. 4.2.

Obr. 4.2 Počet zpráv z mobilit dle akademických let v relativním vyjádření

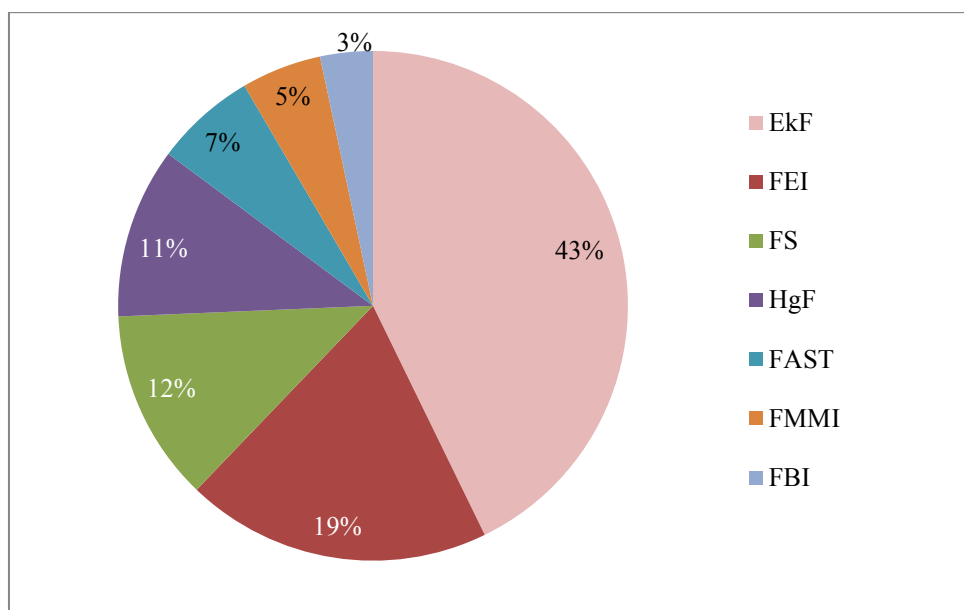
Počet zpráv dle fakult VŠB-TUO

V absolutních číslech, viz Obr 4.3, na první pohled dominuje Ekonomická fakulta s počtem zpráv z 320 výjezdů - téměř 43 % všech zpráv ze zahraničních mobilit na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava.

Obr. 4.3 Počet zpráv z mobilit dle fakult VŠB-TUO v absolutním vyjádření

Následující Obr. 4.4 srovnává relativní vyjádření počtů vyplněných zpráv na jednotlivých fakultách VŠB-TUO v posledních osmi letech, s výjimkou nezaznamenávaných akademických roků 2013/2014 a 2014/2015. Nejméně studentů vycestovalo ve zkoumaném období z Fakulty bezpečnostního inženýrství (3 %), Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství (5%) a Fakulty stavební (7 %). Nabízí se vysvětlení, že uvedené fakulty nedostatečně propagují možnost studia v zahraničí. Zájem studentů může snižovat při studiu specifického oboru, pro který není na žádné z nabízených zahraničních univerzit vhodný substitut se stejnými vyučovanými předměty. Jako další důvod lze považovat náročnost jazykových testů a výběrového řízení, které se na fakultách liší. Výsledky může zkreslovat počet aktuálně studujících na dané fakultě, nabídka partnerských zahraničních univerzit, image programu Erasmus na škole, aj.

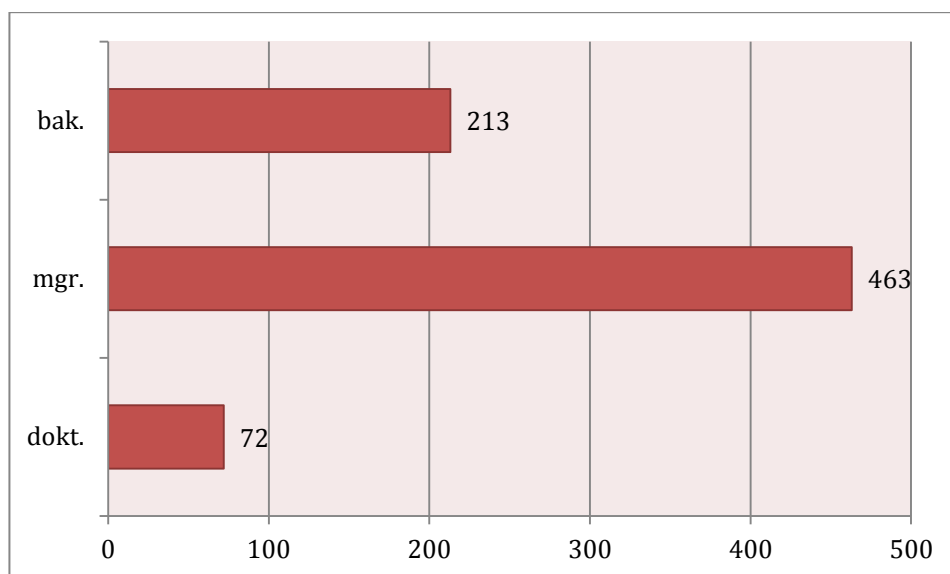

Obr. 4.4 Počet zpráv z mobilit dle fakult VŠB-TUO v relativním vyjádření

Počet zpráv dle studijních programů

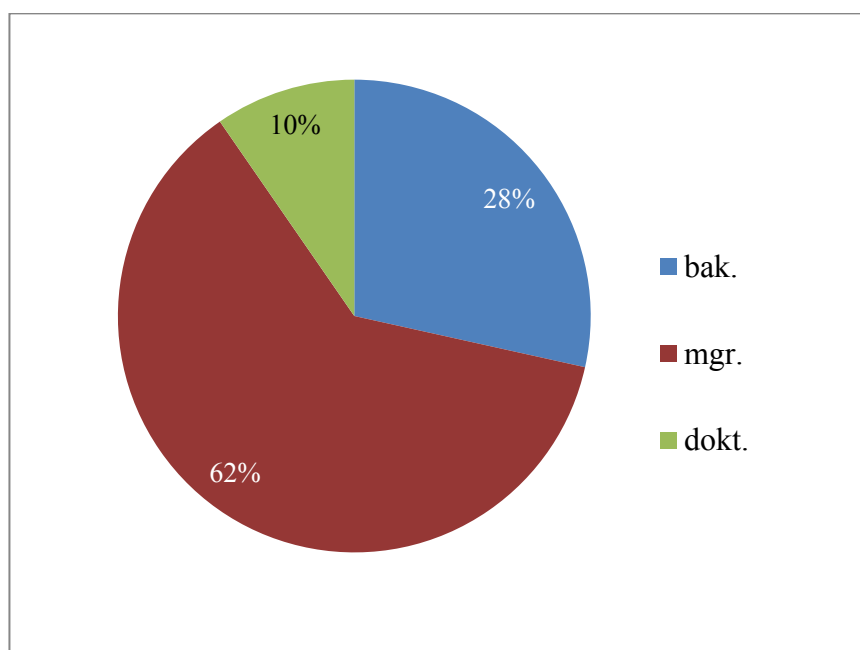
Mezi účastníky zahraniční mobility, kteří řádně odevzdali závěrečnou zprávu, převažují studenti magisterských studijních programů. Na VŠB-TUO se jednalo celkem o 463 studentů navazujícího studia. Zřejmě se rozhodli využít poslední možnosti vycestovat v rámci jejich studia. K vyššímu počtu zahraničních mobilit v magisterské úrovni studia přispěli mnozí ex-Erasmus studenti, kteří se po absolvování mobility v bakalářském programu rozhodli pro další zahraniční pobyt i ve studiu magisterském.

Dle Obr. 4.5 v bakalářském programu vycestovalo do zahraničí a vyplnilo závěrečnou zprávu celkem 213 studentů, v doktorském 72. Počet výjezdů doktorandů ovlivňuje skutečnost, že se doktorské studium hlásí méně studentů než například na magisterské.

Obr. 4.5 Počet zpráv dle studijních programů v absolutním vyjádření

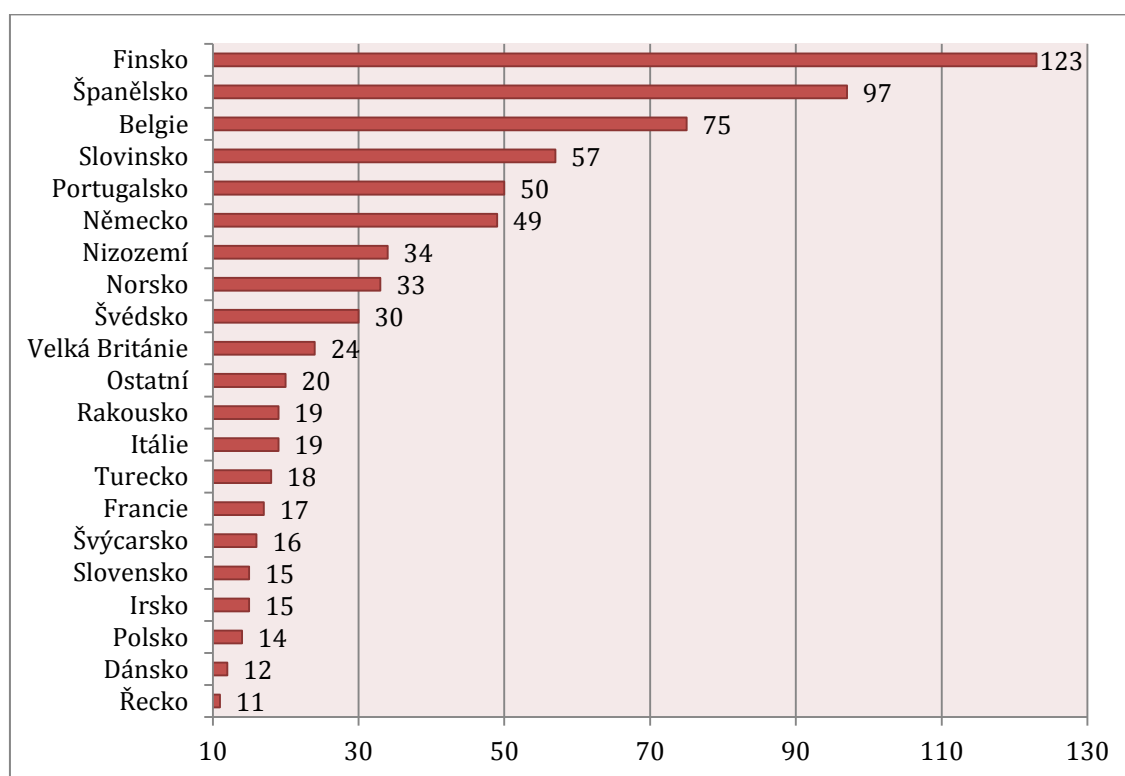
Rozdělení respondentů podle úrovně studia v relativním vyjádření je patrné z Obr. 4.6.

Obr. 4.6 Počet zpráv dle studijních programů v relativním vyjádření

Počet zpráv dle zemí

Ze zpráv mobilit studentů Erasmus vyplynulo, že studenti univerzity VŠB-TUO z výběrového souboru strávili jeden nebo dva semestry v celkem 27 evropských státech. Obr. 4.7 zachycuje zredukovaný počet zemí. U států, které nesplnily podmínku minimálního počtu zaznamenaných zpráv v počtu 10, bylo provedeno sloučení do jednotné kategorie Ostatní (3 % respondentů), protože nízký počet studentů nemá dostatečnou vypovídající schopnost. Jednalo se o země Kypr, Estonsko, Chorvatsko, Litva, Maďarsko, Lucembursko a Rumunsko. Kompletní výčet všech 27 navštívených zemí je k nalezení v příloze č. 3, Tab. 4.

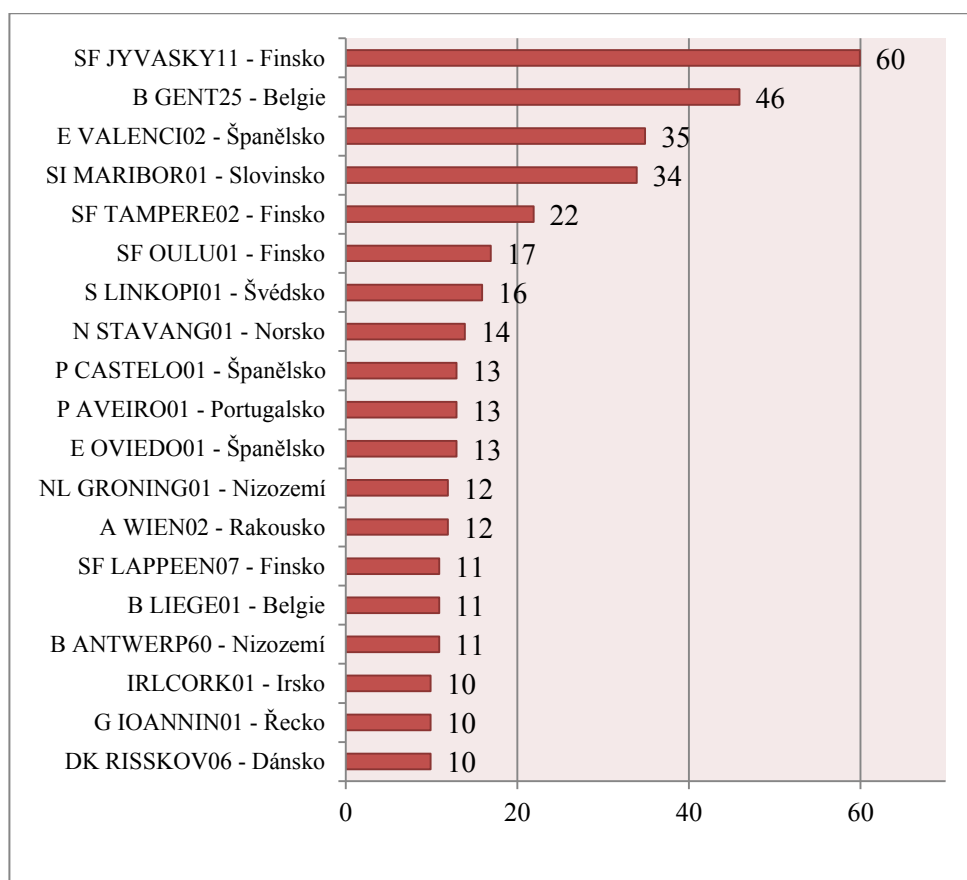
Obr. 4.7 Počet zpráv dle zemí v absolutním vyjádření

Mezi nejnavštěvovanější země patřily Finsko (16 %) Španělsko (13 %), Belgie (10%) a tradičně nejžádanější Slovinsko. Do Finska vyjelo ve zkoumaných letech až 123 studentů, kteří současně podali zprávu z mobility. Oproti tomu z méně žádaných destinací jako je Rumunsko či Lucembursko zařazených v kategorii „Ostatní“ odevzdal závěrečnou zprávu pouze jeden student za stát.

Počet zpráv dle zahraničních univerzit

Z důvodu velkého počtu zahraničních univerzit, které se v závěrečných zprávách studentů vyskytly, došlo k redukci až na jednu třetinu. V Obr. 4.8 jsou zachyceny nejnavštěvovanější evropské univerzity studenty VŠB-TUO, které zároveň splňují podmínku minima 10 návštěv dle závěrečných zpráv. Univerzity jsou v přehledu označeny zkratkou - Erasmus ID kódem. Ten lze rozšifrovat jednoduše, první písmena před mezerou značí zemi a slovo po mezeře město, kde se vysoká škola nachází. Koncové číslo je přesnějším označením univerzity, jelikož se ve větších městech obvykle vyskytuje univerzit několik.

Jednoznačně nejnavštěvovanější zahraniční institucí se stala JAMK Univerzita aplikovaných věd s 60 evidovanými závěrečnými zprávami od účastníků programu Erasmus. Jednalo se tedy o cca 8% podíl finské univerzity z celkového počtu škol ve zprávách z mobilit.

Obr. 4.8 Počet zpráv dle univerzit v absolutním vyjádření

5 Analýza výsledků výzkumu

Následující kapitola je rozčleněna do 5 částí. První část obsahuje analýzu motivačních faktorů respondentů, tedy studentů, ke studiu na zahraničních univerzitách. Zkoumá motivaci dle úrovně studia, fakulty VŠB-TUO a cílové zahraniční země. V druhé části jsou vyhodnoceny náležitosti pobytu, jako je délka mobility, kvalita lokální výuky, integrace českých studentů mezi místní. Třetí část se zabývá ekonomickými aspekty výjezdu, tedy výší stipendií, průměrnými výdaji a průměrnou mírou pokrytí výdajů stipendiem. Nejdůležitější podkapitolou je analýza celkového hodnocení Erasmu, jeho odborný a osobní přínos, zhodnocení nabídky zemí a partnerských univerzit. V závěrečné části analýzy výsledků výzkumu bylo provedeno vyhodnocení faktorů míry integrace a odborného přínosu včetně sestavení poziční mapy. Pro ilustraci výsledků výzkumu slouží grafy a tabulky.

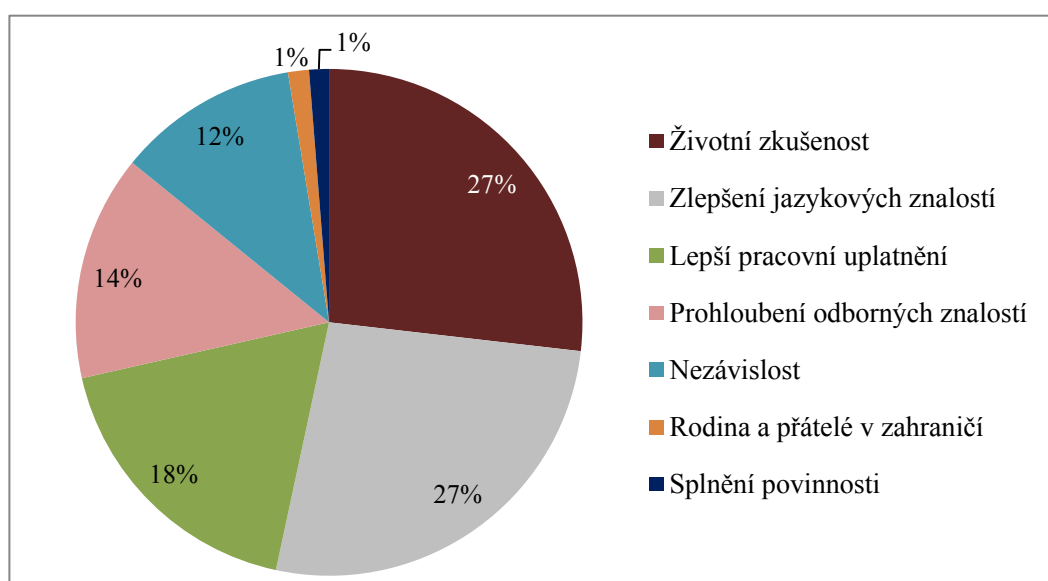
5.1 Motivace ke studiu v zahraničí

Druhá část závěrečné zprávy ze zahraniční mobility je věnována aktivitám před výjezdem do zahraničí. Respondenti jsou tázáni, které faktory z níže uvedených je motivovaly k účasti na programu Erasmus. U otázky bylo možné označit více odpovědí. Rozhodování o účasti na zahraniční mobilitě je však velmi komplexní proces, který není založen na čistě racionálním srovnáním benefitů a možných rizik, vstupují do něj další aspekty, které jsou navíc vzájemně provázané.

Dolga (2014) ve své studii rozlišuje dva typy studentů zapojených do programů mobility. První skupinou jsou kariérně orientovaní studenti pocházející obvykle ze sociálně slabých rodin, dále ženy a starší žáci. Jejich motivace souvisí s růstem akademických znalostí a zlepšením jejich perspektiv pracovního uplatnění a v neposlední řadě touží po zlepšení jazykových dovedností. Druhým segmentem jsou studenti orientovaní na zkušenosti, častěji muži a mladší studenti obecně. Uvedený důvod je spojen s potřebou nových zkušeností, například dozvědět se o nových kulturách, poznat nové lidi z celého světa a nabýt nezávislost.

Z Obr. 5.1 vyplývají výsledky na základě všech odpovědí respondentů, kteří odpovídali na tuto otázku. Hlavními motivy, proč se studenti rozhodli ke studiu na zahraniční univerzitě, bylo získání důležitých životních zkušeností (27 %) a zlepšení jazykových dovedností (27 %). Studentům následně pomůžou jak v osobním, tak pracovním životě. Na třetím místě bylo nejčastěji zvoleno získání šance na lepší budoucí pracovní uplatnění, což je zřejmě zapříčiněno obavami studentů ohledně hledání zaměstnání po ukončení akademického studia. Zúčastněním se programu Erasmus získávají zajímavou položku do životopisu, jež je může zvýhodnit mezi další desítkou zájemců o danou pozici.

Prohloubení odborných znalostí hrálo při rozhodování všech studentů z výběrového souboru o výjezdu omezenou roli (14 %). Dále se respondentům jevílo jako méně důležité i nabytí nezávislosti, pobyt s rodinou a přáteli v zahraničí a eventuální splnění povinnosti. Jelikož je semestr strávený na zahraniční univerzitě v rámci studia některých oborů na VŠB-TUO povinný, 1 % odpovědí ho zařadilo mezi nezpochybnitelné rozhodovací kritérium.

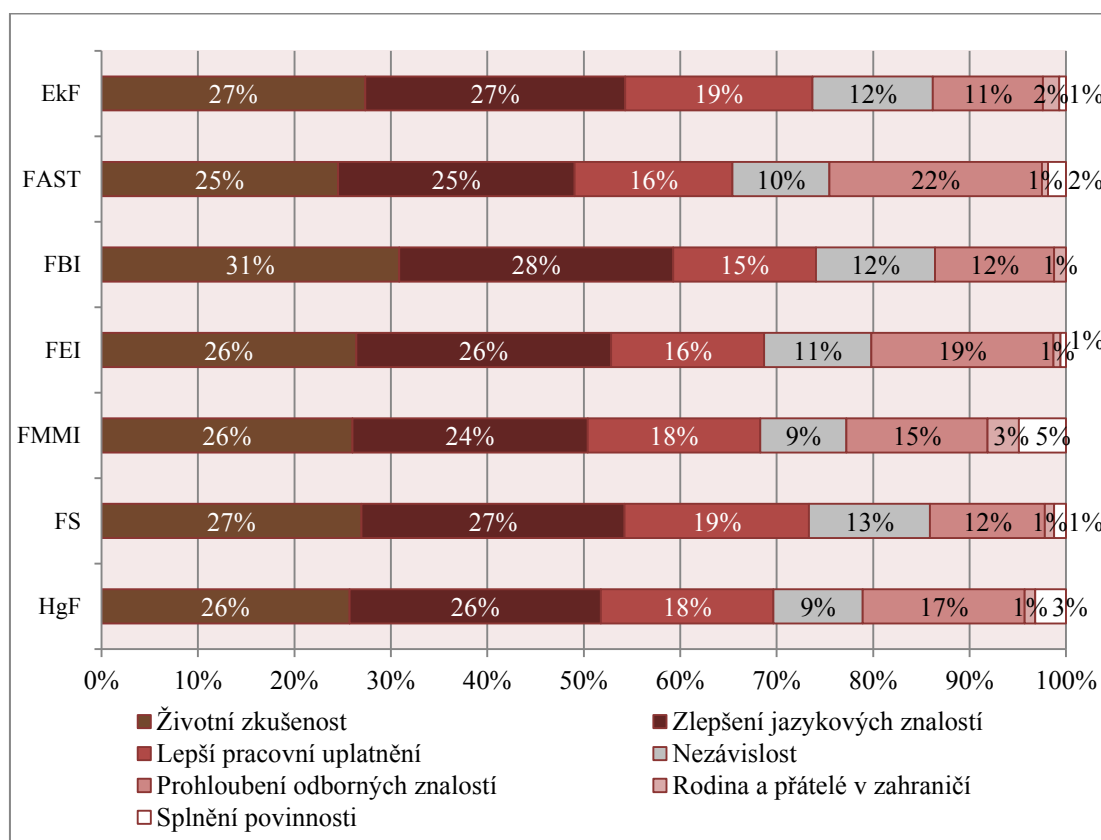

Obr. 5.1 Motivace ke studiu v zahraničí

Motivy respondentů k výjezdu na zahraniční studijní pobyt byly analyzovány tříděním druhého stupně v závislosti na domácí fakultě VŠB-TU Ostava, studijních programech a cílové zahraniční destinaci.

Dvěmi nejdůležitějšími motivátory ke studiu v zahraničí byly pro studenty všech studijních programů životní zkušenost a možnost zlepšení úrovně cizích jazyků, viz Příloha č. 3, Tab. 8. Skupinou s částečně odlišnými názory byli doktorandi, kteří už se zřejmě dostatečně osamostatnili a získali potřebnou nezávislost, a proto je pro ně důležitější nabýt co nejvíce odborných znalostí v oboru studia. Doktorandi sice účast na zahraniční mobilitě oficiálně povinnou nemají, ale zpravidla jim přináší grant, a tak je silně motivuje k výjezdu.

Co se týče jednotlivých fakult VŠB-TUO (viz Obr. 5.2), bez větších rozdílů platilo, že hlavními důvody účasti na programu Erasmus byly životní zkušenost a zlepšení cizího jazyku. Závaznou povinnost k výjezdu jako motivaci uvedl největší podíl respondentů z Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství (5 %).

Obr. 5.2 Motivace dle domácích fakult

V akademickém roce 2008/2009 studenti VŠB-TUO nejčastěji vyjížděli z důvodu získání životní zkušenosti a zlepšení jazykových dovedností (27 %). Třetím nejčastějším důvodem byla šance na lepší pracovní uplatnění (17,6 %). Výsledky v následujících akademických letech jsou k nahlédnutí v Příloze č. 3, Tab. 7. Příliš se neliší od let 2008/2009, nabytí životních zkušeností je opět na prvním místě.

Po zjištění, které cílové země si studenti vybrali v závislosti na důvodech, proč na zahraniční studijní pobyt jeli. Pokud odcestovali na semestr nebo akademický rok do zahraničí, protože jim to přikazovala povinnost, volili nejčastěji Finsko, Slovensko, Polsko, viz Příloha č. 3, Tab. 9. Výběr těchto zemí lze interpretovat jako racionální rozhodnutí, protože studenti, kteří jedou na Erasmus nedobrovolně, často volí jako cílovou zemi sousední Slovensko nebo Polsko, aby byli i po dobu pobytu blízko rodině a přátelům. Finsko je atraktivní pro všechny segmenty studentů, jelikož finské univerzity poskytují vysoce kvalitní výuku.

Segment studentů, který motivovala možnost rozšíření odborných znalostí, ve většině případů odcestovali do již zmiňovaného Finska, dále Španělska, Belgie a Německa. Španělsko je v tomto výběru zajímavý úkaz, jelikož má obecně reputaci destinace s méně náročnou výukou a uvolnějším životním stylem. S úmyslem zlepšit si jazykové dovednosti respondenti nejčastěji volili Finsko, Španělsko a Belgii. V případě Finska a Belgie je pravděpodobné, že studenti předpokládali vysokou kvalitu výuky anglického jazyka, naopak pro Španělsko se rozhodli s přáním vylepšit si úroveň místního španělského jazyka. Jak dále vyplývá ze zpráv z mobilit, k získání životní zkušenosti, nabytí nezávislosti a získání výhody při hledání budoucího zaměstnání cestovali studenti opět do stejné trojice zemí. Rodina a přátelé přiměli největší část respondentů vybrat si zahraniční univerzitu ve Španělsku, Finsku a Švédsku.

5.2 Atributy zahraničního studijního pobytu

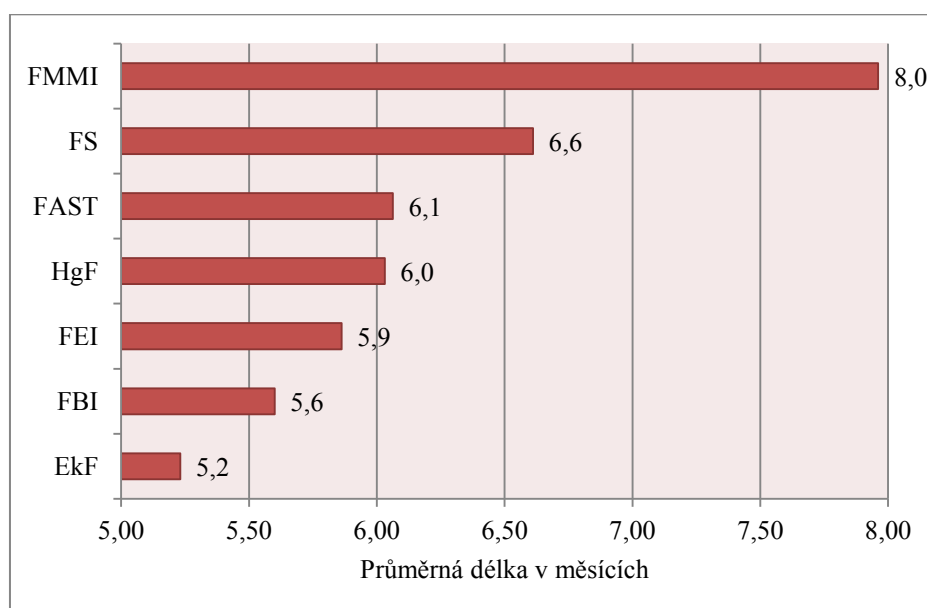
Do části zprávy z mobility Erasmus o průběhu studia patřily dotazy na délku pobytu, úroveň kvality výuky hostující země ve srovnání s domácí a míru integrace mezi lokální studenty.

5.2.1 Délka zahraničního pobytu

Studenti, kteří odcestovali na program Erasmus v zimním semestru, měli možnost si svůj pobyt prodloužit i do semestru letního. Nárok na dodatečné prodloužení délky zahraničního pobytu však nevzniká automaticky. Vše záviselo hlavně na tom, zda podali žádost o prodloužení včas a zda fakulta disponovala prostředky pro financování prodlouženého pobytu.

Průměrnou dobou trvání zahraničního pobytu respondentů bylo necelých šest měsíců, jednalo se tedy o jeden akademický semestr. Dle zpráv z mobilit byly nejkratším časovým úsekem 3 měsíce a nejdéle studovali respondenti na zahraniční univerzitě až po dobu 14 měsíců.

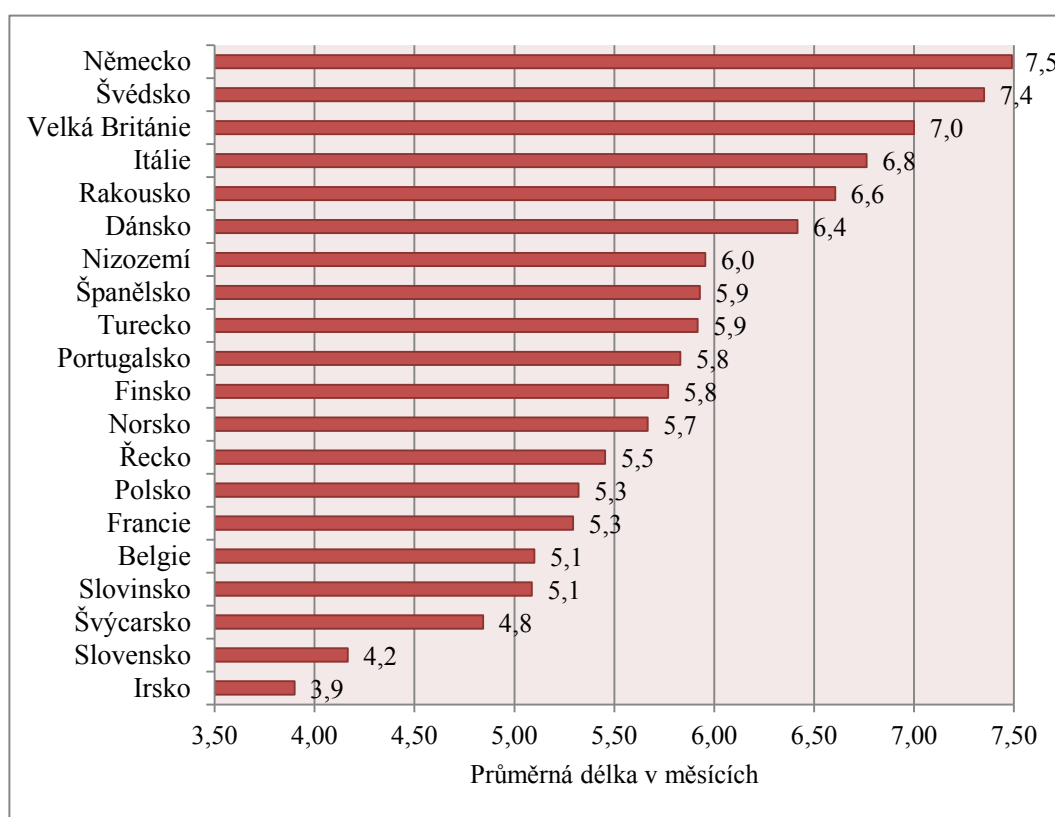
Nejdelší dobu průměrně strávili na zahraničních pobytech doktorandi (6,6 měsíců), naopak bakalářští a magisterští studenti zpravidla nad 6 měsíců v zahraničí nezůstávali. Jiný pohled nabízí srovnání mezi domácími fakultami VŠB-TUO, viz Obr. 5.3. V zahraničí studují nejvíce měsíců studenti Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství (8 měsíců). Výrazně delší dobu pobytu studentů FMMI může ovlivňovat skutečnost, že závaznou povinnost k výjezdu jako motivaci uvedl největší podíl respondenů z fakulty. Na nejkratší dobu průměrně vycestovali příslušníci Ekonomické fakulty (5,2 měsíců).

Obr. 5.3 Průměrná délka zahraničního pobytu dle fakult VŠB-TUO

Hlavním předpokladem prodloužení mobility je spokojenost studentů s místem pobytu a zahraniční univerzitou. Třídění druhého stupně prokázalo, že respondenti pobýli více než jeden semestr v Německu, Švédsku, Velké Británii, Itálii, Rakousku a Dánsku. Je nezbytné podotknout, že jsou v grafu zaznamenány pouze země s větším počtem respondentů než deset.

Dle Obr. 5.4 Německo vítězí v délce pobytu (7,5 měsíců), což je možné vysvětlit obdobnou kulturou a uznávanými hodnotami německé společnosti ve srovnání s českou. Jedná se také o sousedící stát, a proto měli studenti větší šance během pobytu navštívit rodinu, případně hostit návštěvy z domova. Nejméně měsíců strávili dotazovaní v Irsku, Švýcarsku a překvapivě i v sousedícím Slovensku.

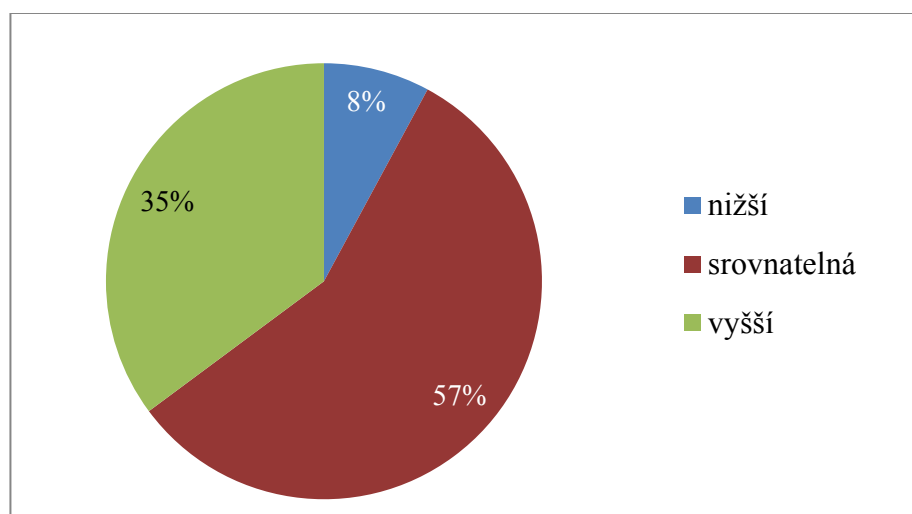

Obr. 5.4 Průměrná délka zahraničního pobytu dle cílové země

5.2.2 Kvalita zahraniční výuky

Ve třetí části zprávy srovnávali respondenti kvalitu výuky na zahraniční škole ve srovnání s domácí. Mezinárodní porovnání pak ukazuje, jak si stojí úroveň vzdělávání v České republice oproti jiným evropským zemím. Velký rozdíl v obtížnosti studia je jak mezi jednotlivými zeměmi, tak rovněž univerzitami. Zatímco pro někoho je studijní pobyt v zahraničí spíše volnem proloženým poznáváním nové kultury a cestováním, jinde studenti musí při studiu vynaložit mnohem větší úsilí než doma.

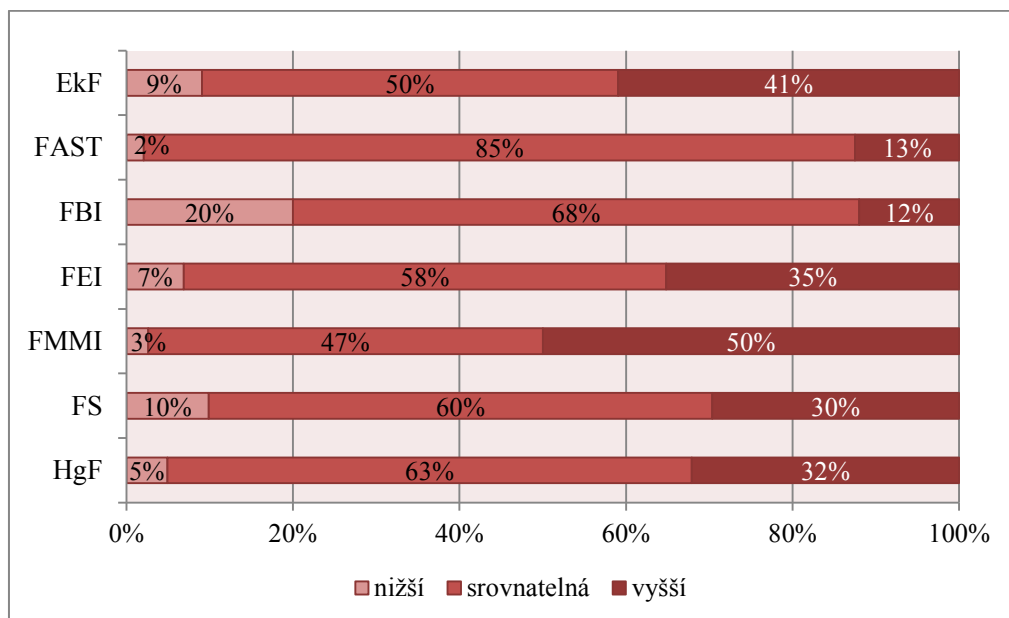
Více než polovina respondentů, a to 57 %, považuje kvalitu výuky na zahraniční univerzitě za srovnatelnou s domácí úrovní, viz Obr. 5.5. Tuto možnost zvolilo 426 respondentů. Pro Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava je to pozitivní zpráva vypovídající o tom, že jsou dlouhodobé snahy univerzity o udržení a zvyšování standardů výuky úspěšné. 263 respondentů (35 %) považuje kvalitu výuky v zemi pobytu vyšší. Pouhých 8 % studentů uvedlo zahraniční úroveň nižší.

Obr. 5.5 Kvalita zahraniční výuky ve srovnání s domácí

Jak se lišily názory dotazovaných podle jednotlivých fakult VŠB-TUO je patrné z Obr. 5.6. Pro větší část studentů fakult byla úroveň zahraniční výuky srovnatelně náročná. Lze konstatovat, že na studenty Fakulty stavební a Fakulty bezpečnostního inženýrství jsou kladeny v zahraničí obdobné požadavky jako v České republice a studium je pro ně srovnatelně náročné, případně dokonce

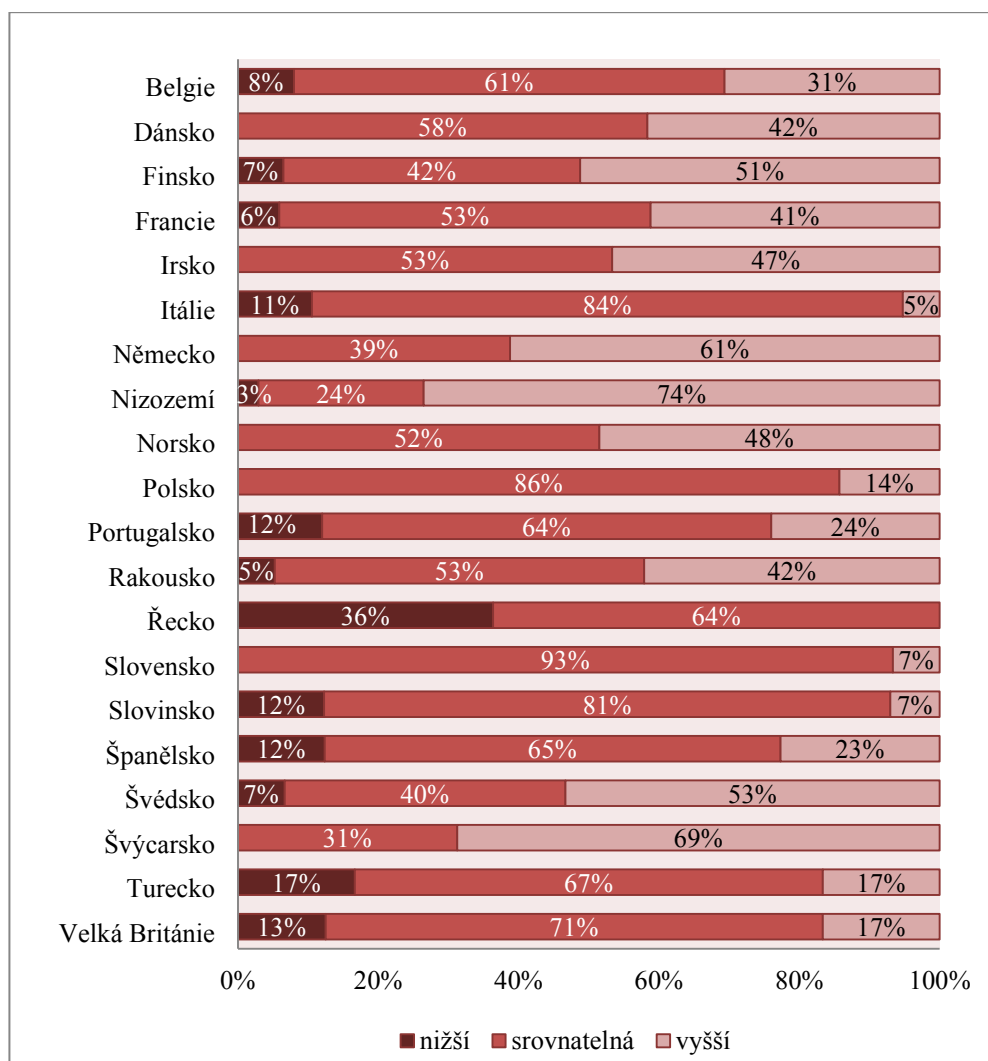
jednodušší. Studenti z Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství a Ekonomické fakulty by si měli být před výjezdem vědomi, že pro ně bude studium v cizím jazyce srovnatelně náročné nebo o poznání náročnější.

Obr. 5.6 Kvalita zahraniční výuky dle domácích fakult

Obr. 5.7 Kvalita zahraniční výuky dle zahraniční země zachycuje rozložení názorů respondentů na kvalitu zahraničního vyučování v porovnání s českým podle cílové zahraniční země projektu Erasmus. Aby byly země zařazeny do žebříčku, muselo je navštívit podle zpráv z mobilit minimálně deset studentů domácí univerzity.

Ve většině zemí převažoval názor o srovnatelnosti úrovně vzdělávání, jinak tomu bylo pouze u Finska, Německa, Nizozemí, Švédska a Švýcarska. Vyšší úroveň kvality vyučování na univerzitě oproti domácí škole ohodnotili studenti nejvýrazněji v Nizozemí (74 %). Holandské studijní programy jsou pověstné pro svoji kvalitu a dobře organizovaný obsah. Celkový styl výuky v Holandsku je označován jako problémově orientovaný výukový systém, a je považován za jeden z nejlepších přístupů k vysokoškolskému vzdělávání na světě. Oproti tomu výrazně horší studijní podmínky a zřejmě méně náročnou či hůře organizovanou výuku zažili respondenti, kteří vyjeli do Řecka (36 %). Jednalo se zřejmě o diametrální odlišnosti jak ve vztahu ke školní docházce, tak k vyučování samotnému.

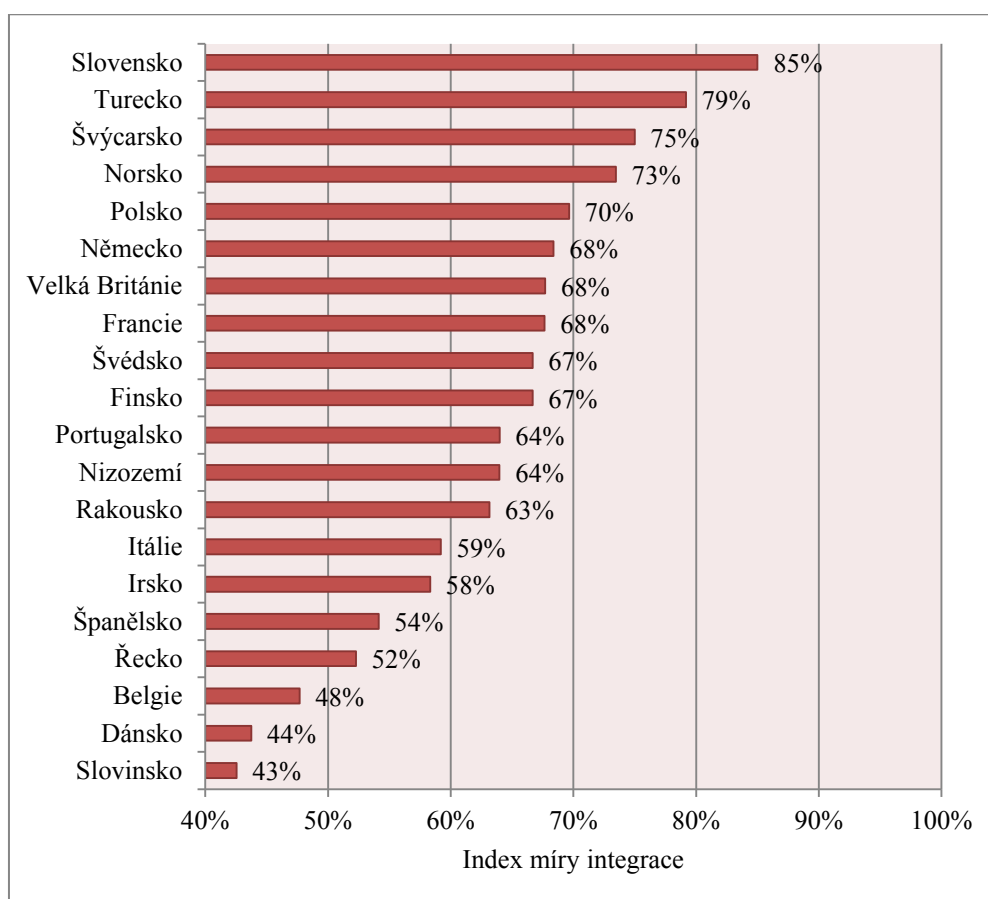
Obr. 5.7 Kvalita zahraniční výuky dle zahraniční země

5.2.3 Integrace mezi místní studenty

Program Erasmus se nezaměřuje pouze na vzdělávání, nýbrž i na podporu vztahů a komunikace mezi evropskými studenty. Většina zahraničních škol, případně místních studentských organizací, pomáhá příchozím studentům s integrací do místního prostředí, aby jim tak pokud možno co nejvíce usnadnila aklimatizaci. I přesto nespočet studentů při adaptaci provází nesnáze, a to zejména v oblastech, kde místní studenti nemluví příliš dobře anglicky.

Respondenti v závěrečné zprávě hodnotili jejich zapojení mezi studenty v hostitelské zemi na hodnotící škále 1 až 5, kdy se jednalo o známkování jako ve škole. Průměrně ohodnotili integraci známkou 2,5, avšak typickou hodnotou

v souboru byla známka 2. Lze tedy učinit závěr, že se respondenti integrovali mezi místní studenty velmi dobře. Jak vyplývá z Obr. 5.8, nejsnadněji se mezi lokální studenty dle indexu míry integrace začlenili na Slovensku (85 %), v Turecku a Švýcarsku, nejhůře návštěvníci Slovinska (43 %), Dánska a Belgie. Zámku nedostatečně neobdržela žádná ze zemí. Důvody pro podprůměrné ohodnocení mohou být rozličné, může se jednat například o nedostatek akcí pořádaných ze strany zahraniční univerzity pro navázání kontaktů mezi studenty, špatná úroveň světového jazyka mezi občany země pobytu nebo uzavřená mentalita a odlišná kultura. Navíc se nedá předpokládat, že by všichni příchozí studenti byli zařazeni do studijních skupin s místními žáky.

Obr. 5.8 Hodnocení integrace mezi místní studenty dle zahraniční země

Integrace mezi místní studenty byla také vyhodnocena dle cílových zahraničních univerzit, viz Příloha č. 3, Tab. 16. Do seznamu byly vybrány univerzity, které měly dle zpráv z mobilit více než 10 návštěv studenty domácí VŠB-

TUO. Z vybraných univerzit si nejlépe obstála vídeňská Technische Universität Wien se 73% průměrnou mírou integrace. Nejnižšího indexu zapojení mezi místní studenty z uvedených institucí dostáhla slovinská Univerzita v Mariboru s 39 %.

5.3 Ekonomické aspekty mobility

V páté části dotazníku respondenti určují, do jaké míry Erasmus grant pokryl jejich celkové výdaje, jaká byla struktura těchto výdajů, a porovnávají je s výdaji, které by vznikly na domácí univerzitě VŠB-TUO.

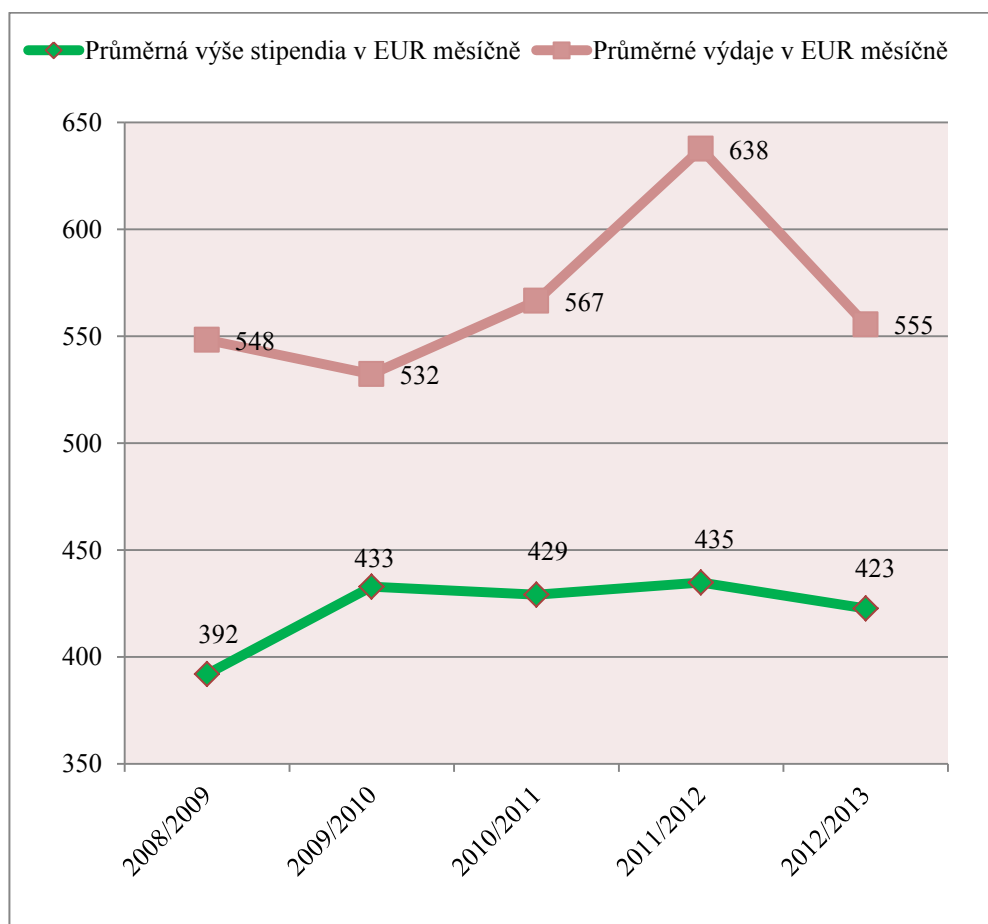
5.3.1 Výše stipendia a výdaje

V první otázce respondenti uváděli, jaký grant měsíčně dostávali. Výše stipendia je pro každou zemi jiná. Stipendium mohou získat do programu přijatí studenti a základní kritérium výše stipendia je ekonomická a hospodářská situace v zemi, do které student vycestuje. Řádově se pohybuje v rozmezí 200-600 EUR. Rozdíl je určený odlišnostmi mezi hostitelskými a domácími zeměmi, respektive životními náklady a poměry, které v dané zemi panují. Pochází-li student ze znevýhodněného socio-ekonomického prostředí, je možné navýšit sazbu u studijního pobytu až o 200 EUR/měsíc.

Průměrné měsíční stipendium respondentů vyšlo na 422 EUR. S určitostí lze tvrdit, že studenti v rámci určité země a roku dostávali stejnou finanční částku, rozdíly mezi odpověďmi vznikly díky nepozornosti respondenta nebo zapomenutím přesné částky. Proto je vhodnější použít medián, který činí 409 EUR měsíčně.

V následující otázce jsou respondenti tázáni, jaké byly jejich měsíční výdaje. Průměrná měsíční útrata činila 568 EUR, přičemž medián vyšel 541 EUR. Na základě těchto tvrzení můžeme určit, že respondenti utratili průměrně o 35 % více, než dostali formou stipendia. Jak se měnila výše průměrného stipendia a výdajů v letech je znázorněno na Obr. 5.9. Z grafu jasně vyplývá, že osobní výdaje respondentů vždy přesahovaly obdržенý grant. Stipendium slouží spíše na pokrytí základních potřeb, jako je ubytování a stravování, ale pro výdaje na cestování a volný

čas museli studenti sahat do vlastních úspor nebo úspor rodičů. Je patrné, že průměrný grant se markantně s vývojem času neměnil, avšak výdaje logicky stoupaly nahoru. Nejvyšší měsíční částky na živobytí průměrně vynakládali respondenti v cizí zemi v akademickém roce 2011/2012.

Obr. 5.9 Srovnání průměrné měsíční výše stipendia a výdajů

S cílem odhalit, zda se mění výše průměrných měsíčních výdajů studentů v závislosti na zahraniční zemi pobytu, byly definovány následující výzkumné hypotézy.

Nulová hypotéza (H_0): Výše průměrných měsíčních výdajů se neliší dle zahraničních zemí.

Alternativní hypotéza (H_a): Výše průměrných měsíčních výdajů se liší dle zahraničních zemí.

Výsledky analýzy byly podrobeny statistickému měření významných vztahů. Podle typu proměnné byl zvolen test ANOVA, které potvrdil, že závislost mezi měsíční útratou studentů a zemí jejich studijního pobytu existuje. Přijímáme proto alternativní hypotézu (H_a), výše průměrných měsíčních výdajů se liší v závislosti na zahraniční zemi pobytu.

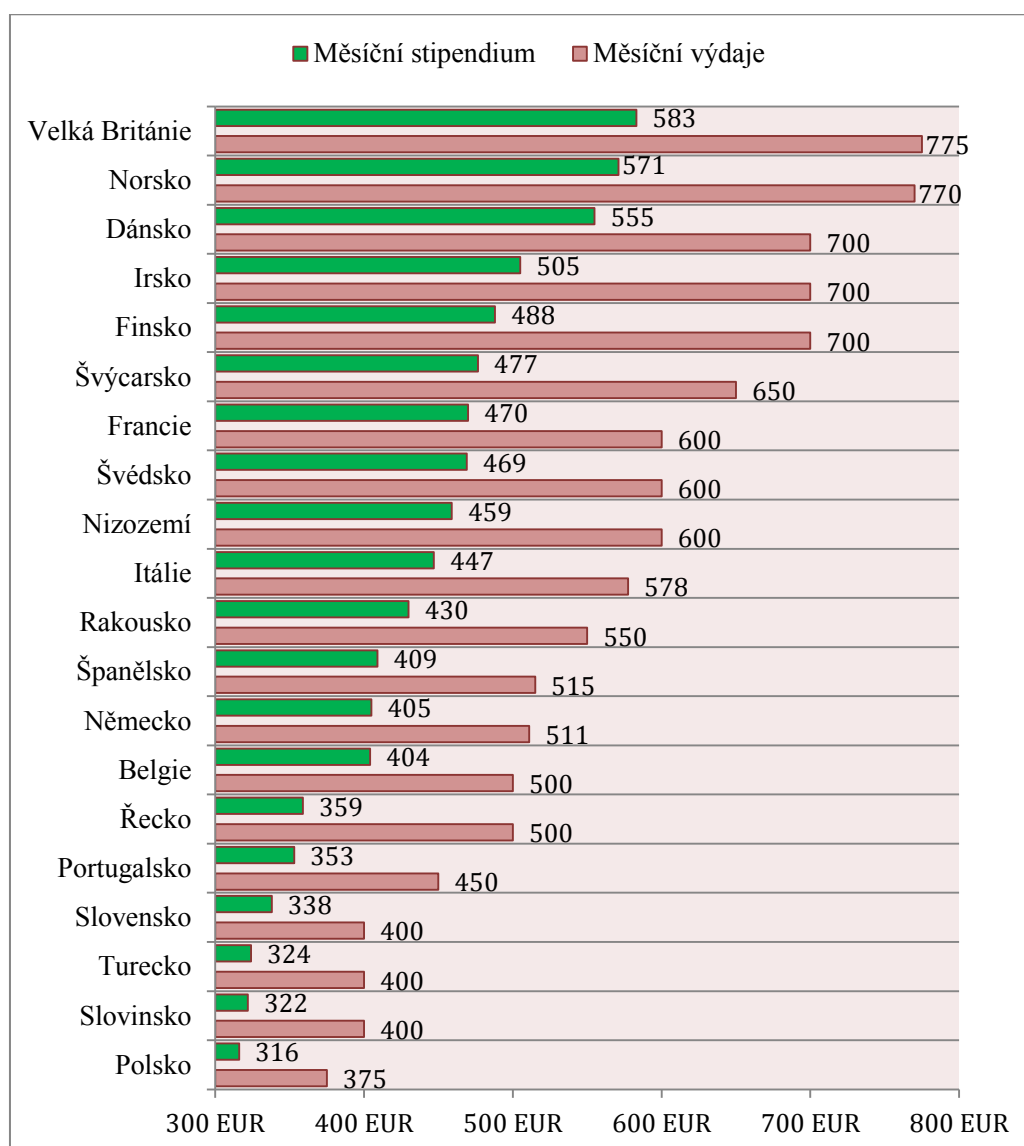
Tab. 5.1 Hodnoty testu ANOVA pro statisticky významný vztah mezi výší měsíčních výdajů a zahraniční zemí pobytu

ANOVA	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	9089195,742	26	349584,452	5,256	,000
Within Groups	43831100,155	659	66511,533		
Total	52920295,897	685			

Přijatou hypotézu potvrzuje Obr. 5.10 zachycující strukturu měsíčních příjmů a měsíčních výdajů studentů v dvaceti nejnavštěvovanějších cílových zemích. V potaz byly brány hodnoty mediánu, které ve většině případů odpovídají skutečné paušální částce, jež je studentům měsíčně přidělována podle předpisu. I tento graf ukazuje, že měsíční výdaje respondentů průměrně přesahovaly měsíční příjmy vyplácené formou stipendia.

Pokud se student rozhodne vycestovat do zemí severní nebo západní Evropy, musí počítat s tím, že vyšším výdajům se lze ve většině zemí vyhnout jen obtížně, protože jejich značná část připadne právě na platbu ubytování. Nejvyšší měsíční náklady vykázali účastníci mobility ve Velké Británii, kdy jejich měsíční výdaje činili v přepočtu zhruba 775 EUR. V těsném závěsu se umístilo Norsko s periodickými měsíčními náklady 770 EUR a Dánsko (700 EUR).

Při volbě destinace je jedním z hlavních parametrů cenová úroveň dané země v porovnání s Českem. Rozdíly v životních nákladech studentů v jednotlivých státech Evropy jsou samozřejmě obrovské. Nejméně respondenti utráceli v Polsku s náklady 375 EUR měsíčně, Slovinsku a Turecku (400 EUR).

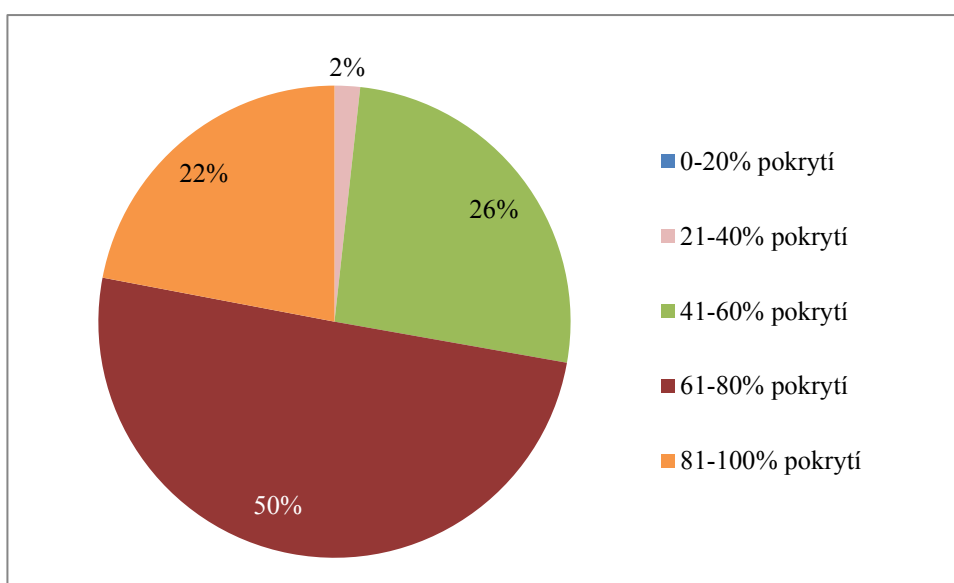

Obr. 5.10 Měsíční stipendium a výdaje dle zahraniční země

5.3.2 Průměrná míra pokrytí výdajů

Dále respondenti určovali procentuální výši nutných výdajů, které jim byly pokryty stipendiem během pobytu. Aritmetickým průměrem bylo spočítáno, že všechny nutné výdaje grant pokryl respondentům ze 72 %. Minimální míra pokrytí činila 30 %, naopak nejvyšší celých 100 % v případech, kdy stipendium plně financovalo veškerou útratu daného jedinců.

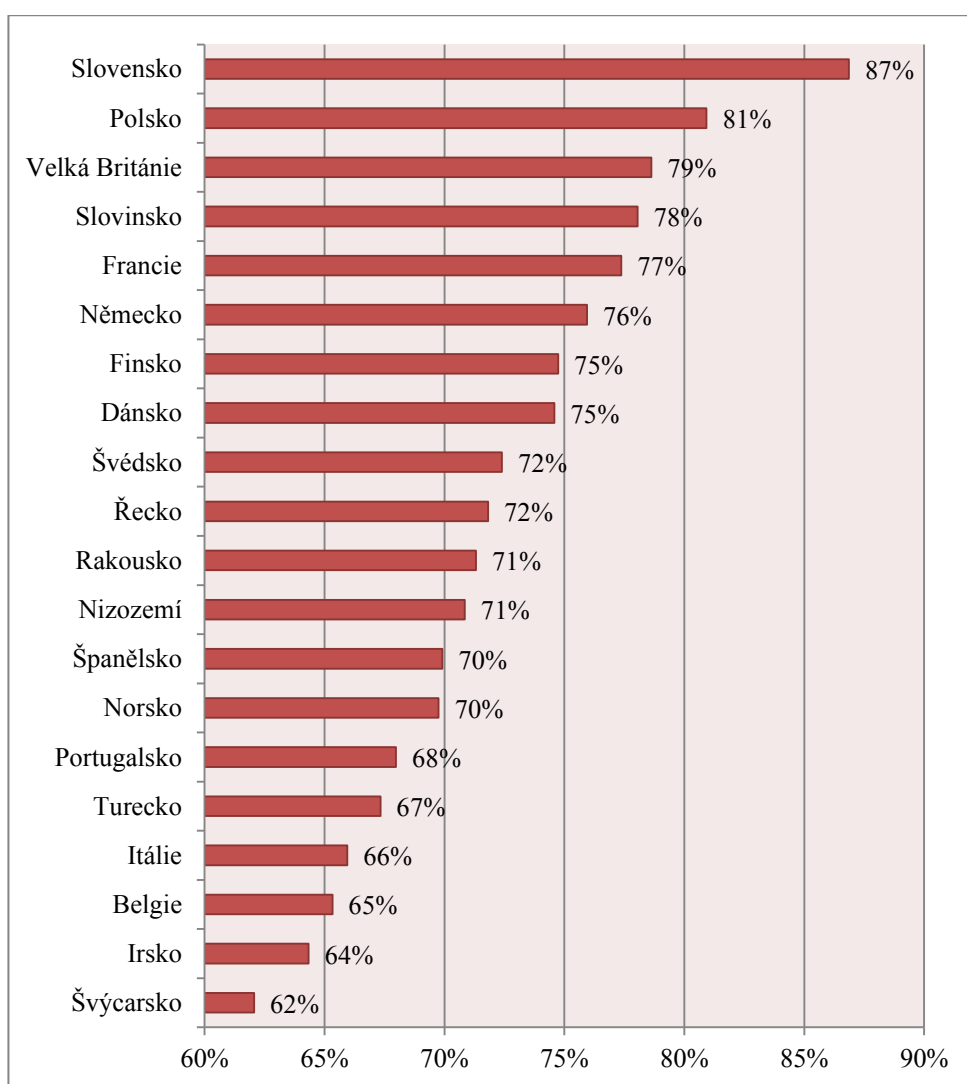
Pro lepší představu o rozložení odpovědí bylo vytvořeno 5 intervalů procentuální míry pokrytí, viz Obr. 5.11. Jak vyplývá z výsledků analýzy, žádný respondent neutrácel tolik, aby mu stipendium financovalo pouze jednu pětinu výdajů. Polovina studentů odpověděla, že jejich stipendium pokrylo průměrně 61-80 % výdajů. Vývoj průměrné míry pokrytí výdajů stipendiem v kombinaci se zahraničními státy pobytu je možné zhlédnout v Příloze č. 3, Tab. 21.

Obr. 5.11 Průměrná míra pokrytí výdajů během pobytu

Stupeň pokrytí výdajů stipendiem se v jednotlivých zemích lišil. Studenti finančně nejlépe hospodařili na Slovensku, kde jim stipendium postačilo na 87 % výdajů, v Polsku (81 %) a Velké Británii (79 %). V prvních dvou zemích to zřejmě zapříčinily nižší náklady na živobytí, avšak Velká Británie se úvaze vymyká. Více peněz z vlastních zdrojů museli průměrně vynaložit respondenti ve Švýcarsku.

Grant tam pokrýval pouze asi 62 % nákladů. Hůře s financemi vycházeli respondenti i v Belgii (míra pokrytí 65 %) a Irsku (64 %). Studenti, kteří přemýšlí o studijní mobilitě v zemích, které se umístily naspodu žebříčku, by měli být informováni, že stipendium obvykle vystačí pouze na základní výdaje. Zbytek musí pokrýt ze svého nebo financemi rodičů, případně studentskou půjčkou.

Obr. 5.12 Průměrná míra pokrytí výdajů dle cílových zemí

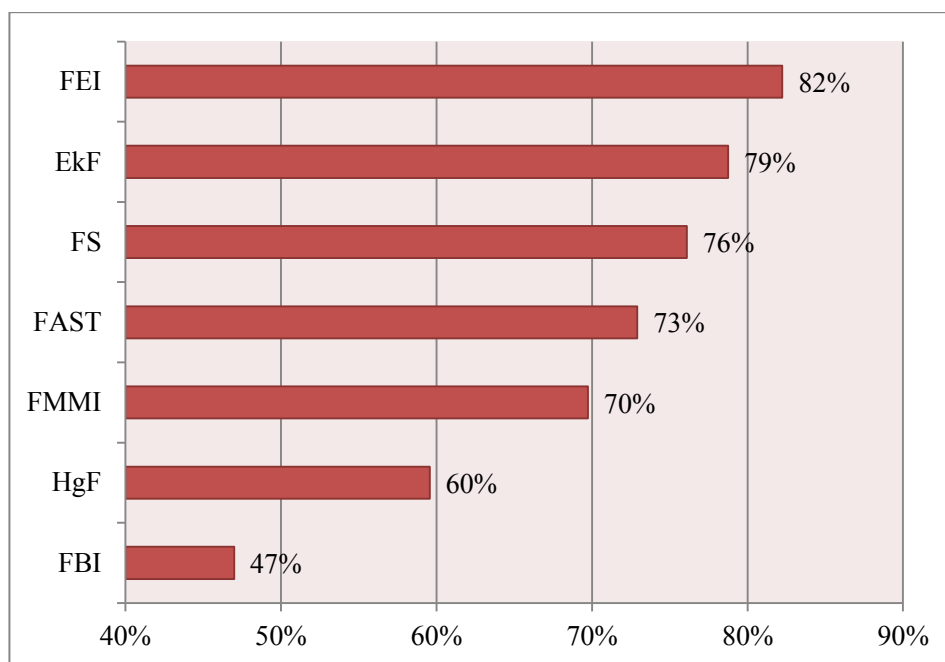
5.4 Hodnocení pobytu Erasmus

Předposlední část je spojením všech předchozích aspektů pobytu a je věnovaná závěrečnému hodnocení. Jedním z nejdůležitějších úkolů bylo nejen zkoumat přiznanou spokojenost, ale i zájem o další pobyt, který svědčí o tom, zda studenty program Erasmus uspokojil natolik, aby se zúčastnili dalšího pobytu v zahraničí. Respondenti hodnotili jejich spokojenost stejně jako v předchozích subkapitolách, a to na škále 1-5, známkováním jako ve škole. S využitím průměrné známky spokojenosti byl u jednotlivých faktorů posléze vypočten index spokojenosti.

5.4.1 Informace podané domácí univerzitou

Důležitou roli hraje podpora jak domácí, tak zahraniční univerzity. Obě by měly studentům poskytovat co nejvíce doplňujících informací, rad a doporučení tak, aby pobyt proběhl bez zásadnějších problémů. Průměrná spokojenost respondentů se službami a podporou domácí univerzity VŠB-TUO činila 75 %, což lze považovat za zdánlivě uspokojivý výsledek.

Přínosným ukazatelem je srovnání spokojenosti respondentů s informacemi podanými jednotlivými domácími fakultami (Obr. 5.13). Za nejspokojenější jsou považováni účastníci mobility z Fakulty bezpečnostního inženýrství (82% spokojenost), Ekonomické fakulty (79 %) a Fakulty stavební (76 %). Nejhůře obstála jednoznačně Fakulta strojní, kde byli studenti spíše nespokojeni s množstvím informací, které v Oddělení mezinárodních styků získali, a zřejmě i s celkovou komunikací. Fakulta by měla přijmout tuto zpětnou vazbu jako důležitý zdroj podnětů ke zlepšení svých budoucích aktivit a procesů.

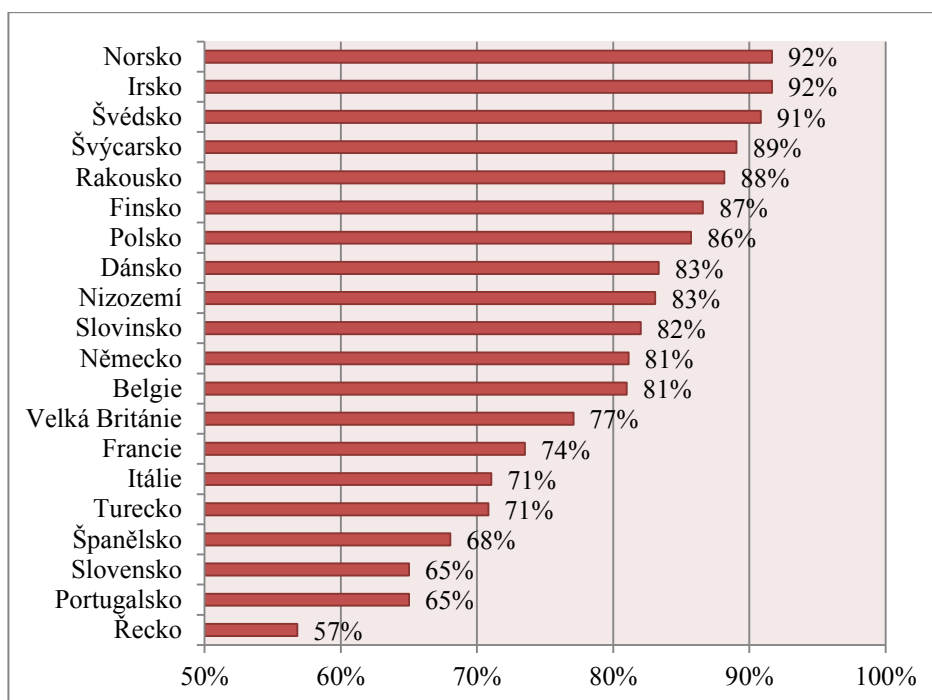

Obr. 5.13 Informace podané domácí univerzitou dle fakult

5.4.2 Informace podané zahraniční univerzitou

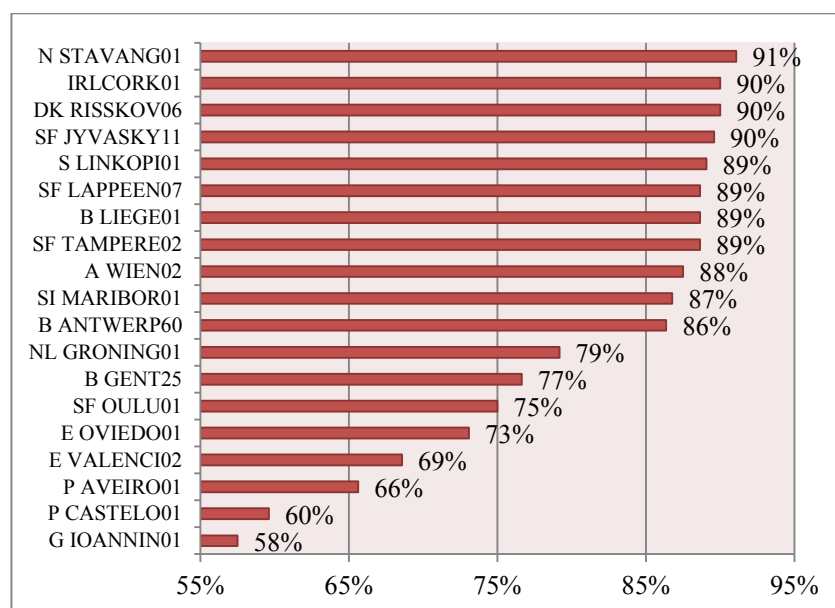
Respondenti projevili 79% spokojenost s informacemi podanými na zahraniční univerzitě. Studenti jsou tedy více spokojeni se službami oddělení International Office v zahraniční zemi, kde tráví semestr nebo akademický rok v rámci programu Erasmus, než s oddělením na domácí univerzitě. To jen potvrzuje, že VŠB-TUO by se měla více zaměřit na péči o vyjíždějící studenty a jejich přípravu na zahraniční pobyt, včetně asistence po dobu mobility.

Nejlépe hodnotili respondenti služby oddělení International Office v Norsku a Irsku s 92% spokojeností, dále pak ve Švédsku (91 %), Švýcarsku a Rakousku. Všeobecně se na předních příčkách umístily státy, které nabízí vysokou kvalitu vzdělání a s tím spojené služby poskytované studentům. Díky vysokému standardu vyřizování administrativních záležitostí nabízí téměř perfektní servis. Nejhorší hodnocení obdržely jižanské státy jako je Řecko (57 %), Portugalsko (65 %) a Španělsko (65 %). Uvedené země jsou známé svým uvolněnějším přístupem k životu a laxním postojem k řešení problémů. Méně spokojeni s podanými informacemi byli studenti i na Slovensku, viz Obr. 5.14.

Obr. 5.14 Informace podané zahraniční univerzitou dle zahraničních zemí

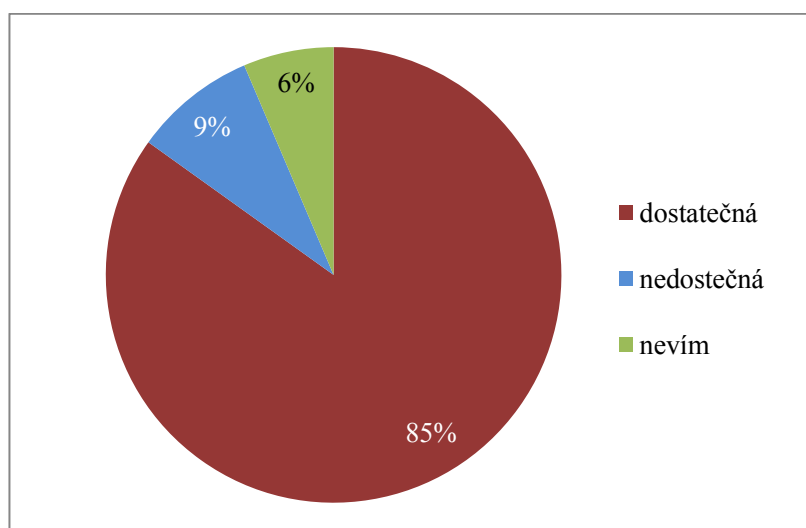
Na Obr. 5.15 je zobrazeno hodnocení získaných informací na nejnavštěvovanějších devatenácti zahraničních univerzitách. Nejvyšší spokojenost respondentů na norské University of Stavanger (91% spokojenost). Nejhorší dotazovaní hodnotili oddělení IO na řecké University of Ioannina (58% spokojenost) a dvě portugalské instituce.

Obr. 5.15 Informace podané zahraniční univerzitou

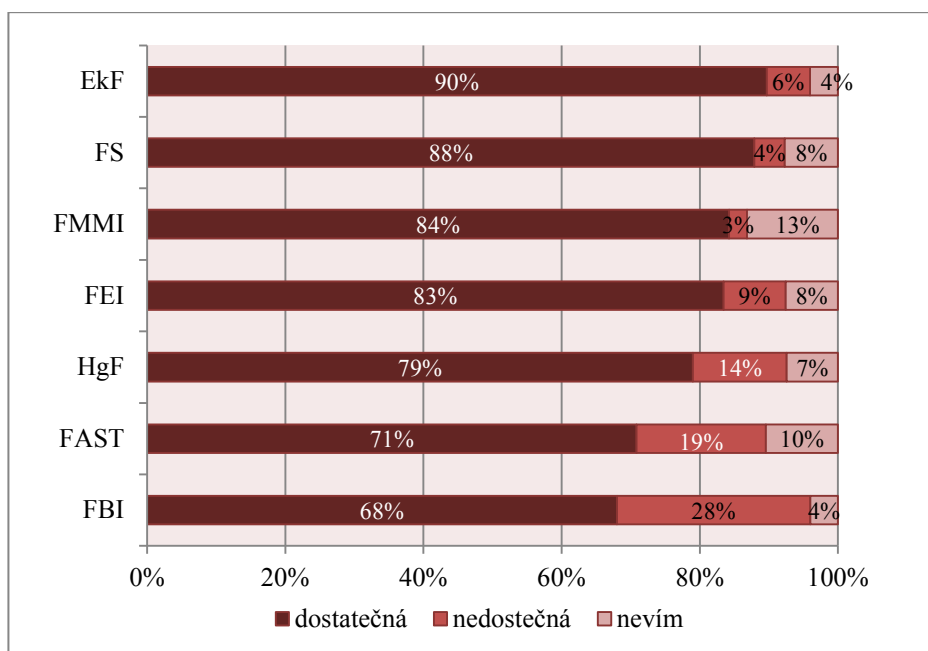
5.4.3 Nabídka partnerských univerzit

Ne všechny vzdělávací instituce v Evropské unii jsou vzájemně propojeny bilaterální smlouvou. Domácí škola tedy nutně nemusí nabízet studijní pobyty ve všech zemích. Dokonce ne ani v těch, které jsou do programu oficiálně zapojeny. Většinou se student musí řídit nabídkou jeho domácí katedry, která mu umožňuje studovat na zahraničních institucích, nabízejících výuku odpovídající studentovu domácímu oboru. Součástí sekce hodnocení studijního pobytu byla i otázka, zda je podle respondentů nabídka domácí katedry/fakulty/školy ve smyslu výběru partnerské instituce pro studijní pobyt dostatečná. Nabízenou odpověď „ano“ označilo 85 % respondentů, ale téměř 9 % studentů se zdála nedostatečná a omezená. 6 % nemělo na tuto otázku vyhrazenou odpověď (Obr. 5.16).

Obr. 5.16 Nabídka partnerských univerzit

Co se týče složení odpovědí studentů jednotlivých fakult VŠB-TUO, největší procento kladných odpovědí vykazali respondenti z Ekonomické fakulty (90 %). U respondentů z Fakulty bezpečnostního inženýrství jsou výsledky u poznání horší, téměř jedna třetina si myslí, že nabídka zahraničních destinací na jejich fakultě je nedostatečná, viz Obr. 5.17.

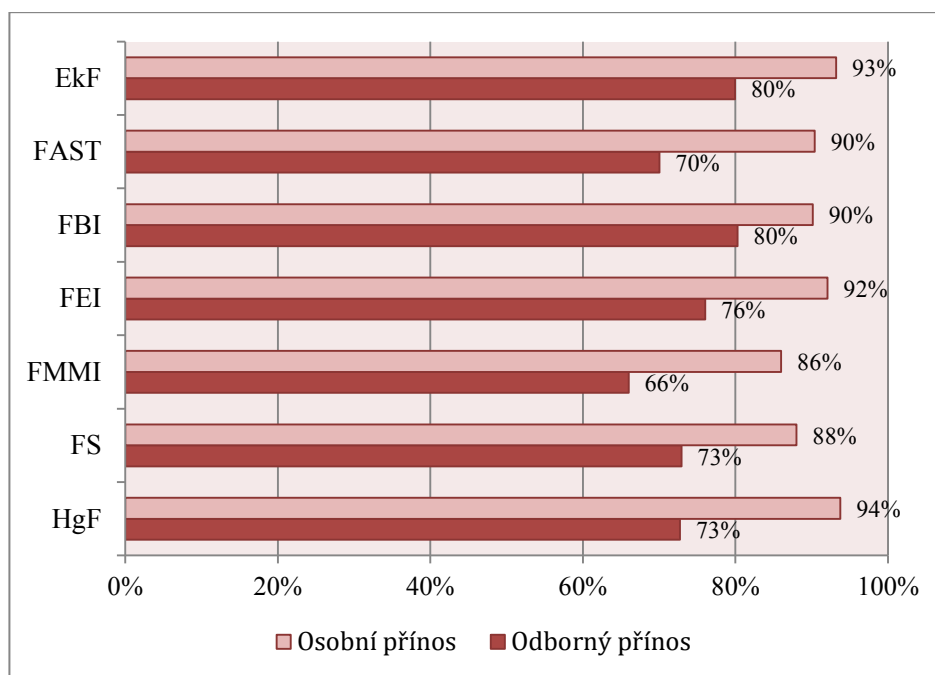
Obr. 5.17 Nabídka univerzit dle domácích fakult

5.4.1 Odborný a osobní přínos

Prohloubení odborných znalostí je jednou z hlavních motivací, proč se studenti Technické univerzity báňské - Ostrava účastní studijního pobytu. Respondenti oznámkovali odborný přínos průměrnou známkou 2,04. Po vypočítání indexu spokojenosti bylo shledáno, že průměrná spokojenost studentů s odborným přínosem pobytu Erasmus, při hodnocení jako ve škole, činila 74 %.

Dotaz na osobní přínos lze vnímat různě. Především se však jednalo o subjektivní názor studentů, zdali mají dojem, že program Erasmus měl, pro ně osobně, určitý benefit. Průměrná spokojenost respondentů s osobním přínosem programu byla 92 %. Je tedy zřejmé, že studijní mobility jsou dobrým nástrojem k obohacení studentského života o nové a prospěšné zkušenosti pro rozvoj osobnosti.

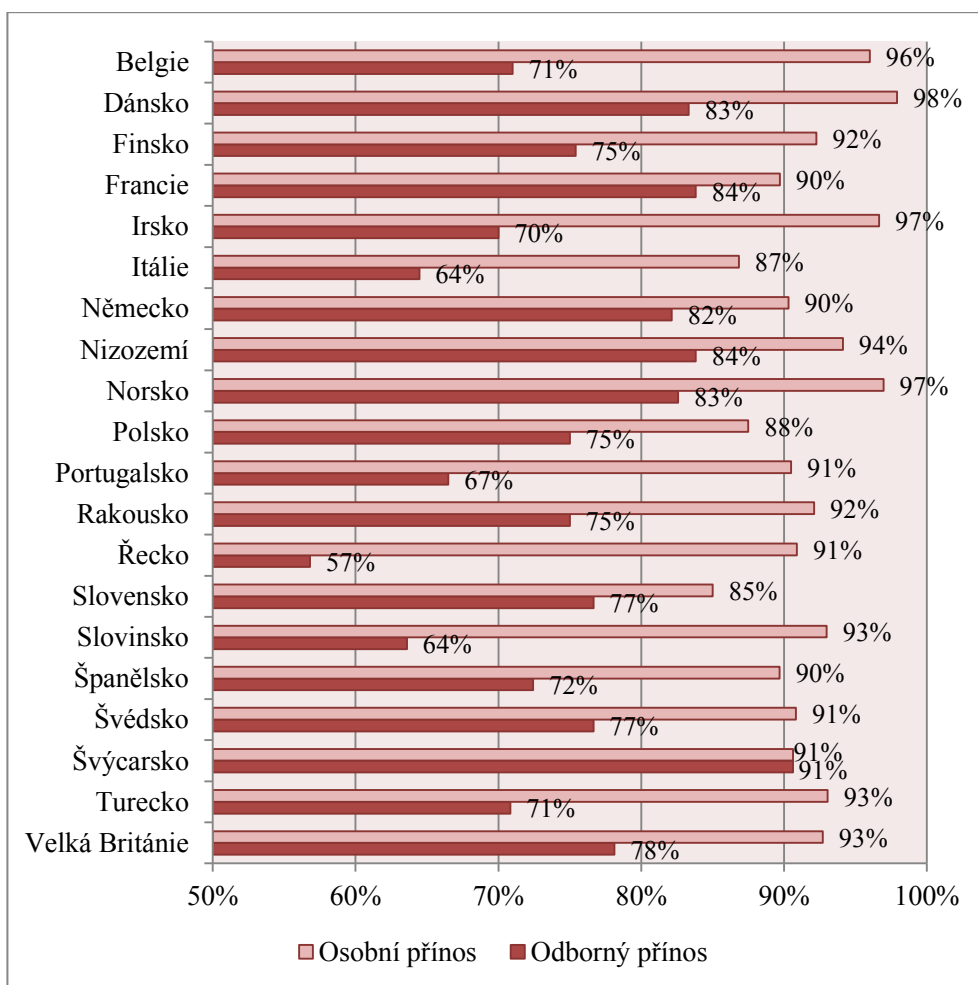
Naučný přínos pobytu je dle názorů studentů VŠB-TUO nižší než přínos osobní, který je u dotazovaných průměrně hodnocen velmi dobrou známkou 1,31. Obr. 5.18 zachycuje porovnání přínosu z obou pohledů dle jednotlivých fakult. Z odborného hlediska mobilita nejvíce prospěla studentům z Ekonomické fakulty, nejméně naučila dotazované z Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství (66 % spokojenost s odborným přínosem).

Obr. 5.18 Porovnání přínosů dle domácích fakult

Míra obohacení studentů odbornými znalostmi se lišila dle věku respondentů a studijního programu dotazovaných, viz Příloha č. 3, Tab. 29. Zatímco osobní přínos hodnotili respondenti z odlišných studijních programů obdobně, doktorandi byli daleko více spokojeni se získanými vědomostmi (90 %) než ostatní skupiny.

Rozdíly v hodnocení obou aspektů spokojenosti dle abecedně seřazených nejoblíbenějších cílových zemí pobytu je patrný z Obr. 5.19. Ve všech uvedených zemích bez výjimek jednoznačně převažuje osobní obohacení nad přínosem vědeckým. Nejvyšší spokojenost s poskytnutými odbornými znalostmi uvedli respondenti, kteří strávili jejich studijní pobyt ve Francii, Nizozemí, Norsku, Dánsku a Německu. Nejméně znalostí si odnesli účastníci Erasmu v Řecku, Itálii, Slovinsku a Portugalsku. Největší spokojenost s osobním přínosem mobility projevili respondenti v Dánsku, Irsku a Norsku.

Obr. 5.19 Porovnání přínosů dle zahraničních zemí

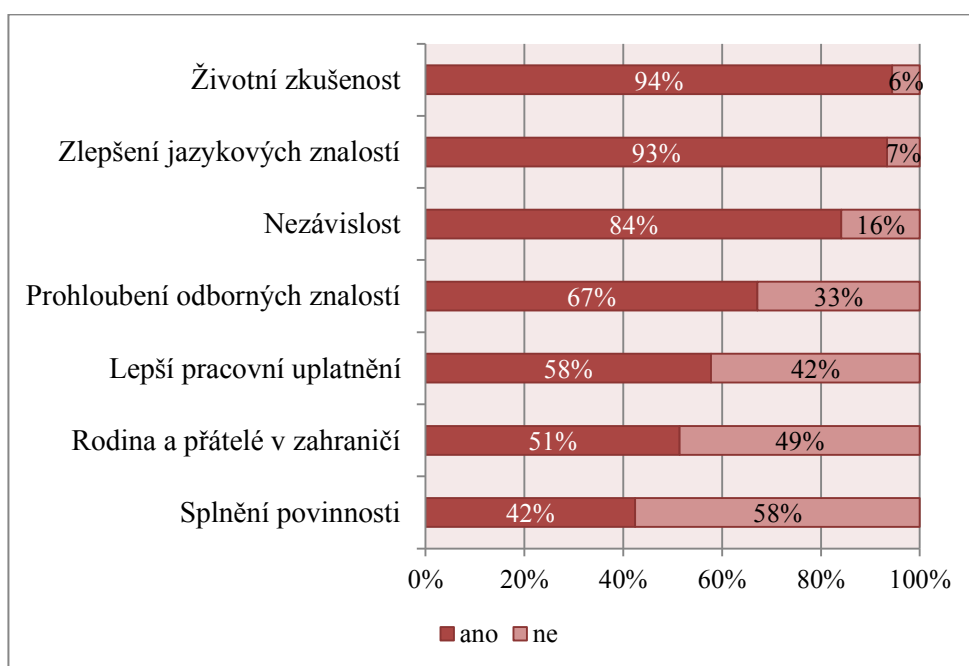
5.4.2 Motivace versus přínos studijního pobytu

Na zahraniční studijní pobyt odjeli studenti s určitými očekáváními. Hlavní motivátory k výjezdu byly již analyzovány v kapitole 5.1. Důležité ovšem je, nakolik se jejich očekávání shodovalo s realitou pobytu. V závislosti na faktorech, které vedly studenty k absolvování studijního pobytu v zahraničí, byly přínosy porovnány s původní motivací. Cílem tohoto postupu bylo zjistit, jak se od sebe liší očekávání a realita.

Největším přínosem byl pro studenty VŠB-TUO pobyt v zahraničí jako životní zkušenost. Tedy faktor, který představoval i nejvýznamnější motivaci studentů pro odjezd do zahraničí. Dále je pozitivně hodnoceno zlepšení jazykových dovedností, které za významný přínos svého studijního pobytu považuje většina

studentů. Přehled všech motivátorů k výjezdu versus skutečný přínos je k nahlédnutí v Příloze č. 3, Tab. 26.

Na Obr. 5.20 je zachyceno sedm hlavních rozhodovacích kritérií. Respondenti tato kritéria v posledním oddílu zpráv z mobility označili či neuvedli jako reálný přínos ukončeného studijního pobytu. Zajímavé je, že pouhých 42 % dotazovaných, kteří označili jednu z hlavních motivací splnění povinnosti, ji posléze uvedli jako přínos. Obdobně to bylo u rodiny a přátel žijících v zahraničí, které jako motivaci označilo 35 respondentů, avšak jen 51 % blízké osoby uvedla ve výpisu přínosu Erasmu.

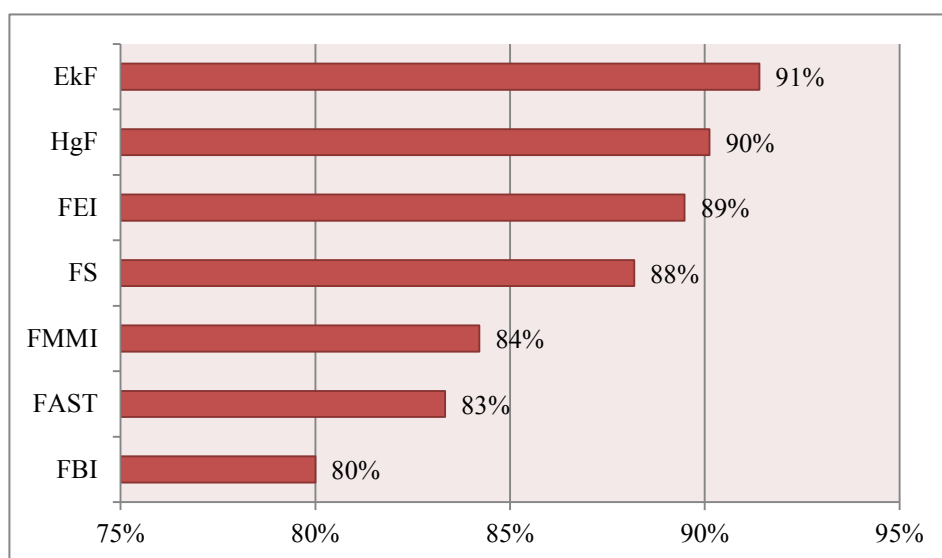

Obr. 5.20 Přínos studijního pobytu

5.4.3 Celkové hodnocení pobytu

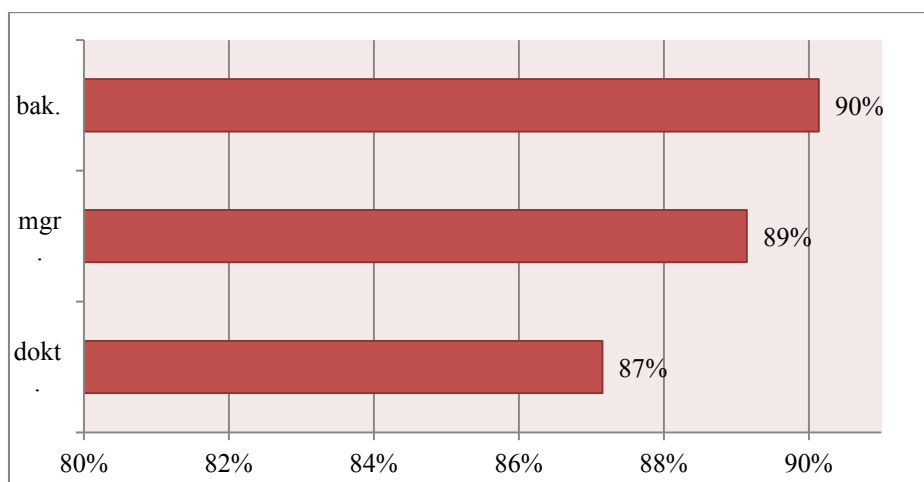
Hodnocení zahraniční mobility je spojením odborného a osobního přínosu a mnoha dalších faktorů. Celkové skóre mohly snížit například problémy při vyřizování žádostí, komplikované administrativní procesy apod. Celkové průměrné hodnocení pobytu Erasmus, při hodnocení jako ve škole, je u studentů VŠB-TUO 1,43. Znamená to tedy, že byli studenti dle závěrečných zpráv z mobilit spokojeni s jejich studijním pobytem na 89 %.

Celkové hodnocení se lišilo dle příslušnosti respondentů k odlišným fakultám, jak je patrné z Obr. 5.21. Studenti Ekonomické fakulty hodnotili jejich zkušenost se zahraničním studijním pobytem nejlépe, a to na 91 %. O poznání méně se mobilita zalíbila studentům Fakulty bezpečnostního inženýrství, kteří se s 80% spokojeností ocitli na konci žebříčku, a to s průměrnou známkou 2,36.

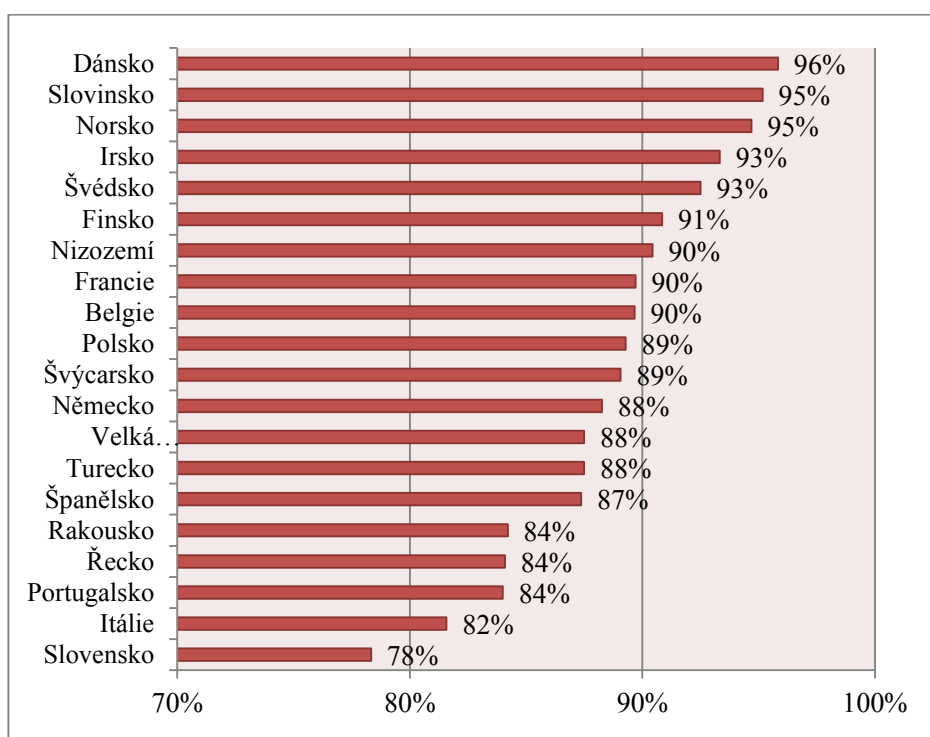
Obr. 5.21 Celkové hodnocení Erasmu dle domácí fakulty

V závislosti na studijním programu respondentů bylo zjištěno, že nejvyšší spokojenost s pobytem v zahraničí projevili studenti bakalářského stupně vzdělání (90 %). Studenti navazujícího magisterského studia přidělovali Erasmu podobné hodnocení (89 %). Doktorandi byli spokojeni s Erasmem na 87 %. Tyto skutečnosti jsou graficky znázorněny na Obr. 5.22.

Obr. 5.22 Celkové hodnocení Erasmu dle studijních programů

Jak byli respondenti celkově spokojeni s pobytem v cílových zahraničních zemích lze vyčíst na Obr. 5.23. Nejlépe známkovali celou zkušenost účastníci mobility v zemích jako je Dánsko (96 % spokojenost), Slovinsko (95 %), Norsko (95 %). Dále pak Irsko, Švédsko a Finsko. Na spodu žebříčku se opět ocitlo Slovensko jako v mnohých předchozích subkapitolách se 78% spokojeností.

Obr. 5.23 Celkové hodnocení Erasmu dle zahraničních zemí

Vyvstává otázka, zda existuje vztah mezi dílčím hodnocením spokojenosti s jednotlivými aspekty pobytu a celkovým hodnocením spokojenosti. Dále pak, do jaké míry tyto aspekty přispívají na celkovém hodnocení.

Nulová hypotéza (H_0): Mezi celkovou spokojeností a dílčí spokojeností neexistuje statisticky významná závislost.

Alternativní hypotéza (H_a): Mezi celkovou spokojeností a dílčí spokojeností existuje statisticky významná závislost.

Hypotézy byly testovány korelační analýzou, konkrétně metodou Spearmanova ρ . Metoda prokázala vztah všech dílčích spokojeností k celkové spokojenosti. Výsledky potvrzují alternativní hypotézu H_a , neboť hodnota signifikance je menší než hladina významnosti $\alpha = 0,01$. Korelační koeficienty pro statisticky významné vztahy jsou shrnuty v Tab. 5.2.

Tab. 5.2 Hodnota korelační analýzy pro statisticky významné vztahy mezi dílčími hodnoceními spokojenosti a celkovým hodnocením

Spearman's ρ	Celkové hodnocení Erasmu		
	Koeficient korelace	Sig. (2-tailed)	N
Integrace mezi místní studenty	,139**	,000	748
Informace podané na zahraniční univerzitě	,372**	,000	748
Informace podané na domácí univerzitě	,237**	,000	748
Odborný přínos	,374**	,000	748
Osobní přínos	,579**	,000	748

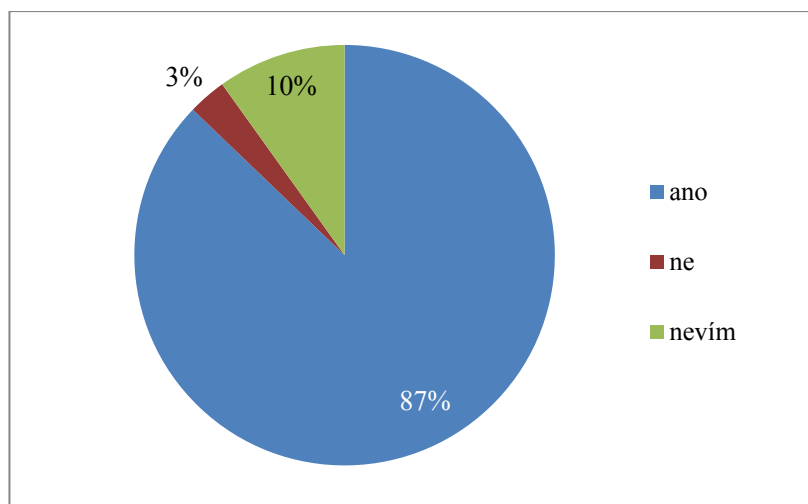
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Čím vyšší je hodnota korelačního koeficientu, tím silnější je vztah mezi proměnnými, tvrdí Hebák (2005). Hodnota korelačního koeficientu se pohybovala v rozmezí nízká až střední (0,10–0,29) a podstatná až velmi silná závislost (0,50–0,69). Nejsilnější korelace byla zjištěna u osobního přínosu. Střední závislost pak u odborného přínosu a informací podaných na zahraniční univerzitě. Následují

informace podané na domácí škole a do kategorie nízké až střední závislosti byla zařazena spokojenost s integrací mezi lokální studenty na cizí univerzitě.

5.4.4 Hledání zaměstnání

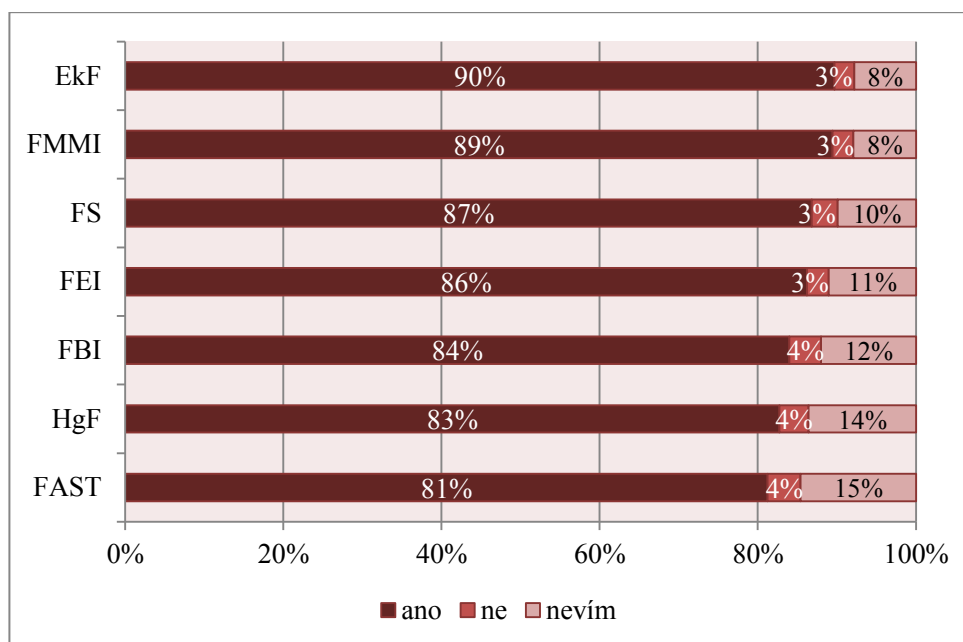
Většina respondentů (87 %) je přesvědčena, že jim studijní pobyt Erasmus pomůže při hledání zaměstnání. Důvodem může být získání jedinečných zkušeností či nové studijní znalosti z předmětů, které se v České Republice nevyučují. Pouze 3 % studentů si myslí, že jim absolvování studijního pobytu v zahraničí nijak nepomůže při budoucím hledání práce, jak je vidět na Obr. 5.24. Studijní pobyt v zahraničí se tak dle dotazovaných stává neocenitelnou výhodou při hledání uplatnění na trhu práce.

Obr. 5.24 Erasmus jako výhoda při hledání zaměstnání

I v otázce přínosu Erasmu do profesního života studentů bylo rozložení odpovědí podle fakult VŠB-TUO podobné, jak je patrné z Obr. 5.25. Na Ekonomické fakultě bylo přesvědčeno 90 % respondentů o přínosech studijního pobytu v uvedeného v životopise. Tento podíl respondentů si myslí, že mezinárodní zkušenosti mohou zohledňovat potencionální zaměstnavatelé při výběrových řízeních a pracovníkům, kteří byli v minulosti v zahraničí, nabízejí vyšší platy.

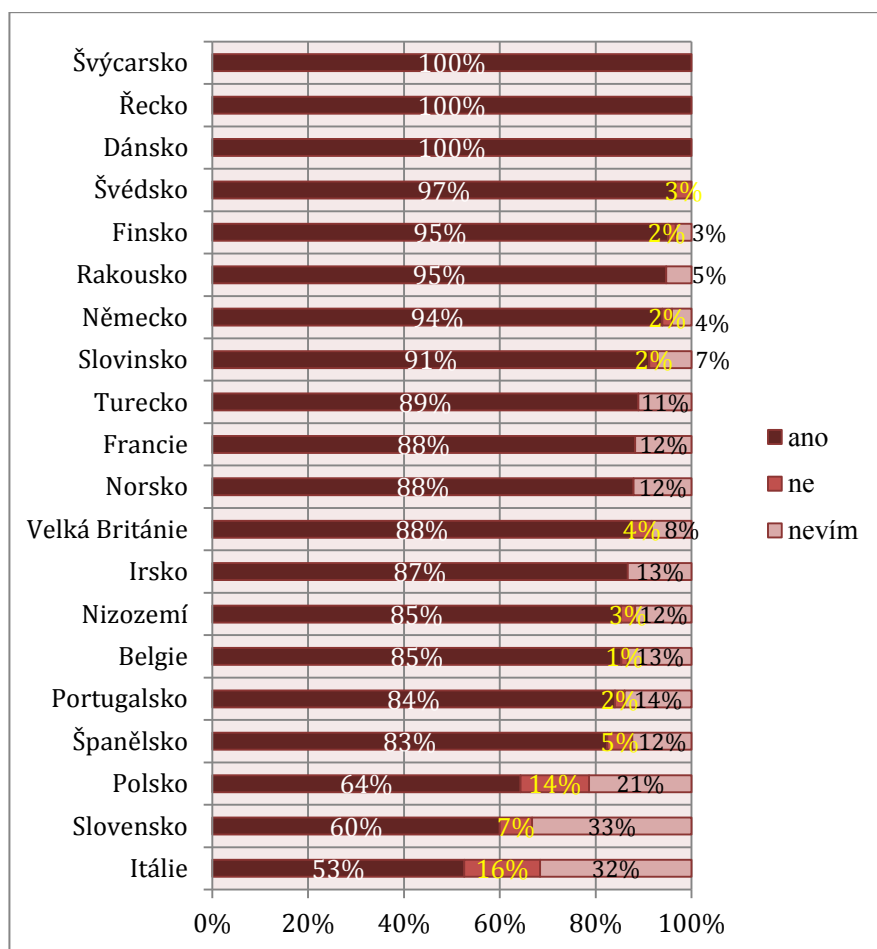
Protipólem jsou v hodnocení střídmejší studenti z Fakulty stavební, variantu „ano“ zvolilo 81 % tázaných.

Obr. 5.25 Erasmus jako výhoda při hledání zaměstnání

Markantní rozdíly byly zaznamenány mezi odpověďmi v závislosti na zemích pobytu. Pokud se jednalo o země jako Švýcarsko, Řecko či Dánsko, respondenti byli 100 % přesvědčeni, že získání zkušeností, kontaktů a nepřehlédnutelné položky v životopise je zvýhodní při hledání zaměstnání. U Polska, Slovenska a Itálie se objevil největší podíl negativních nebo nejistých odpovědí, kdy respondenti neměli jasno, zda jim pobyt v tomto ohledu může pomoci.

Na Obr. 5.26 si lze povšimnout, že kladné odpovědi převažovali u západních států Evropy, kde jsou vzdělávací systémy obecně na vyšší úrovni. Pobyt v těchto zemích zřejmě přináší studentům větší přidanou hodnotu, než studium ve státech na konci žebříčku.

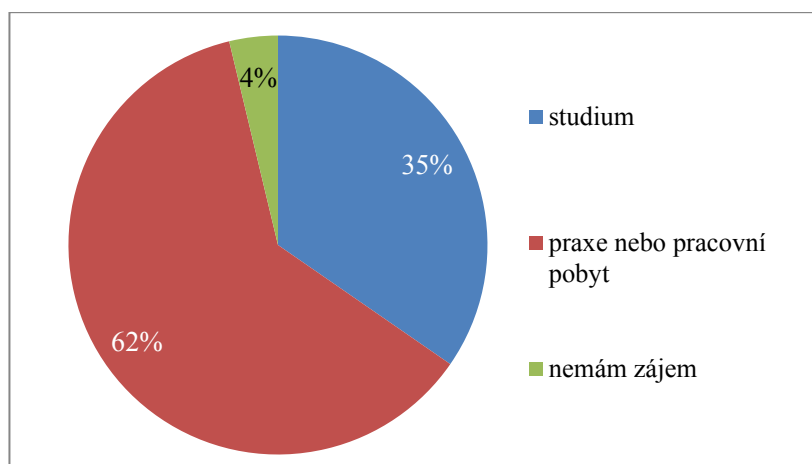

Obr. 5.26 Erasmus jako výhoda při hledání zaměstnání dle zahraničních zemí

5.4.5 Zájem o další pobyt

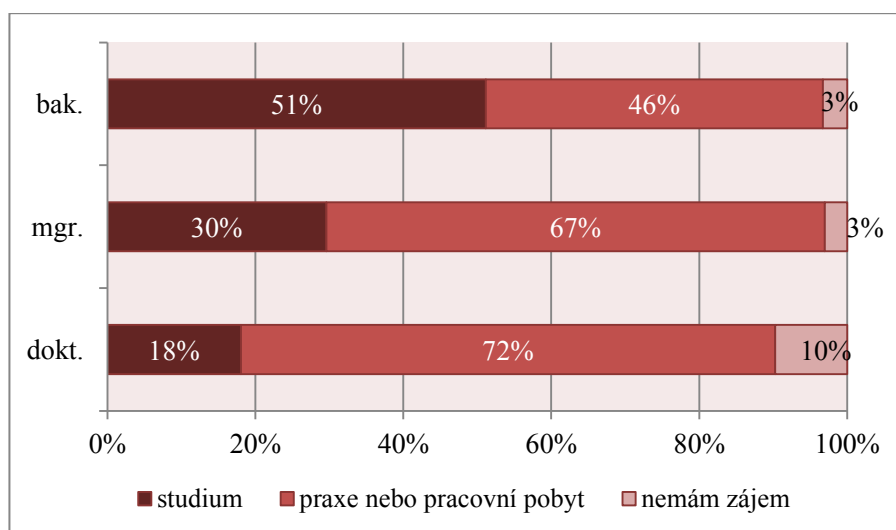
Jednou z informací, která nejvíce vypovídá o kvalitě programu Erasmus, je zájem studentů o další pobyt. Prostřednictvím dotazu na případný zájem o další pobyt je možné zjistit, zda studenty program Erasmus uspokojil natolik, aby se zúčastnili dalšího pobytu v zahraničí. Studenti zde měli na výběr z možností studia, praxe nebo pracovního pobytu, případně projevíli nezájem.

96 % respondentů vyjádřilo opakovaný zájem o zahraniční mobilitu, viz Obr. 5.27. Zajímavým zjištěním je skutečnost, že většina respondentů (62 %), se ochotně zúčastní dalšího zahraničního pobytu, avšak tentokrát spíše pracovního pobytu či praxe. Pro opakované studium v cizí zemi by se rozhodlo pouze 35 % dotazovaných. 4 % účastníků programu nebyla natolik spokojená, aby pod záštitou Erasmu znovu vycestovala.

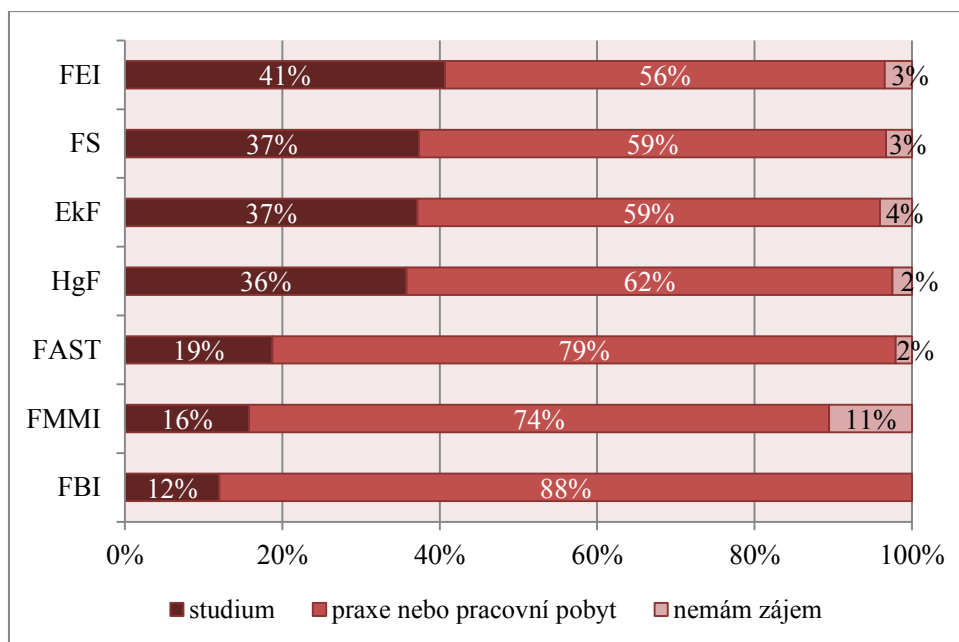
Obr. 5.27 Zájem o další pobyt

Názory se měnily v závislosti se studijním programem, ve kterém byl respondent zapsán. Studenti bakalářské úrovně studia by na další pobyt vyjeli z 97 %. Jelikož jsou ještě na počátku studií, jsou ochotnější zopakovat si zahraniční pobyt za účelem odborného vzdělání. V navazujícím studiu již upadá zájem o studijní pobyty a vzrůstá poptávka po praktických zkušenostech na pracovním pobytu formou praxe nebo stáže v zahraniční firmě. Pro doktorandy studijní pobyt ztratil atraktivnost (18 % dotazovaných doktorandů), zajímá je více možnost nabytí odborné praxe (72 %). Struktura názorů dle úrovně studia je prezentována v grafické podobě na Obr. 5.28.

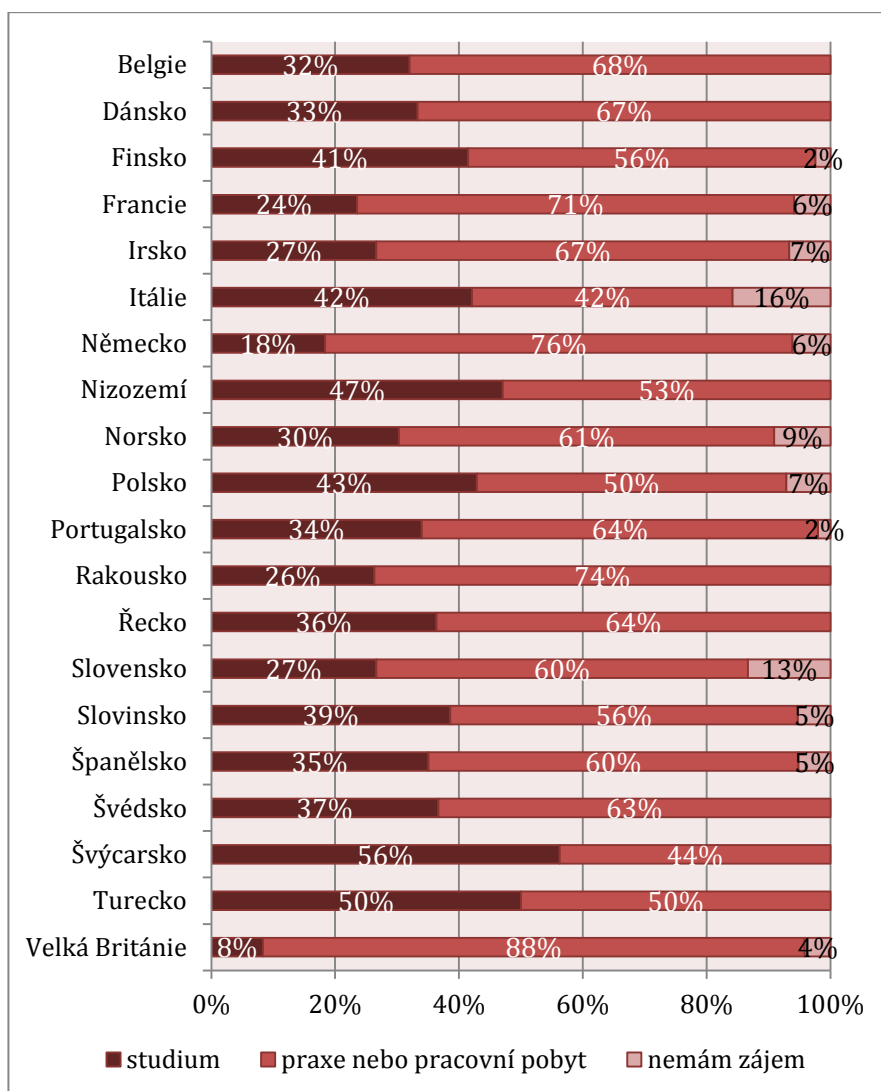
Obr. 5.28 Zájem do další pobyt dle studijního programu

Rozdělení dle domácích fakult přináší obdobné výsledky, viz Obr. 5.29. Studenti mají zájem o další zahraniční pobyt a preferují jej formou praxe nebo pracovního pobytu. Část respondentů, kteří v budoucnu neplánují další výjezd, je největší na Fakultě metalurgie a materiálového inženýrství. Činí zhruba 11 % z respondentů studujících na této fakultě. Na Fakultě bezpečnostního inženýrství se nenašel žádný dotazovaný, který by neměl zájem o další výjezd.

Obr. 5.29 Zájem do další pobyt dle domácích fakult

Obr. 5.30 přináší přehled výsledků podle navštívených zemí. Jak lze vypožorovat, každý z respondentů, který navštívil Belgie, Dánsko, Nizozemí, Rakousko, Řecko, Švédsko, Švýcarsko a Turecko, má zájem o další dlouhodobý zahraniční pobyt. Důvody mohou být různé, například výjimečné obohacení návštěvníků těchto zemí o zkušenosti, znalosti a dovednosti. Každopádně to svědčí o spokojenosti studentů se studijním pobytem v dané zemi. Erasmus studenti z Itálie a Slovenska už natolik spokojeni nebyli, nachází se mezi nimi nejvyšší procenta jedinců, kteří odmítají další mobilitu. Respondenty zřejmě studijní program v těchto zemích neuspokojil natolik, aby se ochotně zúčastnili dalšího pobytu v zahraničí.

Obr. 5.30 Zájem do další pobyt dle zahraničních zemí

Do procesu rozhodování o možnosti dalšího pobytu v zahraničí vstupují i další důležité faktory. S úmyslem zjistit, zda respondentův zájem či odmítnutí ovlivnila jeho osobní zkušenost s předchozím výjezdem, byly definovány uvedené hypotézy.

Nulová hypotéza (H_0): Míra spokojenosti s Erasmem neovlivňuje zájem o další pobyt.

Alternativní hypotéza (H_a): Existuje závislost mezi hodnocením Erasmu respondenty a zájmem o další pobyt.

Tab. 5.3 Hodnota korelační analýzy pro statisticky významný vztah mezi celkovým hodnocením a zájmem o další pobyt

Spearman's rho	Celkové hodnocení Erasmu		
	Koeficient korelace	Sig. (2-tailed)	N
Zájem o další pobyt	,094*	,011	748

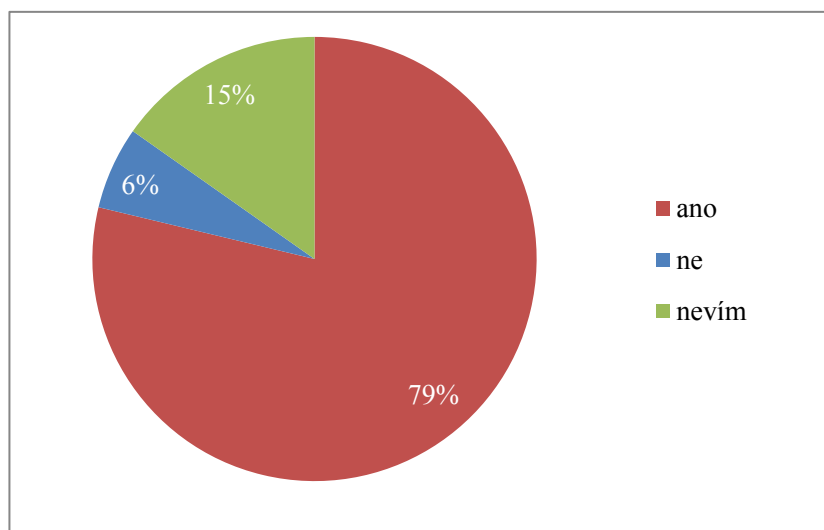
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

K otestování hypotézy byla použita korelační analýza s využitím Spearmanova korelačního koeficientu. Z Tab. 5.3 vyplývá, že hodnota signifikance je nižší, než hladina $\alpha = 0,05$. Přijímá se tedy alternativní hypotéza, která potvrzuje, že existuje závislost mezi hodnocením Erasmu respondenty a jejich zájmem o další pobyt. Avšak korelační koeficient se nachází blízko intervalu 0,01–0,09, a proto je vztah mezi proměnnými triviální. Respondenty jejich zkušenost a spokojenost s pobytem Erasmus při uvažování nad dalším výjezdem ovlivňují, ale pouze v minimálním rozsahu.

5.4.6 Zájem o práci v jiné evropské zemi

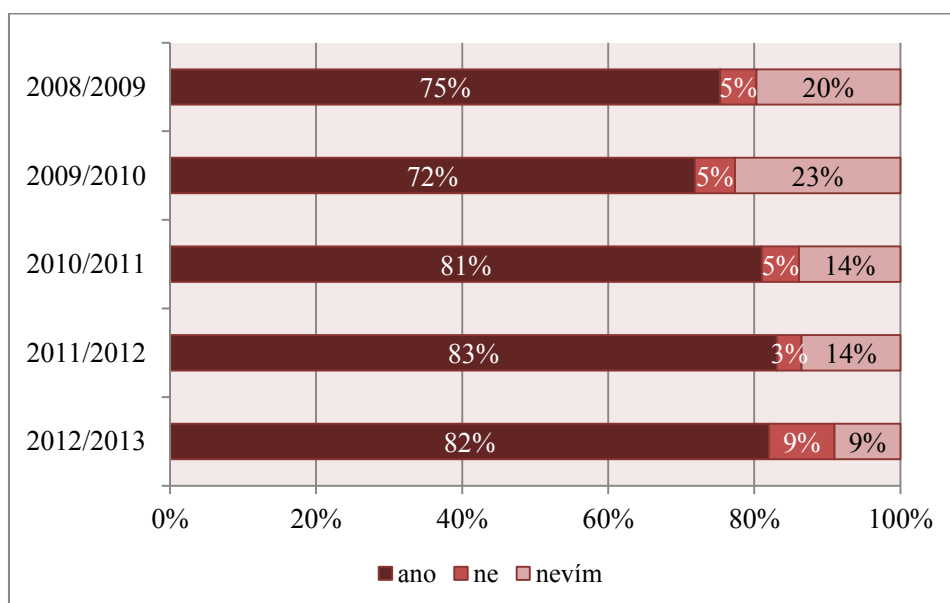
Občané České republiky mají od 1. května 2004 možnost pracovat ve většině států Evropské unie bez větších omezení. Na základě zkušeností ze studijního pobytu Erasmus bude v budoucnu práci v jiné evropské zemi zvažovat z univerzity VŠB-TUO 79 % respondentů.

Tato skutečnost dokazuje, že program Erasmus je užitečný v mnoha oblastech rozvoje studentovi osobnosti a může zásadně ovlivnit rozhodování o jeho budoucnosti. Pouze 6 % dotazovaných práci v jiné evropské zemi zvažovat nebude. Zbytek studentů si zatím není jist, jak se v budoucnu rozhodne, což je vidět na Obr. 5.31.

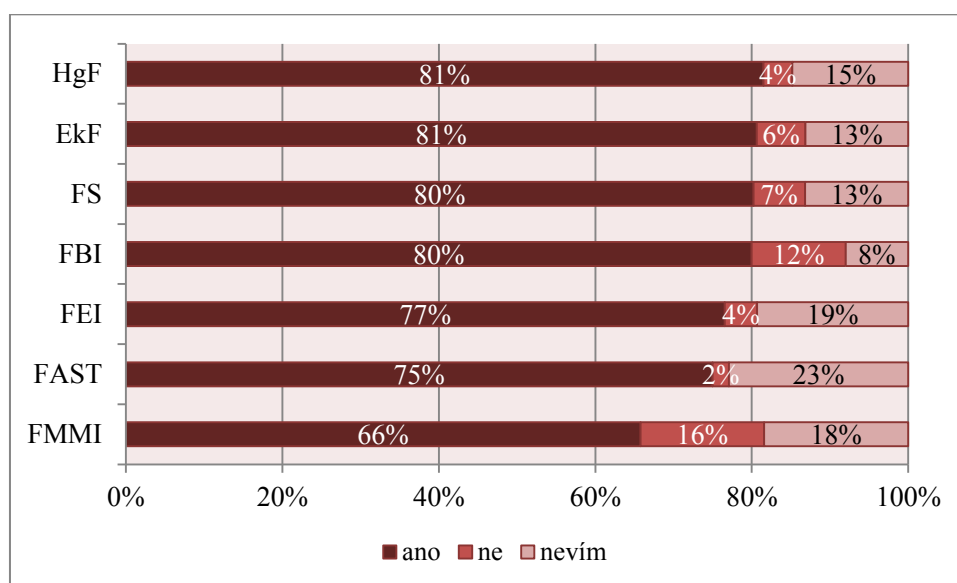
Obr. 5.31 Zájem o práci v jiné evropské zemi

Jak je patrné z Obr. 5.32, postupem času má zájem o práci v jiné evropské zemi čím dál více studentů. V akademickém roce 2008/2009 to bylo 75 % respondentů a 20 % si nebylo jisto odpovědí, o tři roky později na přelomu 2011/2012 se podíl kladným odpovědí vyšplhal dokonce na 83 %.

Obr. 5.32 Zájem o práci v jiné evropské zemi dle akademických let

Odpovědi se výrazně lišily dle domácích fakult respondentů (Obr. 5.33). Nejochotněji by svou profesní kariéru budovali za hranicemi studenti Hornicko-geologické, Ekonomické fakulty a Fakulty stavební. Představa práce v jiné evropské zemi je nejméně atraktivní pro jedince z Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství, kdy láká přibližně 66 % respondentů z dané části VŠB-TUO, kteří vyplnili závěrečnou zprávu z mobility. Částečně to může vyplývat z povahy a odlišností oborů při hledání pracovního uplatnění v zahraničí.

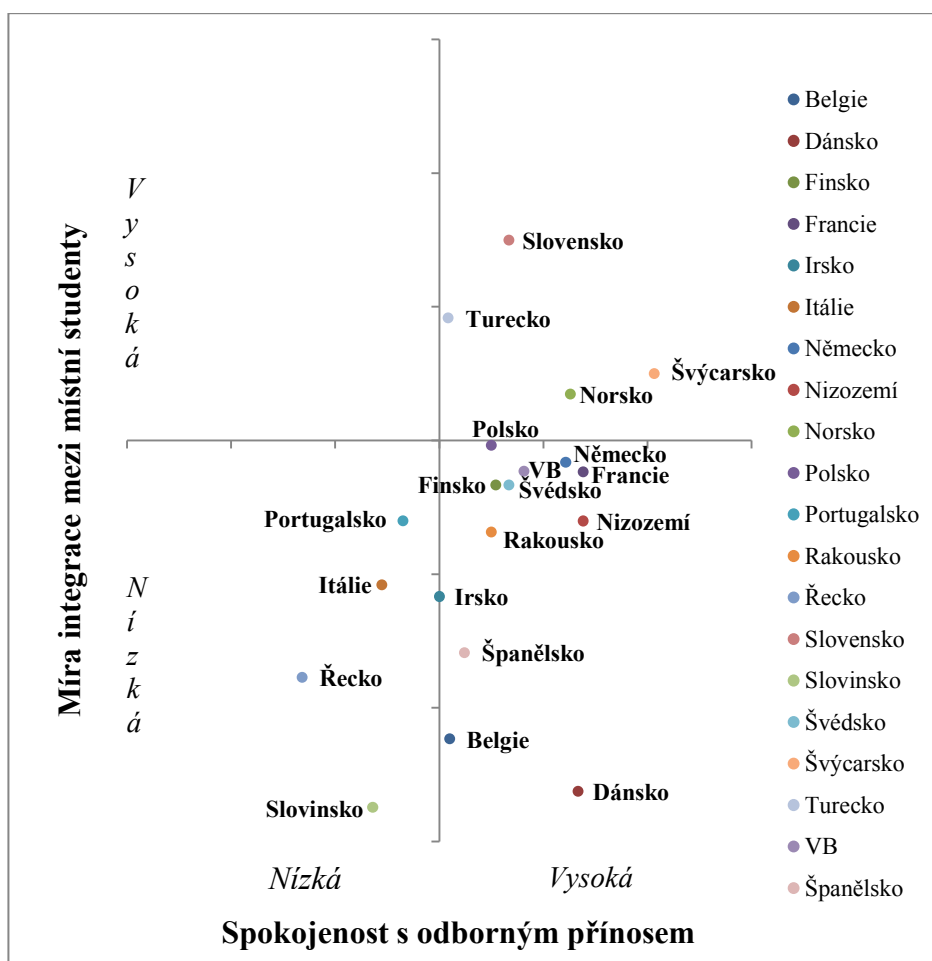
Obr. 5.33 Zájem o práci v jiné evropské zemi dle domácích fakult

5.5 Vyhodnocení zahraničních zemí

V předchozích subkapitolách byla spokojenost studentů s pobytem Erasmus vyhodnocena z různých úhlů pohledu. Pro zorientování se v umístění zemí dle dvou hlavních kritérií poslouží poziční mapa (Obr. 5.34). Pomůže jak studentům v prvotní fázi výběru cílové země pro Erasmus, tak univerzitě Vysoké škole báňské - Technické v Ostravě a interním potřebám oddělení International Office na Ekonomické fakultě. Porovnává hodnocení míry integrace a odborný přínos, kterým si dotazovaní rozšířili vědomosti a znalosti, jež mohou uplatnit v jejich budoucím profesním životě. Míru integrace byla zvolena jako nejdůležitější, protože pokud respondenti naváží kontakt s místními studenty, získají tak nadstandartní zdroj

informací, poznají lépe kulturu, jazyk a pomůže jim to při procesu adaptace. Význam odborného přínosu je jednoznačný, jedná se o hlavní argument výjezdu na studijní pobyt.

Pokud si student přeje vyjet do země, kde se lehce zapojí do kolektivu a poměrně rychle se integruje mezi místní obyvatele, měl by směřovat do Švýcarska, Norska, Slovenska nebo Turecka. Všechny tyto státy zároveň vykazují vysokou úroveň předaných odborných vědomostí. S obtížnější integrací se studenti setkají v západních zemích, jako je Nizozemí, Německo a Velká Británie, Švédsko, Finsko, atd. Univerzity v uvedených státech to však vyvažují vysokou kvalitou výuky a úrovní vzdělání obecně. Nejhorší skóre obdrželo Řecko, Slovinsko, Itálie a Portugalsko. Před odjezdem do těchto zemí by měli studenti zvážit, jaká je jejich motivace, a zda jim pobyt v těchto státech opravdu přinese, co od něj očekávali.

Obr. 5.34 Míra integrace a odborný přínos

6 Návrhy a doporučení

Na základě výsledků analýzy byly zpracovány návrhy a doporučení, které mohou vést ke zvýšení celkové spokojenosti studentů VŠB-TUO vyjíždějících na zahraniční studijní pobyt pod záštitou programu Erasmus. Doporučení jsou rozdělena do dílčích kapitol podle cílové skupiny, pro které jsou určena. Jedná se o návrhy směřované buď celé univerzitě, případně oddělení International Office Ekonomické fakulty nebo potencionálním uchazečům o studium v zahraničí.

6.1 Doporučení pro celou univerzitu VŠB-TUO

Nejdůležitějšími motivačními faktory studentů, kteří studovali v rámci programu Erasmus, viz Obr. 5.2, byly bez větších rozdílů získání zajímavých životní zkušeností (27 %) a zlepšení jazykových schopností (27 %). Univerzita by tedy měla intenzivně propagovat zejména tyto benefity napříč všemi komunikačními kanály jako dva hlavní argumenty pro výjezd. Konkrétně by je mohla prezentovat na akcích pořádaných oddělením International Office (například International Day), v tematických člancích zveřejněných ve školních časopisech, letácích a jiných tiskovinách, případně na webu univerzity a fakult.

Mezinárodní srovnání kvality výuky (Obr. 5.7) ukazuje, zda je obtížnost studia v zahraničí srovnatelná s úrovní na VŠB-TUO. Čím lepší celkové hodnocení úrovně vyučování škola obdrží ve srovnání s ostatními, tím lépe připravuje absolventy pro budoucí profesní život. 57 % respondentů kvalitu považuje za obdobně náročnou, avšak více než třetina respondentů uvedla, že je studium na domácí univerzitě jednodušší než na zahraniční. Vedení univerzity by mělo vzít v potaz tento výsledek a navrhnout opatření, která by vedla k zvýšení náročnosti, respektive kvality výuky, na domácí univerzitě.

Důležitou roli hraje podpora jak domácí, tak zahraniční univerzity. Obě partnerské univerzity by měly studentům poskytovat co nejvíce doplňujících informací, rad a doporučení tak, aby pobyt proběhl bez zásadnějších problémů. Průměrná spokojenost respondentů se službami a podporou domácí univerzity

VŠB-TUO činila 75 %, což lze považovat za zdánlivě uspokojivý výsledek. Nicméně respondenti byli více spokojeni se službami oddělení International Office v zahraniční zemi (79 %), kde strávili semestr nebo akademický rok, než s oddělením na domácí univerzitě. Univerzita VŠB-TUO by se měla více zaměřit na péči o české vyjíždějící studenty a jejich přípravu na zahraniční pobyt, včetně asistence po dobu mobility a urychlení administrativních procesů.

Přínosným ukazatelem je srovnání spokojenosti respondentů s informacemi podanými jednotlivými domácími fakultami (Obr. 5.13). Za nejspokojenější jsou považováni účastníci mobility z Fakulty bezpečnostního inženýrství (82% spokojenost), Ekonomické fakulty (79 %) a Fakulty stavební (76 %). Nejhuře obstála jednoznačně Fakulta strojní, kde byli studenti spíše nespokojeni s množstvím informací, které v Oddělení mezinárodních styků získali, a zřejmě i s celkovou komunikací. Pracovníci oddělení by měli přijmout tuto zpětnou vazbu jako námět ke zlepšení budoucích aktivit a administrativních procesů.

Zahraniční činnost univerzity by měla vycházet z iniciativy a zájmu studentů a pracovníků fakulty. Ne všichni respondenti byli spokojeni s nabídkou partnerských univerzit. 9 % dotazovaných se jevila jako nedostatečná. S omezenou volbou se potýkali zejména jedinci z Fakulty bezpečnostního inženýrství, viz Obr. 5.17. Přitom rozvoj vzdělanostní mobility má příznivý vliv pro fakultu samotnou, její pedagogy a studenty, kteří se díky kontaktu s osobami z jiného kulturního prostředí, s jinými znalostmi, mohou obohatit, jak po stránce profesní, tak osobní.

Jedním z nejdůležitějších rad, které v této kapitole zazní, je podnět k navázání nových bilaterálních smluv s institucemi v nejlépe hodnocených zemích (Obr. 5.23 a Obr. 5.34). Jedná se například o Dánsko, Norsko, Irsko, Švédsko a Finsko. Za určitých okolností i Slovinsko, ačkoliv mělo pro studenty přínos spíše v osobním rozvoji, než v nabytých znalostech. Univerzita by se měla připravit na to, že celých 96 % post-Erasmus studentů má opět zájem o další zahraniční mobilitu, jak je patrné z Obr. 5.27. Většina zainteresovaných respondentů (62 %), se chce zúčastnit tentokrát spíše pracovního pobytu, a proto je v zájmu univerzity, aby zajistila odpovídající počet volných míst v kooperaci se zahraničními firmami.

6.2 Doporučení pro oddělení International Office na EkF

V současné době partnerské zahraniční univerzity jsou studentům doporučovány v oddělení International Office s ohledem na obor či ročník studia spíše z osobních zkušeností a slovních referencí, než na základě statisticky podložených skutečností. Například studenti oboru Marketing a obchod jsou při výběru cílové destinace směřováni k výjezdu na Univerzitu v Mariboru, ačkoliv tato univerzita dle výsledků výzkumu obdržela od respondentů spíše podprůměrné hodnocení odborného přínosu mobility. Pracovníci oddělení International Office by mohli čerpat z poziční mapy na

Obr. 5.34, kde je vidět, v kterých zemích bylo dotazovaným poskytnuto nejvyšší vzdělání a odborný přínos v porovnání s mírou integrace mezi místní. Vysoká míra integrace výrazným způsobem zpřijemňuje pobyt a vyvolává pocit náležitosti, respektive zvyšuje celkovou spokojenost jedince. Význam předaných odborných znalostí je nezpochybnitelný, jelikož se jedná o podnět k účasti na studijním pobytu. Další pomůckou pro doporučení vhodného evropského státu pro studenty na míru jejich potřebám je obsažena v Příloze č. 3, Tab. 10. V tabulce je zachycen vztah mezi původní motivací a zvolenými zeměmi pobytu. Například pokud si student přeje zejména zlepšit úroveň cizích jazyků, mělo by mu být doporučeno Finsko nebo Španělsko.

Velmi důležitou věcí, která potenciálně Erasmus studenty zajímá, je bezesporu finanční náročnost celého pobytu (viz kapitola 5.3). Podle výsledků lze obecně říci, že grant poskytovaný Evropskou unií ve většině zemí stačit nebude. Nejvyšší měsíční částku průměrně vynakládali studenti ve Velké Británii, naopak na Slovensku či v Polsku stipendium pokrývalo většinu výdajů.

Jak byli respondenti spokojeni s informacemi podanými domácí fakultou EkF, respektive Odděleními zahraničních styků (Obr. 5.13), již bylo zmíněno výše. Dotazovaní ohodnotili administrativní procesy a komunikaci oddělení Ekonomické fakulty 79% spokojeností. Přestože spokojenost studentů byla všeobecně vysoká, existuje zde prostor pro zlepšení a zkvalitnění služeb poskytovaných vyjíždějícím studentům.

Oddělení by také mělo zefektivnit evidování detailů o výjezdech a účastnících mobilit. Ekonomická fakulta doposud neměla k dispozici sofistikovaně zpracované přehledy mobilit studentů, kteří na zahraniční pobyt za poslední roky vycestovali. Veřejně přístupná databáze na internetových stránkách je neúplná a v některých letech chybí názvy studijních oborů. Veřejně přístupné zprávy v databázi zkušeností z mobilit studentů musí pracovníci International Office mapovat průběžně, jelikož jim uniká zdroj informací o spokojenosti (případně nespokojenosti) studentů s dílčími aspekty pobytu, ale také práci oddělení IO. Pokud by existoval jednoduchý software, kde by pracovníci zapisovali údaje o studentech a průběhu jejich mobility, snížila by se chybovost i časová náročnost tohoto procesu.

6.3 Doporučení uchazečům o studium v zahraničí

Výsledky provedeného průzkumu potvrzují výhody a přínosy zahraničních studijních pobytů. Dle závěrečných zpráv zahraničních mobilit v rámci programu Erasmus byli respondenti spokojeni se studijním pobytem na 89 %. Téměř všem respondentům (96 %) se pobyt líbil natolik, že mají zájem o další zahraniční výjezd. Erasmus mobility jsou jednoznačně důležitým impulzem rozvoje vyjíždějících studentů a přinášejí nové pohledy na vzdělání, svět a život obecně. Největším přínosem Erasmu pro studenty VŠB-TUO byla nová životní zkušenost a zlepšení jazykových znalostí.

Dalším argumentem pro účast na mobilitě je možnost, že mezinárodní zkušenosti mohou zohledňovat potencionální zaměstnavatelé i při výběrových řízeních a pracovníkům, kteří byli v minulosti v zahraničí, svěřují zodpovědnější pozice a nabízejí vyšší platy. Většina dotazovaných (87 %) je přesvědčena, že jim kromě osobního rozvoje a nových zážitků Erasmus pomůže i při hledání zaměstnání, viz Obr. 5.24.

7 Závěr

Předmětem diplomové práce je analýza hodnocení zahraničních studijních pobytů studenty Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava. Za tímto účelem byla sesbírána sekundární data z databáze Zpráv z mobility studentů ERASMUS veřejně přístupné na webových stránkách www.erasmus-database.naep.cz. Databáze obsahuje zprávy studentů všech českých univerzit o jejich zahraničním pobytu od roku 2007/2008 až po akademický rok 2015/2016. Obsahem závěrečné studentské zprávy je popis aktivit před odjezdem a průběhu studia v zahraničí, praktické náležitosti pobytu, finanční aspekty a v neposlední známkování mobility z hlediska přínosu do osobního i profesního života.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zkoumat spokojenost studentů VŠB-TUO s jejich studijním Erasmus pobytům v zahraničí a s využitím statistických metod prozkoumat jejich motivaci k výjezdu, kvalitu místní výuky ve srovnání s domácí úrovní, integraci mezi místní žáky, vyčíslit ekonomické aspekty mobility a analyzovat celkové hodnocení pobytu podle několika zásadních kritérií.

Druhým dílčím cílem bylo pomoci Ekonomické fakultě VŠB-TUO s analýzou výjezdů a vyhotovením přehledných datových tabulek s přehledy studentů, jež vyjeli v posledních 15 letech na zahraniční pobyt. Nová databáze může být v budoucnu použita pro univerzitní potřeby či potřeby fakulty.

Pro dosažení cílů diplomové práce byla získaná data podrobena analýze. Nejprve byl proveden rozbor jednotlivých dílčích částí, které se podílely na celkové spokojenosti respondentů. Pro každou část byly popsány základní výsledky a případně následně s využitím statistických metod zjišťovány další souvislosti. Na závěr této kapitoly byly nejnavštěvovanější země porovnány z hlediska míry integrace mezi místní studenty a odborného přínosu pobytu.

Z analýzy spokojenosti respondentů se studijním programem Erasmus vyplynula hlavní zjištění. Nové poznatky byly pro přehlednost shrnuty v šesté kapitole a diskutovány z hlediska jejich praktického využití pro VŠB-TUO, Ekonomickou fakultu a uchazeče o studium v zahraničí.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

BASL, Josef et al., *Pro všechny, kteří (se) vzdělávají*. Praha: Dům zahraniční spolupráce, 2013. 140 s. ISBN 978-80-87335-54-3

FEYEN, Benjamin a Ewa KRZAKLEWSKA. *The ERASMUS phenomenon: symbol of a new European generation?*. New York: Peter Lang, 2013. ISBN 978-3-653-03007-5.

FORET, Miroslav a Jana STÁVKOVÁ. *Marketingový výzkum: jak poznávat své zákazníky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 159 s. ISBN 80-247-0385-8.

HAYES, Bob E. *Measuring customer satisfaction and loyalty: survey design, use, and statistical analysis methods*. 3rd ed. Milwaukee: ASQ Quality Press, 2008. 287 s. ISBN 978-0-87389-743-3.

HEBÁK, Petr. *Vícerozměrné statistické metody*. Vyd. 1. Praha: Informatorium, 2005. 255 s. ISBN 80-7333-039-3.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 269 s. ISBN 978-80-247-2690-8.

KOTLER, Philip. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 1048 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. *Marketing management*. 14th., Boston: Pearson Education, 2012. 816 p. ISBN 978-0-273-75336-0.

KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 277 s. ISBN 80-247-0966-X.

KOZEL, R., L. MYNÁŘOVÁ a H. SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3527-6.

NENADÁL, Jaroslav. *Měření v systémech managementu jakosti: analýza, plánování, realizace a kontrola*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2004. 335 s. ISBN 80-726-1110-0.

NENADÁL, Jaroslav et al. *Moderní management jakosti: principy, postupy, metody*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2008. 377 s. ISBN 978-80-7261-186-7.

NENADÁL, Jaroslav. *Moderní systémy řízení jakosti: quality management*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2002. 282 s. ISBN 80-7261-071-6.

SPÁČIL, Vojtěch. *Business Marketing*. Ostrava: Repronis, 2004. 102 s. ISBN 80-7329-058-8.

SVĚTLÍK, Jaroslav. *Marketing školy*. 1. vyd. Zlín: EKKA, 1996. 382 s. ISBN 80-902200-8-8.

OLIVER, Richard L. *Satisfaction: A Behavioural Perspective on the Consumer*. 2nd ed. Armonk: M. E. Sharpe, 2010. 519 p. ISBN 07-656-1770-6.

VAŠTÍKOVÁ, Miroslava. *Marketing služeb – efektivně a moderně*. Praha: Grada, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5037-8.

VYSEKALOVÁ, Jitka et al. *Chování zákazníka*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 360 s. ISBN 978-80-247-3528-3.

Články v odborném časopise nebo ve sborníku z konference

DOLGA, Lia et al. Erasmus Mobility Impact on Professional Training and Personal Development of Students Beneficiaries. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. [online] 2015, vol. 191, p. 1006-1013. ISSN 1877-0428. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815024957>

YANOVA, Natalia. Assessment of Satisfaction with the Quality of Education: Customer Satisfaction Index. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. [online] 2015, vol. 182, p. 566-573. ISSN 1877-0428. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815030578>

EL-HILAH, N., S. AL-JABER, L. HUSSEIN. Students' Satisfaction and Achievement and Absorption Capacity in Higher Education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. [online] 2015, vol. 177, p. 420- 427. ISSN 1877-0428. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815017383>

KUMPAKAITĖ, Vilmantė a Kęstutis DUOBA. Developing core competencies: student mobility case. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. [online] 2015, vol. 99, p. 828 – 834. ISSN 1877-0428. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813039992?np=y>

BRYŁA Paweł. Self-reported Effects of and Satisfaction with International Student Mobility: A Large-scale Survey among Polish Former Erasmus Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. [online] 2015, vol. 191, p. 2074 – 2082. ISSN 1877-0428. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815025082>

Ostatní zdroje

Dům zahraniční spolupráce [online] © 2016 DSZ.CZ [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.dzs.cz/cz/>

Erasmus+ [online] © 2016 DSZ.CZ [cit. 16. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.naerasmusplus.cz/>

Erasmus+ obecně [online]. *Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava: Mobility studentů.* © 2016 [cit. 16. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.vsb.cz/9230/cs/zahranicni-pobyty-mobility/erasmus-plus/erasmus-obecne/index.html>

Erasmus+ Průvodce programem ze dne 7. ledna 2016 [online]. *Evropská komise* © 2016 [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_cs.pdf

ET 2020: strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě [online]. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010.* [cit. 28. 2. 2016]. 35 s. ISBN 978-80-254-6941-5. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/34568/>

Evropská spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě [online]. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.* © 2013-2016. [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/evropska-spoluprace-ve-vzdelavani-a-odborne-priprave>

Evropská spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě [online]. *Národní ústav odborného vzdělávání.* © 2012. [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/zakladni-informace>

International Office [online]. *EkF VŠB-TU Ostrava.* © 2016. [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.ekf.vsb.cz/k163/cs/studenti/erasmus/erasmus-ekf/>

Nové desetiletí evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy [online]. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.* 8. 1. 2010 [cit. 25. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.et2020.cz/cs/evropska-spoluprace-vzdelavani-odborna-priprava>

Program Erasmus [online]. *Národní agentura pro evropské vzdělávací programy*. © 2012. [cit. 28. 2. 2016]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=34&view_type_code=program&#record_67

Program celoživotního učení (LLP): Příručka 2011 (Část II a: Podprogramy a aktivity) *NAEP* [online]. © 2011 [cit. 1. 3. 2016]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=17&view_type_code=document&

Příručka pro uživatele ECTS (Evropského systému přenosu a akumulace kreditů) [online]. *Úřad pro úřední tisky Evropských společenství*, 2009. [cit. 1. 3. 2016]. 60 s. ISBN 978-92-79-09728-7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_cs.pdf

Za praktickými zkušenostmi do zahraničí: Průvodce praktickými stážemi programu Erasmus+ [online]. *Zastoupení Evropské komise v ČR*, 2014. [cit. 1. 3. 2016]. 58 s. ISBN 978-92-79-43012-1. Dostupné z: <http://www.naerasmusplus.cz/file/921/za-praktickymi-zkusenostmi-do-zahranicni-erasmus.pdf>

Zprávy z mobility studentů ERASMUS: Databáze zkušeností [online] © DSZ.CZ [cit. 1. 2. 2016]. Dostupné z: <http://erasmus-database.naep.cz/modules/erasmus/>

Seznam zkratek

CEEPUS	Central European Exchange Programme for University Studies
ČR	Česká republika
DAAD	The German Academic Exchange Service
DZS	Dům zahraniční spolupráce
ERASMUS	European Community Action Scheme for the Mobility of University Students
EC	Evropská komise
ECTS	Evropský systém pro převod a kumulaci kreditů
EHS	Evropské hospodářské společenství
EkF	Ekonomická fakulta
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
ET	Education and Training
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FAST	Fakulta stavební
FBI	Fakulta bezpečnostního inženýrství
FEI	Fakulta elektrotechniky a informatiky
FMMI	Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství
FS	Fakulta strojní
HgF	Hornicko-geologická fakulta
IR	Oddělení International Office
LLP	Program celoživotního učení

MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
NAEP	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
NSK	Národní soustava kvalifikací
NUÓV	Národní ústav odborného vzdělávání
VŠB-TUO	Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava
WWW	World Wide Web

Příloha 3: Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. dubna 2016

Bc. Adéla Mrázková

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Zpráva ze studijního pobytu Erasmus

Příloha č. 2 - Výjezdy studentů EkF - VŠB-TUO

Příloha č. 3 - Výsledky třídění prvního a druhého stupně

Příloha č. 4 - Výsledky testu ANOVA a korelačních analýz

[Přihlásit](#) | [Heslo](#) | [O programu Erasmus](#)

Informace o zahraničních vysokých školách a zkušenostech studentů

[I. Základní údaje o studentovi](#)

[II. Aktivita před výjezdem](#)

[III. Průběh studia](#)

[IV. Praktické otázky pobytu](#)

[V. Finance](#)

[VI. Uznání zahraničního studia domácí školou](#)

[VII. Speciální otázky školy](#)

[VIII. Hodnocení pobytu, rady a doporučení](#)

[IX. Komentář koordinátora](#)

[Zpět na seznam](#)

I. Základní údaje o studentovi

Získaný akademický titul Bc.

Domácí škola

Název domácí školy	Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava
Fakulta/katedra domácí školy	Ekonomická fakulta
Erasmus ID kód domácí školy	CZ OSTRAVA01
Jméno Erasmus koordinátora domácí školy	Mária Jašková
E-mail Erasmus koordinátora domácí školy	maria.jaskova@vsb.cz
Obor studia	Economics
Úroveň studia v době pobytu v zahraničí	navazující magisterské

Zahraniční škola

Země:	Řecko
Název zahraniční školy:	Panepistimio Ioanninon
Erasmus ID kód zahraniční školy:	G IOANNIN01
Fakulta/katedra/ateliér zahraniční školy	Department of Economics
Jméno Erasmus koordinátora zahraniční školy	Anastasia Tsefou
E-mail Erasmus koordinátora zahraniční školy	atsefou@cc.uoi.gr
Web zahraniční školy pro Erasmus studenty	http://www.uoi.gr/en
Začátek pobytu:	20/08/2009
Konec pobytu:	01/02/2010
Délka pobytu v měsících:	5.5

II. Aktivita před výjezdem

Kde jste získal/a informace o programu Erasmus? (např. od spolužáků, z Internetu...) z oddělení zahraničních styků

Co vás motivovalo studovat v zahraničí? zlepšení jazykových znalostí
pobyt v cizí zemi jako životní zkušenost

zahraničí? pracovní plány – lepší budoucí pracovní uplatnění

Kde je možné získat informace o kurzech vyučovaných na zahraniční škole? na webu hostitelské univerzity

Které dokumenty jsou potřebné k přijetí na zahraniční vysokou školu? Student Application Form, Learning Agreement, Rozdílové zkoušky

Jakým způsobem se dokumentace k přijetí vyřizuje? on-line i poštou

Jak dlouho dopředu je třeba přijetí vyřizovat? asi půl roku

V jakém jazyce jste studoval/a na zahraniční vysoké škole? angličtina

Jak probíhala Vaše jazyková příprava před studijním pobytem (jazyk, délka přípravy, typ kurzu, speciální přípravný kurz pořádaný domácí nebo zahraniční školou)? Žádnou speciální přípravu jsem neabsolvoval.

Jak byste ohodnotil/a znalosti jazyka, ve kterém jste studoval/a (hodnocení jako ve škole, tj. 1 = výborné, 5 = nedostatečné)?

a) Před studijním pobytem 3

b) Po absolvování pobytu 2

Účastnil/a jste se kurzu EILC (Erasmus Intensive Language Courses)? ano

Jestliže ANO,

a) Kterého kurzu jste se zúčastnil/a?

b) Popište prosím podrobněji Vaše zkušenosti s účastí na tomto kurzu (náplň kurzu; způsob výuky; doprovodné aktivity, výlety apod.; ubytování; stravování; doprava; doporučil/a byste kurz). Kurz řečtiny probíhal každý den od devíti hodin do půl jedné po dobu asi šesti týdnů, každou středu a každý víkend byly naplánovány výlety do okolí Ioanniny. Ubytování jsme byli na pokojích na kterých jsme později zůstali i pro Erasmus pobyt. Strava byla zdarma třikrát denně ve studentském restaurantu. Kurz bych rozhodně doporučil, poskytne vám základní znalosti o řeckém jazyce, které se později budou určitě hodit.

c) Jak byste ohodnotil/a tento kurz? (hodnocení jako ve škole, tj. 1 = výborné, 5 = nedostatečné) 2

d) Obdržel/a jste za účast na EILC kurzu ECTS kredity? ano

III. Průběh studia

Měl/a jste před odjezdem podepsanou studijní smlouvu (Learning Agreement, Studienvertrag, Contrat d'études) domáci i zahraniční školou? ano, před odjezdem

Měnil/a jste během pobytu studijní smlouvu?	ne
Kdy a jak probíhá registrace do kurzů na zahraniční škole? (Jsou nějaká omezení pro výběr kurzů; možnosti změny kurzů.)	Během prvního týdne semestru jsme zkontaktovali vedoucího naší katedry, ukázali jsme mu, jaké předměty bychom si rádi zapsali, a on nás poslal za jednotlivými vyučujícími. Bez nějakých velkých problémů jsme pro každý předmět našli vyučujícího, který se nás ujal.
Doporučil/a byste nějaký zajímavý předmět/kurz/vyučujícího?	Profesor Lapatinas, Kammas, Chlestos a Giannelis byli na řecké poměry poměrně spolehliví a jejich kurzy nebylo extrémně těžké absolvovat. Nedoporučuji naopak profesora Symeonidise, domluvit se s ním na čemkoliv konkrétním je téměř nemožné, navíc během semestru několikrát změnil požadavek na ukončení předmětu.
Skládal/a jste na zahraniční škole zkoušky?	ano
Byla součástí Vašeho studia také praktická stáž/praxe?	ne
Popište způsob výuky (teorie, praxe, projekty) a hodnocení práce studentů na zahraniční škole a porovnejte s Vaší domácí školou.	Do všech předmětů jsme vypracovávali eseje či projekty. Výuka probíhá pouze formou konzultací s profesory, přednášky či cvičení v angličtině škola neposkytuje. Hodnocení je srovnatelné s hodnocením v ČR.
Jaká je kvalita výuky na zahraniční škole ve srovnání s domácí?	nižší
Jak jste získával/a studijní/pracovní materiál na zahraniční škole? (Byl přidělován v rámci výuky či jej bylo nutné koupit?)	Vše podstatné jsme si mohli půjčit z knihovny.
Jaká je dostupnost a vybavenost školní knihovny?	Knihovna je ve stejné budově jako byla naše fakulta a je vybavena velice dobře i knihami v anglickém jazyce.
Jaká je dostupnost počítačů (přístup na internet; potřeba vlastního notebooku; možnosti tisku a kopírování)?	Každý pokoj na koleji má připojení na internet. Využíval jsem pouze vlastní notebook, počítačové učebny na fakultě byly v katastrofálním stavu. Možnost tisknout či kopírovat jsou v knihovně nebo v copy-centru u menzy. Ceny za kopírování či tisk jsou jen o něco vyšší než v ČR.
Používá zahraniční škola systém ECTS?	ano
Pořádá zahraniční škola a/nebo místní studentská organizace nějaké speciální akce pro výměnné studenty?	ano
Jestliže ANO, pak	výlet(y) či kulturní akce:
Byl/a jste během studia v zahraničí začleněn/a do studijních skupin s místními studenty?	ne
Jak byste zhodnotil/a svoji integraci mezi místní studenty?	3

(hodnocení jako ve škole, tj. 1 =
výborné, 5 = nedostatečné)

IV. Praktické otázky pobytu

Kde jste během studijního pobytu bydlel/a?	na koleji
Cena Vašeho ubytování (v EUR měsíčně)	100
Popište ubytování a vysvětlíte, proč jste zvolil/a právě tento druh ubytování (uvedte vybavenost koleji/bytu; připojení na internet; co si přivést; možnost ubytování na kolejích večer nebo o víkendu)	Bydlel jsem na pokoji pro dva studenty, který byl vybaven vším potřebným. Nemyslím si, že by bylo třeba si něco vozit. Pokoje mají své WC s koupelnou, kuchyňka je společná pro celé patro. Každý student se může na svém pokoji připojit k internetu.
Jak a s jakým předstihem si zařídit ubytování?	Dva měsíce předem mailem v ubytovací kanceláři.
Jaké jsou možnosti stravování studentů v místě pobytu?	Studentská menza poskytuje třikrát denně jídlo zdarma. Asi dva kilometry od kolejí je Carrefour.
Jaké jsou orientační ceny potravin (porovnejte s cenami v ČR)	Vyšší o třetinu a více.
Doprava do místa pobytu, orientační cena, tipy pro výhodné zakoupení jízdenky či letenky	Využil jsem společnost Nicolas tours z Ostravy, zpáteční jízdenka do Soluňe stojí 150 EUR. Ze Soluňe do Ioanniny jsem pokračoval linkovým autobusem za přibližně 20 EUR.
Jaké jsou možnosti místní dopravy (MHD, kolo, pěšky, orientační ceny)?	Využíval jsem MHD, jeden studentský lístek stojí 70 centů. Není možné si koupit dlouhodobou jízdenku jako v ČR.
Jaké formality je třeba vyřídit po příjezdu (např. povolení k pobytu)?	Žádné formality jako povolení k pobytu jsem nevyřizoval.
Jakého jste využil/a typu zdravotního pojištění? (orientační cena; výhody, nevýhody; vyžaduje zahraniční škola nějaké speciální pojištění)	Využil jsem cestovní pojištění České Spořitelny k platební kartě za 35 Kč na měsíc. Žádné speciální pojištění škola nevyžaduje.
Měl/a jste zkušenosti s lékařským ošetřením v zahraničí?	Ne, ale podle toho, co jsem slyšel, je zde zdravotnictví na mnohem horší úrovni než v ČR
Pracoval/a jste během studia?	ne
Jaké jsou podmínky pro práci/brigádu pro české studenty?	Nevím.
Tipy na využití volného času (sport; kultura; výlety; finanční náročnost)?	Studenti mohou zdarma využívat tenisové kurty, posilovnu, běžecký ovál, fotbalové a basketbalové hřiště, vše v areálu kolejí.

V. Finance

Jaká byla výše Vašeho stipendia Erasmus? (v EUR měsíčně)	359
Jakých dalších zdrojů jste využil/a k financování pobytu?	finance od rodičů vlastní úspory
Jaké byly Vaše průměrné měsíční výdaje během pobytu? (v EUR měsíčně)	400
a) z toho stravování	40
b) z toho ubytování	100
c) z toho na cestování a volný čas	260
Do jaké míry pokrylo stipendium Erasmus Vaše výdaje	90

během pobytu? (v %)

Obdržel/a jste první splátku stipendia Erasmus před zahájením pobytu?

ne

Jestliže NE, kdy jste obdržel/a první splátku?

Asi po měsíci pobytu.

Jak bylo stipendium Erasmus předáno?

Na účet v CZK.

Zkušenosti s bankovními účty/službami (doporučujete účet zřízený v zahraničí; používání české platební karty)

Využíval jsem účet České Spořitelny a Mbank. U Mbank máte výběry z bankomatů v zahraničí zdarma.

Platil/a jste zahraniční škole nějaké poplatky (za studentskou kartu, pojištění, kopírování, materiál, apod.)?

Ne

VI. Uznání zahraničního studia domácí školou

Kolik jste během studijního pobytu získal/a kreditů?

30.0

Kolik z nich Vám bylo domácí školou uznáno?

30.0

Jaké kurzy Vám byly domácí školou uznány?

povinné: Econometrics Labor Economics Macroeconomic Theory Monetary Theory and Policy Statistics

Věděl/a jste předem, které kurzy budou domácí školou uznány?

ano

Jak probíhá uznání na domácí škole a jakým problémům jste v souvislosti s tím musel/a čelit?

VIII. Hodnocení pobytu, rady a doporučení

Ohodnoťte odborný přínos studijního pobytu (hodnocení jako ve škole)

3

Ohodnoťte osobní přínos studijního pobytu (hodnocení jako ve škole)

2

Celkově ohodnoťte pobyt Erasmus (hodnocení jako ve škole)

3

Ohodnoťte informace a podporu poskytnuté domácí školou (hodnocení jako ve škole)

1

Je podle Vás nabídka Vaší domácí katedry/fakulty/školy ve smyslu výběru partnerské instituce pro studijní pobyt dostatečná?

ano

Jestliže NE, v čem je nedostatečná?

Ohodnoťte informace a podporu poskytnuté zahraniční školou (hodnocení jako ve škole)

4

Měl/a byste zájem o nějaký další pobyt (ne jen Erasmus) v zahraničí?

praxe nebo pracovní pobyt

Myslíte si, že Vám studijní pobyt Erasmus pomůže při hledání zaměstnání?

ano

Myslíte, že na základě zkušeností ze studijního pobytu Erasmus budete po dokončení studií zvažovat práci v jiné evropské zemi?

ano

Co jste po absolvování pobytu nejvíce ocenil/a?

zlepšení jazykových znalostí
pobyt v cizí zemi jako životní zkušenost
pracovní přínos – lepší pracovní uplatnění

Setkal/a jste se během pobytu s nějakými závažnými problémy?

Ne.

Máte nějaká doporučení pro Vaše následovníky (např. co si vzít sebou)?

Deštník kvůli častým deštům a možná spacák, na pokojích občas není takové teplo, jak byste si přáli.

Uvedte Vaše připomínky a nápady k fungování programu Erasmus

Odkaz na fotogalerii, blog apod.

Fotografie

IX. Komentář koordinátora

Komentáře a doplnění koordinátora programu Erasmus z domácí školy

[Zpět na seznam](#)

Erasmus+ **DZS**
Dům zahraniční spolupráce

Dům zahraniční spolupráce

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 850 100

E-mail: info@dzs.cz

Web: www.naerasmusplus.cz

[QCM, s. r. o. - internetová řešení](#)

Příloha č. 2 – Výjezdy studentů EkF - VŠB-TUO

Tab. 1 Počty výjezdů studentů EkF dle akademických let

Akademický rok	Počet výjezdů studentů
2014/2015	79
2013/2014	67
2012/2013	97
2011/2012	79
2010/2011	62
2009/2010	51
2008/2009	58
2007/2008	51
2006/2007	50
2005/2006	57
2004/2005	58
2003/2004	50
2002/2003	42
2001/2002	34
2000/2001	24
1999/2000	13
Celkem	872

Tab. 2 Počty výjezdů studentů EkF v nejnavštěvovanějších zemích

Nejnavštěvovanější země	Počet výjezdů studentů
Belgie	158
Německo	113
Finsko	99
Španělsko	83
Portugalsko	79
Slovinsko	73
Nizozemí	37
Řecko	28
Švýcarsko	27
Dánsko	26
Irsko	21
Polsko	20
Francie	19
Velká Británie	18
Turecko	13
Norsko	12

Příloha č. 2 – Výsledky třídění prvního a druhého stupně

Struktura výběrového souboru

Tab. 1 Struktura zpráv dle akademických let

Akademický rok	Absolutní četnost	Relativní četnost
2008/2009	142	18,98%
2009/2010	128	17,11%
2010/2011	137	18,32%
2011/2012	148	19,79%
2012/2013	193	25,80%
Celkem	748	100,00%

Tab. 2 Struktura zpráv z mobilit dle fakult VŠB-TUO

Domácí fakulty	Absolutní četnost	Relativní četnost
EkF	320,00	42,78%
FEI	145,00	19,39%
FS	91,00	12,17%
HgF	81,00	10,83%
FAST	48,00	6,42%
FMMI	38,00	5,08%
FBI	25,00	3,34%
Celkem	748,00	100,00%

Tab. 3 Struktura zpráv z mobilit dle studijních programů

Studijní program	Absolutní četnost	Relativní četnost
bak.	213,00	28,48%
mgr.	463,00	61,90%
dokt.	72,00	9,63%
Celkem	748,00	100,00%

Tab. 4 Struktura zpráv z mobilit dle zahraničních zemí

Zahraníční země	Absolutní četnost	Relativní četnost
Finsko	123,00	16,44%
Španělsko	97,00	12,97%
Belgie	75,00	10,03%
Slovinsko	57,00	7,62%
Portugalsko	50,00	6,68%
Německo	49,00	6,55%
Nizozemí	34,00	4,55%
Norsko	33,00	4,41%
Švédsko	30,00	4,01%
Velká Británie	24,00	3,21%
Itálie	19,00	2,54%
Rakousko	19,00	2,54%
Turecko	18,00	2,41%
Francie	17,00	2,27%
Švýcarsko	16,00	2,14%
Irsko	15,00	2,01%
Slovensko	15,00	2,01%
Polsko	14,00	1,87%
Dánsko	12,00	1,60%
Řecko	11,00	1,47%
Kypr	6,00	0,80%
Estonsko	4,00	0,53%
Chorvatsko	4,00	0,53%
Litva	2,00	0,27%
Maďarsko	2,00	0,27%
Lucembursko	1,00	0,13%
Rumunsko	1,00	0,13%
Celkem	748,00	100,00%

Tab. 5 Struktura zpráv z mobilit dle zahraničních univerzit

Erasmus ID	Absolutní četnost	Relativní četnost (z 748 odpovědí)	Relativní četnost (kumulativně)
SF JYVASKY11 - Finsko	60,00	8,02%	8,02%
B GENT25 - Belgie	46,00	6,15%	14,17%
E VALENCI02 - Španělsko	35,00	4,68%	18,85%
SI MARIBOR01 - Slovinsko	34,00	4,55%	23,40%
SF TAMPERE02 - Finsko	22,00	2,94%	26,34%
SF OULU01 - Finsko	17,00	2,27%	28,61%
S LINKOPI01 - Švédsko	16,00	2,14%	30,75%
N STAVANG01 - Norsko	14,00	1,87%	32,62%
E OVIEDO01 - Španělsko	13,00	1,74%	34,36%
P AVEIRO01 - Portugalsko	13,00	1,74%	36,10%
P CASTELO01 - Španělsko	13,00	1,74%	37,83%
A WIEN02 - Rakousko	12,00	1,60%	41,04%
NL GRONING01 - Nizozemí	12,00	1,60%	42,65%
B ANTWERP60 - Nizozemí	11,00	1,47%	45,59%
B LIEGE01 - Belgie	11,00	1,47%	47,06%
SF LAPPEEN07 - Finsko	11,00	1,47%	48,53%
DK RISSKOV06 - Dánsko	10,00	1,34%	51,20%
G IOANNIN01 - Řecko	10,00	1,34%	52,54%
IRLCORK01 - Irsko	10,00	1,34%	53,88%

Motivace ke studiu v zahraničí

Tab. 6 Motivace ke studiu v zahraničí

Motivace	Absolutní četnost	Rel. četnost (z počtu odpovědí)	Rel. četnost (z počtu respondentů)
Životní zkušenost	701	26,82%	94,47%
Zlepšení jazykových znalostí	694	26,55%	93,53%
Lepší pracovní uplatnění	473	18,09%	63,75%
Prohloubení odborných znalostí	376	14,38%	50,67%
Nezávislost	302	11,55%	40,70%
Rodina a přátelé v zahraničí	35	1,34%	4,72%
Splnění povinnosti	33	1,26%	4,45%
Celkem	2614	100,00%	352,29%

Tab. 7 Motivace ke studiu v zahraničí dle akademických let

Motivace	Rok výjezdu				
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Povinnost	1,2%	0,2%	0,4%	1,3%	2,6%
Prohloubení odborných znalostí	15,2%	14,3%	16,3%	14,0%	12,9%
Zlepšení jazykových znalostí	27,1%	27,8%	26,3%	26,8%	25,3%
Životní zkušenost	27,3%	28,0%	26,7%	27,0%	25,7%
Nezávislost	10,3%	9,6%	12,6%	11,5%	13,2%
Rodina a přátelé v zahraničí	1,4%	1,6%	1,0%	1,5%	1,2%
Lepší pracovní uplatnění	17,6%	18,5%	16,7%	18,0%	19,1%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tab. 8 Motivace ke studiu v zahraničí dle studijního programu a domácí fakulty

Motivace	Studijní program			Domácí fakulta						
	Bak.	Mgr.	Dokt.	EkF	FAST	FBI	FEI	FMMI	FS	HgF
Splnění povinnosti	0,8%	0,8%	6,4%	0,7%	1,9%	0,0%	0,6%	4,9%	1,3%	3,2%
Prohloubení odborných znalostí	13,1%	14,1%	20,5%	11,4%	22,0%	12,3%	18,9%	14,6%	11,9%	16,8%
Zlepšení jazykových znalostí	26,0%	26,9%	25,9%	26,9%	24,5%	28,4%	26,4%	24,4%	27,3%	26,1%
Životní zkušenost	27,1%	27,1%	23,6%	27,4%	24,5%	30,9%	26,4%	26,0%	27,0%	25,7%
Nezávislost	13,3%	11,6%	5,0%	12,5%	10,1%	12,3%	11,1%	8,9%	12,5%	9,3%
Rodina a přátelé v zahraničí	1,6%	1,2%	1,8%	1,7%	0,6%	1,2%	0,8%	3,3%	0,9%	1,1%
Lepší pracovní uplatnění	18,1%	18,3%	16,8%	19,4%	16,4%	14,8%	15,8%	17,9%	19,1%	17,9%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tab. 9 Motivace dle domácích fakult (horizontální součet)

Motivace	Domácí fakulta							Celkem
	EkF	FAST	FBI	FEI	FMMI	FS	HgF	
Splnění povinnosti	24,2%	9,1%	0,0%	9,1%	18,2%	12,1%	27,3%	100,0%
Prohloubení odborných znalostí	34,0%	9,3%	2,7%	26,6%	4,8%	10,1%	12,5%	100,0%
Zlepšení jazykových znalostí	43,5%	5,6%	3,3%	20,2%	4,3%	12,5%	10,5%	100,0%
Životní zkušenost	43,8%	5,6%	3,6%	20,0%	4,6%	12,3%	10,3%	100,0%
Nezávislost	46,4%	5,3%	3,3%	19,5%	3,6%	13,2%	8,6%	100,0%
Rodina a přátelé v zahraničí	54,3%	2,9%	2,9%	11,4%	11,4%	8,6%	8,6%	100,0%
Lepší pracovní uplatnění	46,1%	5,5%	2,5%	17,8%	4,7%	12,9%	10,6%	100,0%

Tab. 10 Motivace ke studiu v zahraničí dle zahraniční země

Zahraníční země	Splnění povinnosti	Prohloubení odborných znalostí	Zlepšení jazykových znalostí	Životní zkušenost	Nezávislost	Rodina a přátelé v zahraničí	Lepší pracovní uplatnění
Belgie	3,0%	7,7%	10,4%	10,6%	12,6%	5,7%	11,6%
Dánsko	0,0%	2,4%	1,4%	1,7%	2,3%	0,0%	1,9%
Estonsko	0,0%	0,3%	0,4%	0,6%	0,0%	0,0%	0,2%
Finsko	24,2%	19,4%	17,0%	17,0%	16,6%	14,3%	18,0%
Francie	0,0%	2,4%	2,2%	2,0%	2,6%	0,0%	1,7%
Chorvatsko	3,0%	0,3%	0,6%	0,6%	0,3%	0,0%	0,2%
Irsko	3,0%	2,1%	2,0%	2,1%	1,7%	2,9%	2,1%
Itálie	3,0%	2,9%	2,3%	2,4%	2,3%	8,6%	2,1%
Kypr	0,0%	0,3%	0,7%	0,9%	0,7%	0,0%	0,6%
Litva	0,0%	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%	0,0%	0,4%
Lucembursko	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,3%	0,0%	0,2%
Maďarsko	0,0%	0,5%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Německo	3,0%	7,4%	6,1%	6,1%	3,3%	8,6%	7,6%
Nizozemí	3,0%	4,8%	4,6%	4,4%	4,6%	2,9%	4,2%
Norsko	3,0%	4,8%	4,8%	4,6%	6,0%	0,0%	4,4%
Polsko	12,1%	1,6%	1,7%	1,6%	1,3%	0,0%	1,1%
Portugalsko	0,0%	6,4%	6,6%	7,0%	6,6%	8,6%	6,3%
Rakousko	9,1%	3,5%	2,7%	2,7%	2,0%	5,7%	3,2%
Rumunsko	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Řecko	0,0%	0,8%	1,6%	1,6%	1,7%	0,0%	1,3%
Slovensko	15,2%	1,9%	0,1%	0,6%	1,0%	2,9%	1,1%
Slovinsko	3,0%	3,5%	8,2%	8,0%	6,3%	8,6%	6,8%
Španělsko	9,1%	13,0%	13,4%	13,1%	12,9%	17,1%	12,7%
Švédsko	6,1%	5,1%	4,3%	4,1%	5,3%	11,4%	4,9%
Švýcarsko	0,0%	3,2%	2,2%	2,0%	3,0%	2,9%	2,1%
Turecko	0,0%	2,4%	2,4%	2,6%	3,6%	0,0%	3,0%
Velká Británie	0,0%	2,9%	3,5%	3,0%	2,6%	0,0%	2,3%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Atributy zahraničního studijního pobytu

a) Délka zahraničního pobytu

Tab. 11 Délka zahraničního pobytu

Kritérium	Průměr	Minimum	Maximum
Délka pobytu v měsících	5,81	3,00	14,00

Tab. 12 Délka zahraničního pobytu dle zahraniční země

Zahraníční země	Průměr (v měsících)	Směrodatná odchylka
Německo	7,49	2,99
Švédsko	7,35	2,51
Velká Británie	7,00	2,29
Itálie	6,76	2,62
Rakousko	6,61	2,42
Dánsko	6,42	2,48
Nizozemí	5,96	1,59
Španělsko	5,93	2,09
Turecko	5,92	2,35
Portugalsko	5,83	1,73
Finsko	5,77	2,31
Norsko	5,67	1,96
Řecko	5,45	1,59
Polsko	5,32	2,52
Francie	5,29	2,39
Belgie	5,10	1,22
Slovinsko	5,09	1,41
Švýcarsko	4,84	0,35
Slovensko	4,17	2,76
Irsko	3,90	1,66

Tab. 13 Délka zahraničního pobytu dle identifikačních znaků

Identifikační znaky		Průměr (v měsících)	Směrodatná odchylka
Studijní program	Bak.	5,86	2,09
	Mgr.	5,66	2,07
	Dokt.	6,64	3,07
Domácí fakulta	FMMI	7,96	3,12
	FS	6,61	2,48
	FAST	6,06	2,77
	HgF	6,03	2,58
	FEI	5,86	2,00
	FBI	5,60	1,83
	EkF	5,23	1,60
Cílová země	Německo	7,49	2,99
	Švédsko	7,35	2,51
	Velká Británie	7,00	2,29
	Itálie	6,76	2,62
	Rakousko	6,61	2,42
	Dánsko	6,42	2,48
	Nizozemí	5,96	1,59
	Španělsko	5,93	2,09
	Turecko	5,92	2,35
	Portugalsko	5,83	1,73
	Finsko	5,77	2,31
	Norsko	5,67	1,96
	Řecko	5,45	1,59
	Polsko	5,32	2,52
	Francie	5,29	2,39
	Belgie	5,10	1,22
	Slovinsko	5,09	1,41
	Švýcarsko	4,84	0,35
	Slovensko	4,17	2,76
	Irsko	3,90	1,66

b) Kvalita zahraniční výuky

Tab. 14 Kvalita zahraniční výuky ve srovnání s domácí dle zahraniční země

Zahraniční země	Kvalita zahraniční výuky ve srovnání s domácí			Celkem
	nižší	srovnatelná	vyšší	
Belgie	8,00%	61,33%	30,67%	100,00%
Dánsko	0,00%	58,33%	41,67%	100,00%
Finsko	6,50%	42,28%	51,22%	100,00%
Francie	5,88%	52,94%	41,18%	100,00%
Irsko	0,00%	53,33%	46,67%	100,00%
Itálie	10,53%	84,21%	5,26%	100,00%
Kypr	33,33%	66,67%	0,00%	100,00%
Německo	0,00%	38,78%	61,22%	100,00%
Nizozemí	2,94%	23,53%	73,53%	100,00%
Norsko	0,00%	51,52%	48,48%	100,00%
Polsko	0,00%	85,71%	14,29%	100,00%
Portugalsko	12,00%	64,00%	24,00%	100,00%
Rakousko	5,26%	52,63%	42,11%	100,00%
Řecko	36,36%	63,64%	0,00%	100,00%
Slovensko	0,00%	93,33%	6,67%	100,00%
Slovinsko	12,28%	80,70%	7,02%	100,00%
Španělsko	12,37%	64,95%	22,68%	100,00%
Švédsko	6,67%	40,00%	53,33%	100,00%
Švýcarsko	0,00%	31,25%	68,75%	100,00%
Turecko	16,67%	66,67%	16,67%	100,00%
Velká Británie	12,50%	70,83%	16,67%	100,00%
Celkem (z celkového počtu zemí)	7,89%	56,95%	35,16%	100,00%

c) Integrace mezi místní studenty

Tab. 15 Integrace mezi místní studenty dle zahraniční země

Zahraniční země	Průměrná známka	Medián	Index míry integrace $PZI = ((5-PZI)/(5-1))$
Slovensko	1,60	1,00	85,00%
Turecko	1,83	1,50	79,18%
Švýcarsko	2,00	2,00	75,00%
Norsko	2,06	2,00	73,48%
Polsko	2,21	2,00	69,65%
Německo	2,27	2,00	68,38%
Velká Británie	2,29	2,00	67,70%
Francie	2,29	2,00	67,65%
Finsko	2,33	2,00	66,68%
Švédsko	2,33	2,00	66,68%
Portugalsko	2,44	2,00	64,00%
Nizozemí	2,44	2,00	63,98%
Rakousko	2,47	3,00	63,15%
Itálie	2,63	2,00	59,20%
Irsko	2,67	2,00	58,33%
Španělsko	2,84	3,00	54,13%
Řecko	2,91	3,00	52,28%
Belgie	3,09	3,00	47,68%
Dánsko	3,25	3,50	43,75%
Slovinsko	3,30	4,00	42,55%
Celkem	2,54	2,00	61,40%

Tab. 16 Integrace mezi místní studenty na nejnavštěvovanějších univerzitách

Erasmus ID	Průměrná známka	Index míry integrace
A WIEN02	2,083	72,92%
N STAVANG01	2,143	71,43%
SF JYVASKY11	2,167	70,83%
SF LAPPEEN07	2,182	70,45%
P AVEIRO01	2,200	70,00%
S LINKOPI01	2,250	68,75%
NL GRONING01	2,250	68,75%
B ANTWERP60	2,364	65,91%
E VALENCI02	2,543	61,43%
SF TAMPERE02	2,545	61,36%
IRLCORK01	2,600	60,00%
SF OULU01	2,765	55,88%
E OVIEDO01	2,769	55,77%
G IOANNIN01	2,800	55,00%
P CASTELO01	3,000	50,00%
B GENT25	3,196	45,11%
DK RISSKOV06	3,300	42,50%
B LIEGE01	3,364	40,91%
SI MARIBOR01	3,441	38,97%

Ekonomické aspekty mobility

a) Průměrné stipendium

Tab. 17 Průměrné stipendium dle zahraniční země

Zahraniční země	Průměr (v EUR)	Absolutní četnost	Medián
Velká Británie	564,25	24,00	583,00
Norsko	556,45	33,00	571,00
Dánsko	545,00	12,00	555,00
Irsko	495,27	15,00	505,00
Finsko	473,59	123,00	488,00
Švýcarsko	467,75	16,00	476,50
Francie	459,00	17,00	470,00
Švédsko	458,00	30,00	469,00
Nizozemí	455,29	34,00	459,00
Itálie	446,47	19,00	447,00
Rakousko	417,37	19,00	430,00
Německo	408,47	49,00	405,00
Španělsko	402,63	97,00	409,00
Lucembursko	400,00	1,00	400,00
Belgie	396,53	75,00	404,00
Slovensko	386,13	15,00	338,00
Kypr	355,00	6,00	355,00
Řecko	349,91	11,00	359,00
Maďarsko	348,00	2,00	348,00
Portugalsko	347,80	50,00	353,00
Estonsko	343,50	4,00	312,00
Chorvatsko	339,00	4,00	339,00
Turecko	324,00	18,00	324,00
Slovinsko	318,49	57,00	322,00
Polsko	310,29	14,00	316,00
Litva	301,00	2,00	301,00
Rumunsko	226,00	1,00	226,00
Celkem	422,46	748,00	409,00

b) Průměrné výdaje

Tab. 18 Průměrné výdaje dle zahraniční země

Zahraniční země	Průměr (v EUR)	Absolutní četnost	Medián
Švédsko	825,08	24,00	600,00
Norsko	810,71	31,00	770,00
Švýcarsko	773,13	16,00	775,00
Velká Británie	738,95	19,00	700,00
Irsko	693,57	14,00	700,00
Dánsko	681,25	12,00	700,00
Nizozemí	643,00	31,00	600,00
Itálie	630,28	18,00	650,00
Lucembursko	620,00	1,00	620,00
Finsko	582,17	115,00	550,00
Belgie	573,79	73,00	600,00
Rakousko	561,13	16,00	577,50
Německo	537,02	44,00	511,00
Španělsko	531,39	88,00	500,00
Kypr	513,33	6,00	500,00
Francie	503,13	16,00	515,00
Turecko	498,76	17,00	500,00
Estonsko	477,50	4,00	490,00
Portugalsko	456,00	45,00	450,00
Řecko	433,64	11,00	400,00
Maďarsko	424,00	2,00	424,00
Litva	405,00	2,00	405,00
Slovensko	393,20	10,00	375,00
Slovinsko	391,93	56,00	400,00
Polsko	387,09	11,00	400,00
Chorvatsko	376,67	3,00	400,00
Rumunsko	300,00	1,00	300,00
Celkem	567,59	686,00	540,50

Tab. 19 Intervaly pokrytí výdajů

Interval pokrytí výdajů		Absolutní četnost	Relativní četnost
Validní	0-20 %	0	0,00%
	21-40 %	13	1,74%
	41-60 %	194	26,04%
	61-80 %	374	50,20%
	81-100 %	164	22,01%
	Celkem	745	100,00%
Chybějící		3	0 %
Celkem		748	100,00%

Tab. 20 Ekonomické aspekty dle akademických let

Akademické roky a ekonomické aspekty		Absolutní četnost	Průměr	Medián
2008/2009	Výše stipendia	142,00	392,00	385,00
	Průměrné výdaje	135,00	548,32	520,00
	% míra pokrytí výdajů	142,00	69,62%	70,00
2009/2010	Výše stipendia	128,00	432,88	409,00
	Průměrné výdaje	114,00	532,25	500,00
	% míra pokrytí výdajů	126,00	76,20%	76,00
2010/2011	Výše stipendia	137,00	429,11	409,00
	Průměrné výdaje	134,00	566,51	560,00
	% míra pokrytí výdajů	137,00	72,96%	70,00
2011/2012	Výše stipendia	148,00	434,77	409,00
	Průměrné výdaje	130,00	637,64	567,50
	% míra pokrytí výdajů	148,00	69,98%	70,00
2012/2013	Výše stipendia	193,00	422,70	409,00
	Průměrné výdaje	173,00	555,45	520,00
	% míra pokrytí výdajů	193,00	72,09%	70,00
Celkem	Výše stipendia	748,00	422,46	409,00
	Průměrné výdaje	686,00	567,59	540,50
	% míra pokrytí výdajů	746,00	72,08%	70,00

Tab. 21 Průměrná míra pokrytí výdajů dle zahraniční země

Zahraníční země	% míra pokrytí výdajů					
	Rok výjezdu					
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	Celkem
Belgie	62,36	63,14	70,20	64,44	65,38	65,33
Dánsko	84,50	x	77,50	74,00	46,00	74,58
Finsko	68,40	82,60	80,18	72,13	74,72	74,74
Francie	80,00	70,00	80,00	90,00	74,67	77,38
Irsko	52,00	70,00	65,00	68,20	63,00	64,33
Itálie	50,00	85,75	68,57	47,50	63,33	65,95
Německo	65,71	81,67	75,00	77,90	78,44	75,94
Nizozemí	59,25	76,20	63,57	68,75	86,00	70,85
Norsko	76,25	76,71	80,00	64,00	48,50	69,76
Polsko	75,00	87,50	85,00	80,00	79,33	80,93
Portugalsko	67,50	68,67	63,75	68,67	70,78	67,98
Rakousko	78,33	66,00	88,00	70,00	60,20	71,32
Řecko	62,00	82,00	x	70,00	x	71,82
Slovensko	100,00	x	80,00	55,00	92,09	86,87
Slovinsko	82,00	80,85	83,00	77,00	70,67	78,05
Španělsko	64,67	78,87	66,62	69,03	71,47	69,91
Švédsko	76,83	79,00	66,67	81,50	65,56	72,40
Švýcarsko	47,50	51,50	66,25	66,25	66,25	62,06
Turecko	x	x	68,00	60,00	68,36	67,33
Velká Británie	81,17	75,00	88,00	68,75	80,00	78,63

Celkové hodnocení

a) Informace podané domácí univerzitou

Tab. 22 Informace podané domácí univerzitou

Domácí fakulta	Informace podané na domácí univerzitě	
	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti
FEI	1,71	82,24%
EkF	1,85	78,75%
FS	1,96	76,10%
FAST	2,08	72,92%
FMMI	2,21	69,74%
HgF	2,62	59,57%
FBI	3,12	47,00%
Celkem	1,99	75,13%

b) Informace podané zahraniční univerzitou

Tab. 23 Informace podané zahraniční univerzitou dle zemí

Zahraniční země	Informace podané na zahraniční univerzitě	
	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti
Norsko	1,33	91,67%
Irsko	1,33	91,67%
Švédsko	1,37	90,83%
Švýcarsko	1,44	89,06%
Rakousko	1,47	88,16%
Finsko	1,54	86,59%
Polsko	1,57	85,71%
Dánsko	1,67	83,33%
Nizozemí	1,68	83,09%
Slovinsko	1,72	82,02%
Německo	1,76	81,12%
Belgie	1,76	81,00%
Velká Británie	1,92	77,08%
Francie	2,06	73,53%
Itálie	2,16	71,05%
Turecko	2,17	70,83%
Španělsko	2,28	68,04%
Slovensko	2,40	65,00%
Portugalsko	2,40	65,00%
Řecko	2,73	56,82%
Celkem	1,82	79,45%

Tab. 24 Informace podané zahraniční univerzitou

Erasmus ID	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti $IS = [(5 - PZS) / (5 - 1)] * 100$
N STAVANG01	1,357	91,07%
DK RISSKOV06	1,400	90,00%
IRLCORK01	1,400	90,00%
SF JYVASKY11	1,417	89,58%
S LINKOPI01	1,438	89,06%
B LIEGE01	1,455	88,64%
SF LAPPEEN07	1,455	88,64%
SF TAMPERE02	1,455	88,64%
A WIEN02	1,500	87,50%
SI MARIBOR01	1,529	86,76%
B ANTWERP60	1,545	86,36%
NL GRONING01	1,833	79,17%
B GENT25	1,935	76,63%
SF OULU01	2,000	75,00%
E OVIEDO01	2,077	73,08%
E VALENCI02	2,257	68,57%
P AVEIRO01	2,375	65,63%
P CASTELO01	2,615	59,62%
G IOANNIN01	2,700	57,50%

c) Nabídka partnerských zemí

Tab. 25 Nabídka partnerských zemí dle domácí fakulty

Domácí fakulta	Nabídka partnerských zemí			Celkem
	dostatečná	nedostatečná	nevím	
EkF	89,7%	6,3%	4,1%	100,0%
FAST	70,8%	18,8%	10,4%	100,0%
FBI	68,0%	28,0%	4,0%	100,0%
FEI	83,4%	9,0%	7,6%	100,0%
FMMI	84,2%	2,6%	13,2%	100%
FS	87,9%	4,4%	7,7%	100,0%
HgF	79,0%	13,6%	7,4%	100,0%
Celkem	84,9%	8,7%	6,4%	100,0%

Tab. 26 Motivace versus přínos zahraničního pobytu

Motivace		Přínos							Celkem
		Prohloubení odborných znalostí	Zlepšení jazykových znalostí	Životní zkušenost	Lepší pracovní uplatnění	Nezávislost	Splnění povinnosti	Rodina a přátelé v zahraničí	
Splnění povinnosti	Abs. četnost	17	28	29	13	17	14	4	33
	Rel. četnost (Motivace)	51,5%	84,8%	87,9%	39,4%	51,5%	42,4%	12,1%	
Prohloubení odborných znalostí	Abs. četnost	251	341	347	185	215	59	77	374
	Rel. četnost (Motivace)	67,1%	91,2%	92,8%	49,5%	57,5%	15,8%	20,6%	
Zlepšení jazykových znalostí	Abs. četnost	317	646	653	298	415	92	138	692
	Rel. četnost (Motivace)	45,8%	93,4%	94,4%	43,1%	60,0%	13,3%	19,9%	
Životní zkušenost	Abs. četnost	317	644	659	302	427	95	140	698
	Rel. četnost (Motivace)	45,4%	92,3%	94,4%	43,3%	61,2%	13,6%	20,1%	
Nezávislost	Abs. četnost	148	277	290	141	254	52	73	302
	Rel. četnost (Motivace)	49,0%	91,7%	96,0%	46,7%	84,1%	17,2%	24,2%	
Rodina a přátelé v zahraničí	Abs. četnost	19	33	32	21	18	6	18	35
	Rel. četnost (Motivace)	54,3%	94,3%	91,4%	60,0%	51,4%	17,1%	51,4%	
Lepší pracovní uplatnění	Abs. četnost	244	434	446	272	282	61	80	471
	Rel. četnost (Motivace)	51,8%	92,1%	94,7%	57,7%	59,9%	13,0%	17,0%	
Celkem		337	674	685	315	439	106	143	739

d) Odborný přínos, osobní přínos a celkové hodnocení

Tab. 27 Spokojenost s pobytem Erasmus dle domácích fakult

Domácí fakulta		Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti
			$IS = [(5 - PZS) / (5 - 1)] * 100$
Odborný přínos	EkF	2,09	72,73%
	FAST	2,08	72,92%
	FBI	2,36	66,00%
	FEI	1,96	76,03%
	FMMI	1,79	80,26%
	FS	2,20	70,05%
	HgF	1,80	79,94%
	Celkem	2,04	74,00%
Osobní přínos	EkF	1,25	93,75%
	FAST	1,48	88,02%
	FBI	1,56	86,00%
	FEI	1,32	92,07%
	FMMI	1,39	90,13%
	FS	1,38	90,38%
	HgF	1,27	93,21%
	Celkem	1,31	92,15%
Celkové hodnocení Erasmu	EkF	1,34	91,41%
	FAST	1,67	83,33%
	FBI	1,80	80,00%
	FEI	1,42	89,48%
	FMMI	1,63	84,21%
	FS	1,47	88,19%
	HgF	1,40	90,12%
	Celkem	1,43	89,24%

Tab. 28 Spokojenost s pobytem Erasmus dle zahraničních zemí

Zahraníční země	Odborný přínos		Osobní přínos		Celkové hodnocení Erasmusu	
	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti
Belgie	2,16	71,00%	1,16	96,00%	1,41	89,67%
Dánsko	1,67	83,33%	1,08	97,92%	1,17	95,83%
Finsko	1,98	75,41%	1,31	92,28%	1,37	90,85%
Francie	1,65	83,82%	1,41	89,71%	1,41	89,71%
Chorvatsko	2,50	62,50%	1,00	100,00%	1,00	100,00%
Irsko	2,20	70,00%	1,13	96,67%	1,27	93,33%
Itálie	2,42	64,47%	1,53	86,84%	1,74	81,58%
Německo	1,71	82,14%	1,39	90,31%	1,47	88,27%
Nizozemí	1,65	83,82%	1,24	94,12%	1,38	90,44%
Norsko	1,70	82,58%	1,12	96,97%	1,21	94,70%
Polsko	2,00	75,00%	1,50	87,50%	1,43	89,29%
Portugalsko	2,34	66,50%	1,38	90,50%	1,64	84,00%
Rakousko	2,00	75,00%	1,32	92,11%	1,63	84,21%
Řecko	2,73	56,82%	1,36	90,91%	1,64	84,09%
Slovensko	1,93	76,67%	1,60	85,00%	1,87	78,33%
Slovinsko	2,46	63,60%	1,28	92,98%	1,19	95,18%
Španělsko	2,10	72,42%	1,41	89,69%	1,51	87,37%
Švédsko	1,93	76,67%	1,37	90,83%	1,30	92,50%
Švýcarsko	1,38	90,63%	1,38	90,63%	1,44	89,06%
Turecko	2,17	70,83%	1,28	93,06%	1,50	87,50%
Velká Británie	1,88	78,13%	1,29	92,71%	1,50	87,50%

Tab. 29 Spokojenost s pobytem Erasmus dle studijního programu

Studijní program	Odborný přínos		Osobní přínos		Celkové hodnocení Erasmu	
	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti
Bak.	2,02	74,53%	1,31	92,37%	1,39	90,14%
Mgr.	2,09	72,84%	1,32	92,12%	1,43	89,15%
Dokt.	1,81	79,86%	1,33	91,67%	1,51	87,15%

Tab. 30 Spokojenost s pobytem Erasmus dle akademických let

Akademický rok	Odborný přínos		Osobní přínos		Celkové hodnocení Erasmu	
	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti	Průměrná známka spokojenosti	Index spokojenosti
2008/2009	2,00	75,00%	1,34	91,55%	1,46	88,38%
2009/2010	2,16	71,09%	1,32	91,99%	1,46	88,48%
2010/2011	1,93	76,82%	1,18	95,62%	1,27	93,25%
2011/2012	2,07	73,14%	1,29	92,74%	1,39	90,37%
2012/2013	2,05	73,68%	1,40	89,95%	1,53	86,77%

e) Výhoda při hledání zaměstnání

Tab. 31 Výhoda při hledání zaměstnání dle domácích fakult

Domácí fakulta	Odpověď			Celkem
	ano	ne	nevím	
EkF	89,7%	2,5%	7,8%	100,0%
FMMI	89,5%	2,6%	7,9%	100,0%
FS	86,8%	3,3%	9,9%	100,0%
FEI	86,2%	2,8%	11,0%	100,0%
FBI	84,0%	4,0%	12,0%	100,0%
HgF	82,7%	3,7%	13,6%	100,0%
FAST	81,3%	4,2%	14,6%	100,0%
Celkem	87,2%	2,9%	9,9%	100,0%

Tab. 32 Výhoda při hledání zaměstnání dle zahraniční země

Zahraniční země	Odpověď			Celkem
	ano	ne	nevím	
Belgie	85,3%	1,3%	13,3%	100,0%
Dánsko	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Estonsko	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Finsko	95,1%	1,6%	3,3%	100,0%
Francie	88,2%	0,0%	11,8%	100,0%
Chorvatsko	75,0%	25,0%	0,0%	100,0%
Irsko	86,7%	0,0%	13,3%	100,0%
Itálie	52,6%	15,8%	31,6%	100,0%
Kypr	66,7%	16,7%	16,7%	100,0%
Litva	50,0%	0,0%	50,0%	100,0%
Lucembursko	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Maďarsko	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Německo	93,9%	2,0%	4,1%	100,0%
Nizozemí	85,3%	2,9%	11,8%	100,0%
Norsko	87,9%	0,0%	12,1%	100,0%
Polsko	64,3%	14,3%	21,4%	100,0%
Portugalsko	84,0%	2,0%	14,0%	100,0%
Rakousko	94,7%	0,0%	5,3%	100,0%
Rumunsko	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Řecko	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Slovensko	60,0%	6,7%	33,3%	100,0%
Slovinsko	91,2%	1,8%	7,0%	100,0%
Španělsko	82,5%	5,2%	12,4%	100,0%
Švédsko	96,7%	3,3%	0,0%	100,0%
Švýcarsko	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Turecko	88,9%	0,0%	11,1%	100,0%
Velká Británie	87,5%	4,2%	8,3%	100,0%
Celkem	87,2%	2,9%	9,9%	100,0%

g) Zájem o další pobyt

Tab. 33 Zájem o další pobyt dle studijního programu

Zájem o další pobyt	Studijní program			Celkem
	bak.	mgr.	dokt.	
studium	51,17%	29,59%	18,06%	34,63%
praxe nebo prac. pobyt	45,54%	67,39%	72,22%	61,63%
nemám zájem	3,29%	3,02%	9,72%	3,74%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Tab. 34 Zájem o další pobyt dle domácí fakulty

Domácí fakulta	Zájem o další pobyt			Celkem
	studium	praxe nebo prac. pobyt	nemám zájem	
EkF	37,2%	58,8%	4,1%	100,0%
FAST	18,8%	79,2%	2,1%	100,0%
FBI	12,0%	88,0%	0,0%	100,0%
FEI	40,7%	55,9%	3,4%	100,0%
FMMI	15,8%	73,7%	10,5%	100,0%
FS	37,4%	59,3%	3,3%	100,0%
HgF	35,8%	61,7%	2,5%	100,0%
Celkem	34,6%	61,6%	3,7%	100,0%

Tab. 35 Zájem o další pobyt dle zahraniční země

Zahraniční země	Zájem o další pobyt			Celkem
	studium	praxe nebo prac. pobyt	nemám zájem	
Belgie	32,0%	68,0%	0,0%	100,0%
Dánsko	33,3%	66,7%	0,0%	100,0%
Estonsko	25,0%	50,0%	25,0%	100,0%
Finsko	41,5%	56,1%	2,4%	100,0%
Francie	23,5%	70,6%	5,9%	100,0%
Chorvatsko	75,0%	25,0%	0,0%	100,0%
Irsko	26,7%	66,7%	6,7%	100,0%
Itálie	42,1%	42,1%	15,8%	100,0%
Kypr	33,3%	66,7%	0,0%	100,0%
Litva	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Lucembursko	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Maďarsko	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Německo	18,4%	75,5%	6,1%	100,0%
Nizozemí	47,1%	52,9%	0,0%	100,0%
Norsko	30,3%	60,6%	9,1%	100,0%
Polsko	42,9%	50,0%	7,1%	100,0%
Portugalsko	34,0%	64,0%	2,0%	100,0%
Rakousko	26,3%	73,7%	0,0%	100,0%
Rumunsko	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Řecko	36,4%	63,6%	0,0%	100,0%
Slovensko	26,7%	60,0%	13,3%	100,0%
Slovinsko	38,6%	56,1%	5,3%	100,0%
Španělsko	35,1%	59,8%	5,2%	100,0%
Švédsko	36,7%	63,3%	0,0%	100,0%
Švýcarsko	56,3%	43,8%	0,0%	100,0%
Turecko	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%
Velká Británie	8,3%	87,5%	4,2%	100,0%
Celkem	34,6%	61,6%	3,7%	100,0%

h) Zájem o práci v jiné evropské zemi

Tab. 36 Zájem o práci v jiné evropské zemi dle akademických let

Akademický rok	Zájem o práci v jiné evropské zemi			Celkem
	ano	ne	nevím	
2008/2009	75,4%	4,9%	19,7%	100,0%
2009/2010	71,9%	5,5%	22,7%	100,0%
2010/2011	81,0%	5,1%	13,9%	100,0%
2011/2012	83,1%	3,4%	13,5%	100,0%
2012/2013	82,0%	9,0%	9,0%	100,0%
Celkem	78,7%	6,0%	15,2%	100,0%

Tab. 37 Zájem o práci v jiné evropské zemi dle domácí fakulty

Domácí fakulta	Zájem o práci v jiné evropské zemi			Celkem
	ano	ne	nevím	
HgF	81,5%	3,7%	14,8%	100,0%
EkF	80,6%	6,3%	13,1%	100,0%
FS	80,2%	6,6%	13,2%	100,0%
FBI	80,0%	12,0%	8,0%	100,0%
FEI	76,6%	4,1%	19,3%	100,0%
FAST	75,0%	2,1%	22,9%	100,0%
FMMI	65,8%	15,8%	18,4%	100,0%
Celkem	78,7%	6,0%	15,2%	100,0%

Příloha č. 3 –Výsledky testu ANOVA a korelačních analýz

Tab. 3 Hodnoty testu ANOVA pro statisticky významný vztah mezi výší měsíčních výdajů a zahraniční zemí pobytu

ANOVA	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	9089195,742	26	349584,452	5,256	,000
Within Groups	43831100,155	659	66511,533		
Total	52920295,897	685			

Tab. 4 Hodnota korelační analýzy pro statisticky významné vztahy mezi dílčími hodnoceními spokojenosti a celkovým hodnocením

Spearman's rho	Celkové hodnocení Erasmu		
	Koeficient korelace	Sig. (2-tailed)	N
Integrace mezi místní studenty	,139**	,000	748
Informace podané na zahraniční univerzitě	,372**	,000	748
Informace podané na domácí univerzitě	,237**	,000	748
Odborný přínos	,374**	,000	748
Osobní přínos	,579**	,000	748

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tab. 5 Hodnota korelační analýzy pro statisticky významný vztah mezi celkovým hodnocením a zájmem o další pobyt

Spearman's rho	Celkové hodnocení Erasmu		
	Koeficient korelace	Sig. (2-tailed)	N
Zájem o další pobyt	,094*	,011	748

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).